

Euroopan unionin virallinen lehti

L 268

Suomenkielinen laitos

Lainsäädäntö

49. vuosikerta
27. syyskuuta 2006

Sisältö	I Säädökset, jotka on julkaistava	
	
	II Säädökset, joita ei tarvitse julkaista	
	Komissio	
	2006/638/EY:	
	★ Komission päätös, tehty 6 päivänä syyskuuta 2005, tukiohjelmasta, jonka Italia on toteuttanut säännellyillä markkinoilla julkisesti noteerattuihin markkina-arvoltaan pieniin ja keskisuuriin yrityksiin erikoistuneiden yhteissijoitusyritysten hyväksi (tiedoksiannettu numerolla K(2005) 3302) ⁽¹⁾	1
	2006/639/EY:	
	★ Komission päätös, tehty 23 päivänä marraskuuta 2005, valtiontuesta, jota Italia aikoo myöntää Fincantierille (tiedoksiannettu numerolla K(2005) 4433) ⁽¹⁾	12
	2006/640/EY:	
	★ Komission päätös, tehty 23 päivänä marraskuuta 2005, valtiontukijärjestelystä, jonka Slovenia on toteuttanut ilmaa saastuttavia hiilidioksidipäästöjä koskevien ympäristöverosäännöstensä puitteissa (tiedoksiannettu numerolla K(2005) 4435) ⁽¹⁾	19
	2006/641/EY:	
	★ Komission päätös, tehty 21 päivänä joulukuuta 2005, valtiontuesta C 26/05 (ex N 580/B/03), joka sisältyy Sisilian osana Italian sitruhedelmäviljelyn hyväksi toteutettavaa tukijärjestelmää esittämään ohjelmaan (tiedoksiannettu numerolla K(2005) 5354)	25
	2006/642/EY:	
	★ Komission päätös, tehty 8 päivänä maaliskuuta 2006, tukijärjestelmästä, jonka Italia (Veneton alue) aikoo toteuttaa maataloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen edellytysten parantamiseksi (tiedoksiannettu numerolla K(2006) 639) ⁽¹⁾	29
	2006/643/EY:	
	★ Komission päätös, tehty 4 päivänä huhtikuuta 2006, valtiontuesta, jonka Yhdistynyt kuningaskunta aikoo myöntää ydinjätehuoltoviraston (Nuclear Decommissioning Authority) perustamista varten (tiedoksiannettu numerolla K(2006) 650) ⁽¹⁾	37

⁽¹⁾ ETA:n kannalta merkityksellinen teksti.

II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS

tehty 6 päivänä syyskuuta 2005

tukiohjelmasta, jonka Italia on toteuttanut säännellyillä markkinoilla julkisesti noteerattuihin markkina-arvoltaan pieniin ja keskisuurisiin yrityksiin erikoistuneiden yhteissijoitusyritysten hyväksi

(tiedoksiannettu numerolla K(2005) 3302)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2006/638/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

I. MENETTELY

(1) Italiassa tuli 2 päivänä lokakuuta 2003 voimaan 30 päivänä syyskuuta 2003 annettu asetus nro 269 talouskehityksen edistämistä ja julkisen talouden kehityssuunnan korjaamista koskevista kiireellisistä toimenpiteistä, jäljempänä 'Italian asetus nro 269/2003'. Se julkaistiin 2 päivänä lokakuuta 2003 Italian tasavallan virallisessa lehdessä nro 229. Asetus muutettiin 24 päivänä marraskuuta 2003 laiksi nro 326/2003, joka julkaistiin 25 päivänä marraskuuta 2003 Italian tasavallan virallisessa lehdessä nro 274. Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:ssä säädetään, että Euroopan unionin säännellyillä markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakkeisiin erikoistuneiden yhteissijoitusyritysten liiketoiminnan tuloksesta kannetaan korvaava vero, jonka suuruus on 5 prosenttia, eikä tavanomainen 12,5 prosenttia, jota sovelletaan erikoistumattomiin sijoitusvälineisiin.

(2) Komissio pyysi 22 päivänä lokakuuta 2003 päivytyssä kirjeessä (D/56756) Italian viranomaisilta tietoja kyseisistä kannustimista ja niiden voimaantulosta voidakseen todeta, ovatko ne perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua tukea. Samaisessa kirjeessä komissio muistutti Italiaa veloitteesta ilmoittaa komissiolle kaikista niistä toimenpiteistä, jotka ovat perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua tukea, ennen niiden täytäntöönpanoa.

(3) Italian viranomaiset toimittivat pyydetyt tiedot 11 päivänä marraskuuta 2003 (A/37737) ja 26 päivänä marraskuuta 2003 (A/38138) päivytyissä kirjeissä. Komissio muistutti Italialle uudelleen 19 päivänä joulukuuta 2003 (D/58192) sille perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti kuuluvista veloitteista. Se myös kehotti Italian viranomaisia ilmoittamaan mahdollisille tuensaajille perustamissopimuksessa ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ⁽²⁾ 14 artiklassa säädetyistä seurauksista, jos kyseisten kannustimien todetaan olevan sääntöjenvastaisesti täytäntöönpantua valtiontukea, jolle ei ole saatu komission ennakkohyväksyntää.

(4) Komissio ilmoitti Italialle 11 päivänä toukokuuta 2004 päivytyssä kirjeessä (SG 2004 D/202046) päättäneensä 7 päivänä toukokuuta 2004 perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamisesta Italian asianomaisella toimenpiteellä myöntämien kannustimien osalta.

⁽¹⁾ EUVL C 225, 9.9.2004, s. 8.⁽²⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

- (5) Italian viranomaiset esittivät huomautuksensa 14 päivänä heinäkuuta 2004 päivättyssä kirjeessä (A/35463).
- (6) Komission päätös aloittaa tutkintamenettely julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* 9 päivänä syyskuuta 2004, ja asianomaisia osapuolia kehoitettiin esittämään huomautuksensa kuukauden kuluessa päätöksen julkaisemisesta ⁽³⁾.
- (7) Komission ja Italian veroviranomaisten edustajat kokoonoutuivat 16 ja 27 päivänä syyskuuta 2004 tarkastelemaan eräitä toimenpiteen näkökohtia.
- (8) Italian omaisuudenhoidoyhtiöiden järjestö (Associazione delle società di gestione del risparmio italiane), jäljempänä 'Assogestioni', esitti huomautuksensa 7 päivänä lokakuuta 2004 päivättyssä kirjeessä (A/37679). Komissio välitti huomautukset Italian viranomaisille 28 päivänä lokakuuta 2004 päivättyssä kirjeessä (D/57696). Italian viranomaiset esittivät niistä omat huomautuksensa 6 päivänä joulukuuta 2004 päivättyssä kirjeessä (A/39479).
- (9) Assogestioni esitti 7 päivänä lokakuuta 2004 esittämiinsä huomautuksiin lisäyksiä 18 päivänä helmikuuta 2005 päivättyllä kirjeellä (A/31490). Komissio välitti huomautukset Italian viranomaisille 24 päivänä helmikuuta 2005 päivättyssä kirjeessä (D/51366). Italian viranomaiset esittivät niistä omat huomautuksensa 4 päivänä huhtikuuta 2005 päivättyssä kirjeessä (A/32813).
- (10) Euroopan sijoitusrahastojen ja sijoitusyhtiöiden liitto (FEFSI) esitti huomautuksensa 28 päivänä helmikuuta 2005 päivättyssä kirjeessä (A/31724). Koska ne esitettiin määräajan umpeuduttua (ks. johdanto-osan 6 kappale) ja koska ne olivat samankaltaisia kuin Assogestionin esittämät, niitä ei välitetty Italian viranomaisille, eikä niitä otettu huomioon tätä päätöstä tehtäessä.
- (11) Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:ssä säädetään verokannustimista tietyille Italian oikeusjärjestyksen alaisille sijoitustoimintaa arvopapereilla harjoittaville yhteissijoitusyrityksille (sijoitusvälineille). Asetuksessa säädetään muun muassa, että siitä verovuodesta lukien, jolloin tietyt vaatimukset täyttyvät, Euroopan unionin säännellyillä markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskiuurten yritysten osakkeisiin erikoistuneiden yhteissijoitusyritysten liiketoiminnan tulokseen sovellettava korvaava verokanta on 5 prosenttia eikä yleensä sovellettava 12,5 prosenttia. Yhteissijoitustoimintaa koskevassa Italian verojärjestelmässä kyseinen vero kannetaan yhteissijoitusyrityksiltä vuosittain käyttäen veron perusteena määrää, joka vastaa niiden päivittäin noteerattavan omaisuuden vuotuista kasvua (liiketoiminnan nettotulos). Kyseisiin sijoitusvälineisiin sijoittaneiden mahdollisesti saama arvonlisää verotetaan tällä tavoin. Järjestelmän ansiosta sijoittajien ei tarvitse maksaa veroa enää silloin, kun kyseisistä sijoituksista saatuja tuottoja jaetaan.
- (12) Toimenpiteellä muutetaan verojärjestelmää, jota Italiassa sovelletaan erilaisista sijoitusvälineistä saataviin pääomatuloihin. Näitä sijoitusvälineitä ovat muun muassa avoimet sijoitusrahastot, joista säädetään arvopapereihin kohdistuvaa yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavia yrityksiä (yhteissijoitusyritykset) koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 20 päivänä joulukuuta 1985 annetussa neuvoston direktiivissä 85/611/ETY ⁽⁴⁾, ns. vanhat Luxemburgin rahastot, vaihtuvapääomaiset sijoitusyhtiöt (SICAV) ja suljetut sijoitusrahastot, joista säädetään kyseisiä sijoitusvälineitä koskevassa lainsäädännössä. Asianomaiset Italian lainsäädännön säännökset ovat seuraavat:
- a) avoimien sijoitusrahastojen liiketoiminnan tuloksen verotuksesta 23 päivänä maaliskuuta 1983 annetun lain nro 77 9 ja 10 b §,
- b) eräiden sijoitusrahastojen, muun muassa niin sanottujen vanhojen Luxemburgin rahastojen, liiketoiminnan tuloksen verotuksesta 30 päivänä syyskuuta 1983 annetun asetuksen nro 512 11 a §,
- c) suljettujen sijoitusrahastojen liiketoiminnan tuloksen verotuksesta 14 päivänä elokuuta 1993 annetun lain nro 344 11 §,
- d) vaihtuvapääomaisten sijoitusyhtiöiden (SICAV) liiketoiminnan tuloksen verotuksesta 25 päivänä tammi-kuuta 1992 annetun asetuksen nro 84 14 §;
- e) Italiassa asuvien sijoittajien pääoma- ja muiden tulojen verotuksesta 21 päivänä marraskuuta 1997 annetun asetuksen nro 461 7 ja 9 §:t,
- f) eläkerahastojen pääomatulojen verotuksesta 21 päivänä huhtikuuta 1993 annetun asetuksen nro 124 14 §.
- (13) Kyseisissä sijoitusvälineissä on kyse yhteissijoituksista arvopapereihin eli pörssissä noteerattujen tai noteeraamat-

II. TOIMENPITEEN KUVAUS

Yleiskatsaus

- (11) Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:ssä säädetään verokannustimista tietyille Italian oikeusjärjestyksen alaisille sijoitustoimintaa arvopapereilla harjoittaville yhteissijoitusyrityksille (sijoitusvälineille). Asetuksessa säädetään muun muassa, että siitä verovuodesta lukien, jolloin tietyt vaatimukset täyttyvät, Euroopan unionin säännellyillä markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskiuurten yritysten osakkeisiin erikoistuneiden yhteissijoitusyritysten liiketoiminnan tulokseen sovellettava korvaava verokanta on 5 prosenttia eikä yleensä

⁽³⁾ Ks. alaviite 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 375, 31.12.1985, s. 3.

tomien yritysten joukkovelkakirjoihin, osakkeisiin ja muihin arvopapereihin kaikkien sijoittajien, jäljempänä 'osakkaat', yhteisten etujen mukaisesti. Sijoitusvälineet voivat olla muodoltaan joko erillisen rahastoyhtiön hallinnoimia sopimusperusteisia sijoitusrahastoja, jotka eivät ole oikeushenkilöitä (esimerkiksi *unit trust*), tai yhtiömuotoisia sijoitusrahastoja (esimerkiksi SICAV) ⁽⁵⁾ taikka eläkerahastoja ⁽⁶⁾. *Unit trust* -tyyppiset sijoitusvälineet ovat joko avoimia tai suljettuja rahastoja ⁽⁷⁾.

(14) Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:ssä säädetään, että siitä verovuodesta lukien, jolloin toimenpide tulee voimaan, kyseisessä lainsäädännössä tarkoitettujen erikoistuneiden sijoitusvälineiden liikevoittoon, joka muodostuu niiden päivittäin noteerattavan omaisuuden arvon vuotuisesta kasvusta, sovelletaan 5 prosentin verokantaa tavanomaisen 12,5 prosentin verokannan sijaan.

(15) Erikoistuneina sijoitusvälineinä pidetään Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:n mukaan seuraavia välineitä:

- a) sijoitusvälineet, joiden säännöissä nimenomaisesti määrätään, että vähintään kaksi kolmasosaa varoista sijoitetaan Euroopan unionin säännellyillä markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakkeisiin, ja
- b) sijoitusvälineet, joiden Euroopan unionin säännellyillä markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakkeisiin tehtyjen sijoitusten arvo vuoden kuluttua rahaston perustamisesta tai sen sääntöjen vahvistamisesta on rahaston tilinpäätöstietojen mukaan vähintään kaksi kolmasosaa sen kalenterivuoden aikana omistamista varoista ja omistusaika on vähintään kuudennes edellä mainitun ajanjakson päättymistä seuraavien rahaston toiminnassaolopäivien kokonaismäärästä ⁽⁸⁾.

⁽⁵⁾ SICAV-rahastojen (yhtiömuotoisten rahastojen) ja sopimusperusteisten rahastojen tärkein ero on, että SICAV-rahastoissa pääomaa ei jaeta erikseen sijoitettuun pääomaan ja osakepääomaan. Osuudet SICAV-rahastossa (osakkeet) muodostavat sen osakepääoman.

⁽⁶⁾ Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:ssä ei suoranaisesti alenneta eläkerahastojen liikevoittoon sovellettavaa verokantaa, koska eläkerahastoihin sovelletaan omia verosäännöksiä. Erikoistuneisiin sijoitusvälineisiin sijoittavien eläkerahastojen verokanta kuitenkin alennetaan 5 prosenttiin niiden tulojen osalta, jotka ovat peräisin erikoistuneista sijoitusvälineistä.

⁽⁷⁾ Avoimet ja suljetut rahastot poikkeavat toisistaan siten, että jälkimmäisissä rahasto-osuuksien määrä on perustamisasiakirjassa lyöty lukkoon tietyksi vuosina määritellyksi ajaksi eivätkä osakkaat voi vaatia osuuksiensa lunastamista milloin tahansa. Myös uusien osuuksien liikkeeseenlaskua on rajoitettu. Avoimiin rahastoihin ei sovelleta tällaisia rajoituksia (ks. Italian keskuspankin 27 päivänä elokuuta 2003 antama "Provvedimento del Governatore", jolla muutetaan aiempia 20 päivänä syyskuuta 1999 annettuja yhteissijoitusyrityksiä koskevia säännöksiä ottaen huomioon 31 päivänä tammikuuta 2003 annetussa asetuksessa nro 47 säädetyt suljettuja rahastoja koskevat uudet säännökset).

⁽⁸⁾ Kyseinen rajoitus on suljettujen rahastojen osalta kaksi kuukautta.

(16) Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:n mukaan markkina-arvoltaan pieniä ja keskisuuria yrityksiä ovat yritykset, joiden markkina-arvo on enintään 800 miljoonaa euroa, määriteltynä yrityksen osakkeiden markkinahinnan perusteella kunkin vuosineljänneksen viimeisenä kaupankäyntipäivänä ⁽⁹⁾.

(17) Ohjelmaa sovelletaan siitä verovuodesta lukien, jolloin sijoitusvälineen sääntöjä muutetaan tai, jos on kyseessä uusi väline, hyväksytään säännöt, joissa asetetaan nimenomainen velvoite, että kyseiset välineet sijoittavat vähintään kaksi kolmasosaa varoistaan Euroopan säännellyillä markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakkeisiin.

(18) Ohjelmalla muutetaan kaikkien italialaisten yhteissijoitusvälineiden verosääntöjä, olivatpa sijoitusvälineet sitten Italiassa hallinnoituja tai Italian oikeusjärjestyksen mukaan hallinnoituja, jolloin kyseisten sijoitusvälineiden liikevoittoon sovelletaan Italiassa korvaavaa veroa, tai ulkomaisia, jolloin sijoitusvälineiden italialaisten osakkaiden saamaa tuottoa verotetaan Italiassa. Samalla tavoin sillä muutetaan verotussääntöjä, joita sovelletaan edellä mainitulla neuvoston direktiivillä 85/611/ETY (ulkomaiset yhteissijoitusyritykset) ⁽¹⁰⁾ säännelyihin ulkomaisiin sijoitusvälineisiin, jotka joko jakavat liikevoittoaan italialaisille sijoittajille tai joiden osuuksia on italialaisten sijoitusvälineiden omistuksessa ⁽¹¹⁾.

(19) Jotta voitaisiin selvittää, miten toimenpide vaikuttaa ja miten veronalennus ulottuu välillisesti myös erikoistumattomiin välineisiin ja muihin osakkaisiin, sijoitusvälineistä saataviin pääomatuloihin ja sijoitusvälineiden osakkaisiin sovellettavia verosäännöksiä, joita on muutettu Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:llä, on tutkittava erikseen. Tarkastelussa on tarpeen pitää erillään sijoitusvälineet, jotka toimivat rahoituksen välittäjinä ja joiden tuottoon sovelletaan Italiassa korvaavaa veroa, ja sijoitusvälineet, jotka ovat osakkaina muissa sijoitusvälineissä ja joihin sovelletaan korvaavaa veroa, sillä sama sijoitusväline voi toimia sekä rahoituksen välittäjänä (sijoittamalla arvopapereihin) että

⁽⁹⁾ Yritys voidaan luokitella markkina-arvoltaan pieneksi tai keskisuureksi yritykseksi yhdeksi tai useammaksi vuosineljänneksiksi osake-markkinoiden vaihteluiden mukaan.

⁽¹⁰⁾ Toimenpide ei vaikuta suoraan direktiivin 85/611/ETY soveltamisalaan kuulumattomien ulkomaisten sijoitusvälineiden verotukseen.

⁽¹¹⁾ Tarkennettakoon, että kun yksittäisille italialaisille sijoittajille liikevoittoaan jakavat ulkomaiset yhteissijoitusyritykset pidättävät voitonjaon yhteydessä italialaisen lähdeveron, italialaisten sijoitusvälineiden ulkomaisten yhteissijoitusyritysten osakkuuksista saama liikevoitto vapautetaan kaksinkertaisesta verotuksesta jättämällä ulkomaisista yhteissijoitusyrityksistä tuleva osa liikevoitosta verotuksen ulkopuolelle.

osakassijoittajana (sijoittamalla muihin sijoitusvälineisiin). Sellaisten sijoittajien saamaa tuottoa, jotka eivät kuulu sijoitusvälineisiin sovellettavan korvaavan verojärjestelyn piiriin, käsitellään erillisessä luvussa.

Italiassa korvaavan veron piiriin kuuluvien, rahoituksen välittäjinä toimivien sijoitusvälineiden tuoton verotus

- (20) Yleisen verojärjestelmän perusteella sijoitusvälineet eivät ole tuloveron alaisia. Sijoitusvälineiden liikevoittoon sovelletaan kuitenkin yleensä korvaavaa 12,5 prosentin veroa, joka lasketaan niiden liiketoiminnan nettotuloksesta. Yleensä vero on lopullinen ja se korvaa kaikki muut verot, joita sijoitusvälineiden jakamiin tuottoihin sovelletaan.
- (21) Liiketoiminnan tulos määräytyy siten, että rahaston nettovarallisuudesta vuoden lopussa ennen korvaavaa veroa ja mahdollista voitonjakoa vähennetään rahaston nettovarallisuus vuoden alussa, korvaavan veron alaisten yhteissijoitusyritysten osakkuuksista saadut tulot ja verosta vapautetut tulot sekä lähdeveron alaiset tulot ⁽¹²⁾.
- (22) Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:llä muutetaan yleistä verojärjestelmää säätämällä, että erikoistuneiden sijoitusvälineiden liikevoitosta kannetaan 5 prosentin korvaava vero.

Korvaavan veron piiriin kuuluvien, muiden sijoitusvälineiden osakkaina toimivien sijoitusvälineiden tuoton verotus

- (23) Italiassa korvaavan veron alaisten sijoitusvälineiden omille osakkaille (muut sijoitusvälineet mukaan luettuina) jakama tuotto on yleisen verojärjestelmän mukaan vapautettu muista veroista. Tarkasteltavassa toimenpiteessä säilytetään tällainen järjestely, jolla erikoistuneista sijoitusvälineistä

(joihin sovelletaan korvaavaa 5 prosentin veroa) saatavat tulot vapautetaan verosta. Toimenpiteellä alennetaan myös niiden tulojen efektiivistä veroastetta, joita erikoistumattomat sijoitusvälineet saavat osuuksistaan ulkomaisissa erikoistuneissa sijoitusvälineissä ja joihin ei sovelleta Italiassa korvaavaa veroa, tasolle, joka vastaa korvaavan veron 5:tä prosenttia ⁽¹³⁾.

Korvaavan veron piiriin kuulumattomien sijoitusvälineiden muille osakkaille kertyvien tai jaettujen tulojen verotus

- (24) Italialaisten osakkaiden italialaisista tai ulkomaisista sijoitusvälineistä saamia tuloja ei enää uudestaan veroteta Italiassa, koska vero on kannettu jo sijoitusvälineen tasolla (lähdevero). Jos osakas on liiketoimintaa harjoittava yritys, saadut tulot kuitenkin lisätään sen verotettavaan tuloon, johon sovelletaan 33 prosentin verokantaa. Tällaisille yrityksille myönnetään 15 prosentin veronalennus, mikä kumoo kokonaan pääomatulon kaksinkertaisen verotuksen. Veroetu vahvistetaan tukijärjestelyllä myös niissä tapauksissa, joissa tulot ovat peräisin erikoistuneista sijoitusvälineistä ⁽¹⁴⁾.
- (25) Italian tuloverolain 18 §:n mukaan italialaisten sijoittajien ulkomaisista sijoitusvälineistä peräisin olevista tuloista kannetaan 12,5 prosentin lähdevero. Lähdevero alennetaan

⁽¹³⁾ Yleensä vain 40 prosenttia liikevoitosta, jota Italian oikeusjärjestyksen alainen sijoitusväline saa osuudestaan ulkomaisessa sijoitusvälineessä, on Italiassa veronalaista, mikä merkitsee, että italialaisen sijoitusvälineen ulkomailta saamasta tulosta verotetaan 5 prosenttia (40 prosenttiin tuloista sovelletaan 12,5 prosentin verokantaa, mikä vastaa 5 prosentin verokantaa). Kun sijoitusvälineiden liiketoiminnan tuloksen laskennassa ei oteta huomioon pääomatuloja, jotka kertyvät erikoistuneista sijoitusvälineistä, joihin sovelletaan 5 prosentin verokantaa vastaavaa alennettua verokantaa, toimenpiteellä päästään tavoitteeseen eli varmistetaan erikoistuneisiin sijoitusvälineisiin tehtyjen sijoitusten yhdenmukainen kohtelu, olivatpa ne italialaisia tai ulkomaisia.

⁽¹⁴⁾ Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:ssä säilytetään nykyinen 15 prosentin veronalennus. Tarkoituksena on varmistaa, että yritystoimintaa harjoittaviin osakkaisiin sovellettava verokanta ei olisi erikoistuneisiin sijoitusvälineisiin sovellettavaa 5 prosentin alennettua verokantaa korkeampi. Yritystoimintaa harjoittavat osakkaat nimittäin joutuisivat maksamaan enemmän, jos veronalennus olisi rajoitettu 15 prosentin sijaan 5 prosenttiin (joka vastaa sijoitusvälineen maksaman korvaavan veron verokantaa). Toisin sanoen 15 prosentin veronalennuksen ansiosta osakkaat eivät joudu maksamaan korkeampaa veroa, vaan veron suuruus on kaiken kaikkiaan 5 prosenttia. Jotta osakkaat, jotka ovat maksaneet vain 5 prosentin veron, eivät kuitenkaan aiheettomasti saisi 15 prosentin veronalennusta kokonaisuudessaan, tukijärjestelyn mukaan veronalennusta rajoitettu siihen liiketoiminnan tuloksen osaan, johon ei sovelleta korvaavaa veroa eli 9 prosenttiin, joten sitä ei voida maksaa takaisin tai käyttää alentamaan tuloista kannettavaa veroa niinä verovuosina, jolloin tulo on saatu. Lähdeveron keventämiseksi Italian lainsäädännössä säädetään veron palauttamisesta ulkomaisille sijoittajille (joilla ei ole kotipaikkaa Italiassa), jotka ovat osakkaina Italiassa verotettavissa sijoitusvälineissä, joilla on oikeus saada 15 prosentin palautus sijoitusvälineiden jakamista tuotoista aiemmin maksetun veron kompensoimiseksi. Palautus rajoitetaan 6 prosenttiin, jos tuotto on peräisin erikoistuneesta sijoitusvälineestä, johon sovelletaan asetuksen nro 269/2003 12 §:n nojalla 5 prosentin suuruisia korvaavaa veroa.

⁽¹²⁾ Italian lain nro 77/1983 10 b §:n mukaan neuvoston direktiivin 85/611/ETY soveltamisalaan kuulumattomista ulkomaisista sijoitusvälineistä saatavat tulot, jotka eivät ole lähdeveron alaisia, lasketaan mukaan nettovarallisuuteen.

tukijärjestelyllä 5 prosenttiin, jos tulot ovat peräisin erikoistuneista sijoitusvälineistä. Tällä säännöksellä varmistetaan ulkomaisiin sijoitusvälineisiin ja italialaisiin sijoitusvälineisiin sijoittaneiden yhdenvertainen kohtelu.

- (26) Sijoitusvälineistä saatavat tulot sisällytetään sijoitusvälineiden osakkaina olevien eläkerahastojen liiketoiminnan tulokseen. Näihin tuloihin sovelletaan korvaavaa veroa, jonka verokanta on 11 prosenttia. Eläkerahastojen tulojen kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi on säädetty veronalennuksesta, joka on 15 prosenttia kyseisistä tuloista, joka vähennetään korvaavasta verosta, jota kyseisiin eläkerahastoihin sovelletaan. Erikoistuneita sijoitusvälineitä koskevaa uutta kevennettyä verojärjestelyä sovelletaan tällä toimenpiteellä eläkerahastojen koskevaan verojärjestelmään.
- (27) Sen lisäksi, että järjestely alentaa erikoistuneisiin sijoitusvälineisiin sovellettavaa veroa, se alentaa italialaisista erikoistuneista sijoitusvälineistä saatavia tuloja koskevan veronalennuksen 6 prosenttiin. Asetuksen nro 269/2003 12 §:ssä säädetään lisäksi, että ulkomaisista erikoistuneista sijoitusvälineistä peräisin oleviin eläkerahastojen varoihin sovelletaan korvaavaa veroa, jonka suuruus on 5 prosenttia tavanomaisen 11 prosentin sijaan ⁽¹⁵⁾.

III. MENETTELYN ALOITTAMISEN SYYT

- (28) Aloittaessaan virallisen menettelyn komissio katsoi, että toimenpide on kaikkien kriteerien perusteella perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea erikoistuneille sijoitusvälineille ja sellaisille markkina-arvoltaan pienille ja keskisuurille yrityksille, joiden osakkeet ovat kyseisten erikoistuneiden välineiden omistuksessa. Komissio ei asettanut kyseenalaiseksi erikoistuneisiin sijoitusvälineisiin sijoittaneille myönnettyä välittömän veron alennusta, koska kyseessä on kaikille sijoittajille tarkoitettu yleinen toimenpide.
- (29) Koska erikoistuneiden sijoitusvälineiden epäiltiin saavan tukea, komissio piti niitä perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuina yrityksinä, sillä ne ovat joko yhtiömuotoisia itsenäisiä yhteisöjä tai sijoitusmarkkinoilla kilpailevien yritysten hallinnassa olevaa erillistä omaisuutta. Komissio oli myös pannut merkille, että erikoistuneet sijoitusvälineet saavat joko suoraa hyötyä verokannan alentamisesta tai epäsuoraa hyötyä siitä, että pääomasijoitukset lisääntyvät, koska sijoittajat saavat tukitoimenpiteen seurauksena alennuksen verosta, kun sijoitusvälineet tekevät sijoituksia ensisijaisesti säännellyillä eurooppalaisilla markkinoilla julkisesti noteerattuihin markkina-arvoltaan

pieniin tai keskisuurin yrityksiin. Komissio totesi lisäksi, että kyseiset edut eivät ole suhteessa kyseisten välineiden omistuksessa olevien markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakkeiden määrään, vaan niiden myöntämisperusteena on pelkästään se, että on kyse erikoistuneesta sijoitusvälineestä.

- (30) Komissio painotti, että toimenpiteestä on epäsuoraa etua niille markkina-arvoltaan pienille ja keskisuurille yrityksille, joiden osakkeita on erikoistuneiden sijoitusvälineiden omistuksessa, koska se lisää niiden maksuvalmiutta parantamalla pääoman saatavuutta. Edun saamisen edellytys on, että ne ovat säännellyillä eurooppalaisilla arvopaperimarkkinoilla julkisesti noteerattuja markkina-arvoltaan pieniä tai keskisuuria yrityksiä, ei niiden toiminnan kannattavuus tai muu seikka eivätkä niiden tekemät sijoitukset.

IV. ITALIAN JA KOLMANSIEN HUOMAUTUKSET

- (31) Sekä Italia että Assogestioni ovat todenneet huomautuksissaan, että kyseisiä sijoitusvälineitä ei voida pitää yrityksinä, koska ne ovat vain omaisuseriä, joita erilliset yritykset hallinnoivat. Viimeksi mainittujen tuloja verotetaan tavanomaisesti, eivätkä ne saa Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:ssä säädettyä veronalennusta.
- (32) Sekä Italia että Assogestioni ovat lisäksi todenneet, että tarkasteltavaa toimenpidettä on pidettävä yleisenä veropoliittisena toimenpiteenä, josta sijoittajat saavat suoraa hyötyä ja joka vaikuttaa ainoastaan epäsuorasti markkina-arvoltaan pieniin ja keskisuurin yrityksiin sekä sijoitusvälineisiin. Kolmansien mukaan toimenpiteen tarkoituksena on lisätä markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten markkina-arvoa suhteessa toisiin Euroopassa julkisesti noteerattuihin yrityksiin, eikä se näin ollen kuulu valtiontukien valvonnan soveltamisalaan. Sekä Italian että kolmansien mukaan toimenpiteessä ei ole kyse tuesta erikoistuneille sijoitusvälineille eikä tietyille rahastoyhtiöille. Näin ollen Italian viranomaiset korostivat, että toimenpide on avoin kaikille sellaisille yrityksille, jotka perustavat erillisiä sijoitusvälineitä tekemään sijoituksia ennen kaikkea säännellyillä eurooppalaisilla markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakkeisiin, ja siksi kyseessä on yleisluonteinen toimenpide.
- (33) Näiden huomautusten mukaan toimenpide ei vaikuta kilpailuun, koska mikä tahansa eurooppalainen markkina-arvoltaan pieni tai keskisuuri yritys voi hyötyä paremmasta pääoman saatavuudesta. Toimenpide ei olisi myöskään

⁽¹⁵⁾ Eläkerahastojen osuoksistaan erikoistuneissa sijoitusvälineissä saamaan tuloon sovellettavan korvaavan veron efektiivinen verokanta on 5 prosenttia — eläkerahastoja koskevien verosäännösten mukaisesti — koska liiketoiminnan tuloksesta, josta kannetaan 11 prosentin korvaava vero, vähennetään 54,55 prosenttia ulkomaisista erikoistuneista sijoitusvälineistä saatavista tuloista, jolloin soveltamalla 11 prosentin korvaavaa veroa 45,55 prosenttiin eläkerahastojen liiketoiminnan tuloksesta saadaan kaikkien tulojen verokannaksi 5 prosenttia. Toisaalta eläkerahastojen italialaisista erikoistuneista sijoitusvälineistä saamiin tuloihin sovelletaan korvaavaa veroa, jonka suuruus on 11 prosenttia, vaikka niihin voidaan soveltaa 6 prosentin veronalennusta, joka myönnetään hyvityksenä veroista, joita kyseisistä erikoistuneista sijoitusvälineistä on jo maksettu.

tukea markkina-arvoltaan pienille tai keskisuurille yrityksille, koska sijoitusvälineet tai niitä hoitavat rahastoyhtiöt tekevät sijoituspäätöksensä voittojen maksimoinnin perusteella.

- (34) Assogestioni esitti yksityiskohtaisia tietoja ohjelman toiminnasta sen ensimmäisenä toimintavuotena (vuosi 2004). Vuoden 2004 lopulla toiminnassa oli kolme erikoistunutta sijoitusvälinettä: kaksi niistä oli jo olemassa olevia rahastoja, jotka olivat muuttaneet sääntönsä niin, että ne sijoittivat pääasiassa säännellyillä eurooppalaisilla markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakkeisiin, kolmas oli uusi rahasto. Assogestioni totesi, että toimenpiteen vaikutukset valtion varoihin vuonna 2004 ovat olleet vähäpätöisiä. Komissio on laskenut Assogestionin esittämien tietojen perusteella, että verotuloja menetettiin vuonna 2004 noin 1,1 miljona euroa, kun otetaan huomioon mukautukset, joilla tasapainotetaan edellisiltä vuosilta siirtyvät laskennalliset verosaatavat. Sekä Italian viranomaisten että kolmansien mukaan kyseiset tiedot osoittavat, että kyseisellä toimenpiteellä ei olisi oleellista vaikutusta kilpailuun ja yhteisön sisäiseen kauppaan, koska myös markkina-arvoltaan pienet tai keskisuuret yritykset sekä ulkomaille sijoittautuneet sijoitusvälineet hyötyisivät kyseisen veronalennuksen epäsuorista vaikutuksista.

V. TOIMENPITEEN ARVIOINTI

Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki

- (35) Otettuaan huomioon Italian viranomaisten ja kolmansien esittämät huomautukset komissio vahvistaa esittämänsä kannan, jonka mukaan sijoittajien saama veronalennus on valtiontukea sekä sijoitusvälineille, jotka ovat erikoistuneet säännellyillä eurooppalaisilla markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakesijoituksiin, että sellaisille markkina-arvoltaan pienille ja keskisuurille yrityksille, joiden osakkeita on kyseisten välineiden omistuksessa, koska se täyttää kaikki perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätty edellytykset.

Valikoiva etu erikoistuneille sijoitusvälineille

- (36) Komissio vahvistaa virallisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa kirjeessä esittämänsä kannan, että eräissä tapauksissa sijoitusvälineet ovat perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettuja yrityksiä ja voivat sen vuoksi hyötyä Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:ssä säädetystä veronalennuksesta. Komissio katsoo, että vaikka erikoistuneet sijoitusvälineet eivät suoraan hyödy niihin sijoittaneille myönnettävästä veronalennuksesta, ne saavat kuitenkin epäsuoraa taloudellista hyötyä, koska erikoistuneisiin välineisiin tehtäviä sijoituksia koskeva veronalennus kannustaa sijoittajia hankkimaan niiden osakkeita, jolloin erikoistuneiden välineiden maksuvalmius lisääntyy ja ne saavat lisää tuloja merkintä- ja hallinnointipalkkioina.

- (37) Valtiontuesta ja riskipääomasta annetun komission tiedonannon⁽¹⁶⁾ perusteella niissä tapauksissa, joissa valtion toimenpiteellä perustetaan rahasto tai muu sijoitusväline, on määritettävä, voidaanko rahastoa tai sijoitusvälinettä pitää valtiontukea saavana yrityksenä. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa komissio ottaa huomioon Italian viranomaisten esittämän näkemyksen, että erikoistuneet sijoitusvälineet, joille myönnetään Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:n mukainen veronalennus, ovat pelkkiä omaisuuserien ryhmiä, eikä niitä tämän vuoksi voida pitää perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettuina yrityksinä. Komissio kuitenkin huomauttaa, että joissakin tapauksissa kyseiset sijoitusvälineet ovat yhtiömuotoisia ja voivat hyötyä eduista, vaikka yhtiöiden verotus on erillään niiden hallinnoimien varojen verotuksesta. Komissio toteaa lisäksi, että yritykset, jotka hallinnoivat sellaisia sijoitusvälineitä, jotka eivät ole oikeushenkilöitä, kilpailevat muiden omaisuudenhoitoalan toimijoiden kanssa, ja tämän vuoksi ensin mainitut yritykset voivat saada etua.

- (38) Komissio katsoo, että erikoistuneet sijoitusvälineet harjoittavat taloudellista toimintaa ja että ne ovat perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja yrityksiä. Asian vahvistaa arvonlisäveroa koskeva yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö. Yhteisöjen tuomioistuin on muun muassa katsonut⁽¹⁷⁾, että ne SICAV-yhtiöiden (sijoitusyhtiöt, joiden pääoma vaihtelee) liiketoimet, jotka koostuvat yhteisestä sijoittamisesta siirtokelpoisiin arvopapereihin, ovat kuudennen alv-direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua taloudellista toimintaa⁽¹⁸⁾. Oikeuskäytännön⁽¹⁹⁾ mukaan ensimmäisen direktiivin⁽²⁰⁾ johdanto-osan kappaleiden perusteella on selvää, että alv:tä koskevan lainsäädännön yhdenmukaistamisen tarkoituksena on poistaa kilpailuehtoja mahdollisesti muuttavat tekijät ja siten turvata kilpailun tasapuolisuus. Koska valtiontukisäännöillä ja alv:n yhdenmukaistamista koskevilla direktiiveillä pyritään samaan päämäärään, komissio katsoo, että on aiheellista viitata edellä mainittuja direktiivejä koskevaan oikeuskäytäntöön, jossa vahvistetaan, että kyseiset sijoitusvälineet, olivatpa ne yhtiömuotoisia tai eivät, harjoittavat taloudellista toimintaa ja ovat tämän vuoksi perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja yrityksiä.

- (39) Näin ollen komissio katsoo, että erikoistuneisiin sijoitusvälineisiin sijoituksia tehneille sijoittajille myönnettystä veroedusta hyötyvät itse välineet, jos ne ovat yhtiömuotoisia, tai kyseisiä yrityksiä hallinnoivat yritykset, jos sijoitus-

⁽¹⁶⁾ EYVL C 235, 21.8.2001, s. 3, kohta IV.1.

⁽¹⁷⁾ Asia C-8/03 BBL, 42 ja 43 kohta.

⁽¹⁸⁾ Kuudes neuvoston direktiivi 77/388/ETY, annettu 17 päivänä toukokuuta 1977, jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määrätymisperuste (EYVL L 145, 13.6.1977, s. 1), direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2004/66/EY (EUVL L 168, 1.5.2004, s. 35).

⁽¹⁹⁾ Asia 89/81, *Hong-Kong Trade Development Council* (Kok. 1982, s. 1277, 6 kohta). Ks. myös asia C-317/94, *Elida Gibbs* (Kok. 1996, s. I-5339, 20 kohta).

⁽²⁰⁾ Ensimmäinen neuvoston direktiivi 67/227/ETY, annettu 11 päivänä huhtikuuta 1967, jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta (EYVL L 71, 14.4.1967, s. 1301). direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 77/388/EY (ks. alaviite 19).

välineet ovat sopimusperusteisia. Erikoistuneiden sijoitusvälineiden osakkeiden lisääntynyt kysyntä johtaa välineiden tai niitä hallinnoivien rahastoyhtiöiden merkintä- ja hallinnointipalkkioiden kasvuun.

- (40) Väite, ettei toimenpide ole valikoiva, koska sillä ei suositeta tiettyjä sijoitusvälineitä ja niiden hallintoyhtiöitä niiden koon, kansallisuuden, rekisteröintipaikan tai kokoonpanon perusteella, on epäolennainen, koska merkitystä on sillä, että toimenpiteellä myönnetään poikkeuksellinen veronalennus pelkästään sellaisille sijoitusvälineille, jotka ovat erikoistuneet julkisesti noteerattujen, markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakkeisiin, ja niitä hallinnoiville rahastoyhtiöille. Vakiintuneen oikeuskäytännön⁽²¹⁾ perusteella se, ettei tukea ole tarkoitettu yhdelle tai useammalle ennakkoon määritellylle tuensaajalle, vaan se edellyttää objektiivisten arviointiperusteiden täyttämistä, ei riitä kyseenalaistamaan valtion toimenpiteen valikoivaa luonnetta. Komissio katsoo myös, ettei se seikka, että etuus, jonka toimenpide antaa erikoistuneita sijoitusvälineitä hallinnoiville sijoitusyhtiöille, on ainoastaan epäsuoraa, voi sulkea pois valtiontuen olemassaoloa, koska yhteisön tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön⁽²²⁾ mukaan suorat veroetuudet sijoittajille, jotka eivät ole yrityksiä, ovat epäsuoria tukia niille yrityksille, joihin sijoittajat tekevät sijoituksia.
- (41) Tämän vuoksi komissio päättää, että toimenpiteestä aiheutuu edellä esitettyä epäsuoraa etua sijoitusvälineille ja niitä hallinnoiville rahoitusyhtiöille ja samalla haittaa muille, vaihtoehtoisia sijoitusmuotoja tarjoaville yrityksille.

Valikoiva etu niille markkina-arvoltaan pienille ja keskisuurille yrityksille, joiden osakkeita erikoistuneet sijoitusvälineet omistavat

- (42) Komissio vahvistaa virallisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa kirjeessään esitetyn kannan, jonka mukaan asianomaisella toimenpiteellä suositetaan markkina-arvoltaan pieniä ja keskisuuria yrityksiä, joiden osakkeita on sellaisten erikoistuneiden sijoitusvälineiden omistuksessa, joille myönnetään Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:ssä säädetty veronalennus. Komissio katsoo, että toimenpide antaa epäsuoraa valikoivaa etua sellaisille markkina-arvoltaan pienille ja keskisuurille yrityksille, joiden osakkeita on erikoistuneiden sijoitusvälineiden omistuksessa, koska niiden osakkeiden kysyntä lisääntyy ja maksuvalmius parantuu. Väitettä, että markkina-arvoltaan pienille ja keskisuurille yrityksille ei koituisi etua, koska rahastot ja sijoittajat toimivat voittojen maksimoimiseksi, ei voida hyväksyä, koska suotuisampi verokohtelu tekee sijoituksesta kiinnostavamman. Tällöin markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten maksuvalmius kohentuu, vaikka ne eivät kyseisen edun saamiseksi aktiivisesti itse toimisikaan.
- (43) Ei voida hyväksyä myöskään sitä väitettä, että tarkasteltavana oleva toimenpide on osa yleistä veropolitiikkaa, jonka tarkoituksena olisi vahvistaa markkina-arvoltaan pienten ja

keskisuurten yritysten pääomarakennetta Euroopassa ja johon ei voitaisi soveltaa valtioneuvoston sääntöjä. Komissio katsoo, että myönnetty veroetu ei poista sitä tosiasiaa, että yhtäältä julkisesti noteerattuihin, markkina-arvoltaan pieniin ja keskisuuriin yrityksiin tehtävien yhteissijoitusten ja toisaalta muihin yrityksiin tehtävien yhteissijoitusten tai noteeraamattomiin yrityksiin tehtävien yksittäisten investointien verokohtelussa on huomattavia eroja. Toimenpide ei ole perusteltavissa myöskään sen omalla erityistavoitteella, koska veronalennus myönnetään vain säännellyillä markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakkeisiin tehtäviin erikoistuneisiin yhteissijoituksiin, eikä se näin ollen ole tarkoituksenmukainen eikä oikeasuhteinen, jos tarkoituksena on vahvistaa kyseisten yritysten pääomarakennetta, vaan se myönnetään sillä ehdolla, että sijoituksia tehdään erikoistuneiden sijoitusvälineiden kautta.

Valtion varat

- (44) Komissio katsoo, että kyseiset etuudet ovat valtion myöntämiä tai ne on myönnetty valtion varoista. Komissio panee merkille, ettei Italia ole esittänyt asian osalta vastalauseita, ja vahvistaa toimenpiteen vaikutusten osalta virallisen tutkintamenettelyn aloittamisesta annetussa ilmoituksessa esitetyn arvion, jonka mukaan etuus myönnetään valtion varoista, koska se vähentää valtion verotuloja.

Vaikutus kilpailuun

- (45) Komissio vahvistaa toimenpiteen vaikutusten osalta virallisen tutkintamenettelyn aloittamisesta annetussa ilmoituksessa esitetyn arvioinnin, jonka mukaan toimenpide saattaa vääristää yritysten välistä kilpailua ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, koska tuensaajayritykset voivat toimia kansainvälisillä markkinoilla ja harjoittaa kaupankäyntiä ja muuta taloudellista toimintaa markkinoilla, joilla käydään kovaa kilpailua. Vakiintuneen oikeuskäytännön⁽²³⁾ mukaan toimenpiteen voidaan osoittaa vääristävän kilpailua, jos tuensaaja kilpailee muiden yritysten kanssa kilpailulle avoimilla markkinoilla. Arvopapereihin sijoittavat yhteissijoitusyritykset, jotka ovat erikoistuneet markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakesijoituksiin, kilpailevat muiden rahoitusalan yhtiöiden kanssa ja toimivat avoimilla markkinoilla, joilla yhteisön sisäinen kauppa on huomattavaa. Ainakin jotkin niistä markkina-arvoltaan pienistä ja keskisuurista yrityksistä, joiden osakkeita on Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:ssä kuvattujen erikoistuneiden sijoitusvälineiden omistuksessa, toimivat sellaisilla aloilla, joilla käydään yhteisön sisäistä kauppaa.
- (46) Komissio katsoo, että toimenpide on tukea, ensiksikin koska yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön⁽²⁴⁾ mukaan määrältään vähäinenkin tuki vaikuttaa kilpailuun ja toiseksi koska Italia ei ole sulkenut pois sitä mahdollisuutta, että kyseisen toimenpiteen taloudellinen

⁽²¹⁾ Asia T-55/99 *CETM v. komissio* (Kok. 2000, s. II-3207, 40 kohta) ja yhdistetyt asiat T-92/00 ja T103/00, *Territorio Histórico de Álava e altri v. komissio* (Kok. 2002, s. II-1385, 58 kohta).

⁽²²⁾ Asia C-156/98 *Saksa v. komissio* (Kok. 2000 s. I-6857, 24–28 kohta), ja asia T-93/02, *Confédération nationale du Crédit mutuel v. komissio*, tuomio 18.1.2005, 95 kohta.

⁽²³⁾ Asia T-214/95 *Het Vleemse Gewest v. komissio*, (Kok. 1998, s. II-717).

⁽²⁴⁾ Asia C-142/87, *Belgia v. komissio*, (Kok. 1990, s. I-959).

vaikutus saattaa olla tulevaisuudessa paljon suurempi. Tätä päätelmää ei kumoa se, että kyseisen toimenpiteen verovaikutukset vuonna 2004 olivat vähäiset (1,1 miljona euroa), eikä se, että tuona vuonna toimineiden erikoistuneiden välineiden määrä oli vähäinen (kolme) verrattuna niiden julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten suureen määrään, joiden osakkeisiin sijoitettiin. Lisäksi on otettava huomioon, että toimenpiteen vähäinen vaikutus saattaa olla selitettävissä myös sillä, että komissio aloitti pikaisesti toimenpiteen virallisen tutkintamenettelyn, mikä on saattanut vaikuttaa toimijoiden käyttäytymiseen. Vaikka tukikelpoisten säännelyillä eurooppalaisilla markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten määrää on melko huomattava verrattuna verotulojen menetykseen vuonna 2004, Italian esittämien tietojen perusteella ei voida katsoa, että yksittäisten tuensaajien saamat etuudet olisivat vähämerkityksistä tukea.

- (47) Tämän vuoksi komissio päätelee, että kyseisellä toimenpiteellä muutetaan (sijoittajien verokohtelun kautta) kyseisten kaupallista toimintaa harjoittavien yritysten kilpailuasemaa ja, koska ne toimivat kansainväliselle kilpailulle avoimilla markkinoilla, vääristetään kilpailua.

Toimenpiteen sääntöjenmukaisuus

- (48) Italian viranomaiset ovat panneet toimenpiteen täytäntöön ilmoittamatta siitä ennakkoon komissiolle, eivätkä näin ollen ole täyttäneet niille perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa määrättyä velvollisuutta. Koska toimenpide on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea ja se on pantu täytäntöön ilman komission ennakkohyväksyntää, toimenpide on luonteeltaan sääntöjenvastaista valtiontukea.

Soveltuvuus

- (49) Tässä tarkasteltava toimenpide on perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Tämän vuoksi sen soveltuvuutta yhteismarkkinoille on arvioitava perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrättyjen poikkeusten perusteella.
- (50) Italian viranomaiset eivät ole nimenomaisesti kiistäneet virallisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa, 11 päivänä toukokuuta 2004 päivätyssä kirjeessä esitettyä komission arviota, jonka mukaan tähän erityistapaukseen ei voida soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrättyjä poikkeuksia, joiden perusteella valtiontukea voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvina. Komission tietoon ei ole tullut uusia seikkoja, jotka saattaisivat muuttaa sen tekemiä päätelmiä.
- (51) Etuudet eivät tässä erityistapauksessa ole yhteydessä mihinkään erityisiin kustannuksiin, tai ne liittyvät

menoihin, joihin ei voida soveltaa voimassa olevia ryhmäpoikkeusasetuksia tai yhteisön suuntaviivoja.

- (52) Tähän tapaukseen ei voida soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia, jotka koskevat yksittäisille kuluttajille myönnettävää sosiaalista tukea, tukea luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon vuoksi ja tukea tiettyjen Saksan liittotasavallan alueiden taloudelle.
- (53) Koska toimenpidettä sovelletaan koko Italian alueella, siihen ei voida soveltaa myöskään perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettua poikkeusta, jolla sallitaan tuki taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma. Ohjelma ei tunnu vaikuttavan millään tavalla kyseisten alueiden kehitykseen.
- (54) Ohjelmaa ei myöskään voida pitää perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitettuna Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämisenä tai Italian taloudessa olevan vakavan häiriön poistamisena. Sillä ei myöskään edistetä kulttuuria ja kulttuuriperintöä perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettulla tavalla.
- (55) Kyseistä toimenpidettä on arvioitava perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella. Siinä sallitaan tuki tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Toimenpiteellä myönnetty verohelpotukset eivät liity eivätkä niitä ole suhteutettu erityisiin investointeihin, työpaikkojen perustamiseen tai erityisiin hankkeisiin, joilla edistettäisiin perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen toimien tai talousalueiden kehitystä. Niitä ei voida pitää yhteismarkkinoille soveltuvina valtiontuesta ja riskipääomasta annetussa komission tiedonannossa⁽²⁵⁾ vahvistettujen kriteerien perusteella, koska sijoitukset, joille veronalennus myönnetään, kohdistuvat säännellyillä eurooppalaisilla markkinoilla julkisesti noteerattuihin yrityksiin eivätkä Italian viranomaiset ole osoittaneet, että kyseisten yritysten pääomarahoituksen saatavuus olisi riittämätön ja että ne joutuisivat maksamaan pääomasta enemmän kuin muut yritykset. Komissio huomauttaa lisäksi, kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut erään toisen määrättyjä sijoituksia suosivan tukitoimenpiteen yhteydessä, "että kyseisen tukijärjestelmän soveltamisella ei voida taata[...] sitä, ettei järjestelmää sovelleta vaikeuksissa oleviin yrityksiin tai yrityksiin, jotka toimivat ongelmallisilla toimialoilla, joita varten on olemassa erityisiä tukisäännöstöjä"⁽²⁶⁾. Komissio katsoo, että toimenpiteestä

⁽²⁵⁾ EYVL C 235, 21.8.2001, s. 3.

⁽²⁶⁾ Asia C-156/98, *Saksa v. komissio*, (Kok. 2000, s. I-6857, 69 kohta).

saatavilla eduilla vähennetään kustannuksia, joista tuensaajien olisi tavallisesti vastattava taloudellisessa toiminnassaan. Tämän vuoksi niitä on pidettävä valtion myöntäminä toimintatukina, jotka ovat oikeuskäytännön mukaan yhteismarkkinoille soveltumattomia.

VI. PÄÄTELMÄT

- (56) Komissio toteaa, että kyseisellä toimenpiteellä myönnetty verohelpotukset ovat toimintatukea, johon ei voida soveltaa poikkeuksia yleisestä valtiontukikiellosta ja joka ei näin ollen sovellu yhteismarkkinoille. Komissio toteaa lisäksi, että Italia on sääntöjenvastaisesti pannut asianomaisen toimenpiteen täytäntöön.
- (57) Kun sääntöjenvastaisesti myönnetty valtiontuki ei sovellu yhteismarkkinoille, tuki on luonnollisesti perittävä takaisin tuensaajilta, jotta ennen tuen myöntämistä vallinnut kilpailutilanne palautuisi mahdollisimman pitkälti ennalleen.
- (58) Tämä päätös koskee tukiohjelmaa sellaisenaan, ja se on pantava täytäntöön välittömästi. Myös ohjelman mukaisesti myönnettyt tuet on perittävä takaisin soveltamisasetuksen (EY) N:o 659/1999 ⁽²⁷⁾ 14 artiklan mukaisesti.
- (59) Tämän vuoksi komissio kehottaa Italiaa poistamaan välittömästi liiketoiminnan tuloksen erilaisesta verokohtelusta johtuvan tuen, jolla suositetaan säännellyillä eurooppalaisilla markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakesijoituksiin erikoistuneista sijoitusvälineistä saatuja tuloja, ilmoittamalla kaikille, joiden edellytetään soveltavan kyseisiä verokannustimia Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:n mukaisesti tämän komission päätöksen välittömästä soveltamisesta.
- (60) Italian on lisäksi perittävä tuet takaisin sijoitusvälineiltä tai sopimusperusteisia sijoitusvälineitä hallinnoivilta yhtiöiltä, jotka ovat samanaikaisesti sekä ensimmäisiä tuensaajia että velvollisia maksamaan korvaavan veron liiketoimintansa tuloksesta valtiolle. Takaisinperittävien tukien määrä vastaa tavanomaisen korvaavan veron ja kyseisten verokannustimien seurauksena alhaisemman veron erotusta. Tämä päätös ei vaikuta sijoitusvälineiden tai niitä hallinnoivien yhtiöiden mahdollisuuteen vaatia vastaavaa määrää osakkailtaan, jos sellaisesta mahdollisuudesta kansallisessa lainsäädännössä säädetään. Tukien takaisinperimisvelvoite ei kuitenkaan poista sitä mahdollisuutta, että yksittäisille tuensaajille myönnetty tuki on kokonaan tai osittain EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 69/2001 ⁽²⁸⁾ 2 artiklan mukaisesti yhteismarkkinoille soveltuvaa.
- (61) Komissio kehottaa Italiaa toimittamaan pyydetty tiedot tämän päätöksen liitteenä olevalla lomakkeella luettelemalla rahoituksen välittäjät ja muut osapuolet, joita verokannustimen takaisinperintä koskee, ja erittelemään selkeästi, mitä toimenpiteitä on suunniteltu tai jo toteutettu, jotta sääntöjenvastaisten valtiontukien tosiasiallinen takaisinperintä voidaan aloittaa välittömästi. Komissio kehottaa Italiaa toimittamaan kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tekemisestä kaikki sellaiset asiakirjat (yleisohjeet, perintämääräykset yms.), joilla osoitetaan, että sääntöjenvastaisen tuen takaisinperintämenettely on aloitettu.
- (62) Takaisinperittäviin määriin on lisättävä korot, jotka laskeetaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 ⁽²⁹⁾ mukaisesti,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Italian asetuksen nro 269/2003 12 §:ssä säädetty verokannustimien muodossa toteutettava valtiontukiohjelma sijoitustoimintaa arvopapereilla harjoittaville yhteissijoitusvälineille, jotka ovat erikoistuneet säännellyillä eurooppalaisilla markkinoilla julkisesti noteerattujen markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yhtiöiden osakesijoituksiin ja jonka Italia on pannut täytäntöön Euroopan yhteisön perustussopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti, ei sovellu yhteismarkkinoille.

2 artikla

Italian on kumottava 1 artiklassa mainittu tukiohjelma kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta.

3 artikla

1. Italian on ilmoitettava kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta kaikille rahoituksen välittäjille, joihin kuuluvat myös yhteissijoitusyritykset, jotka ovat erikoistuneet markkina-arvoltaan pienten ja keskisuurten yritysten osakkeisiin, ja kaikille muille, joita 1 artiklassa tarkoitettua valtiontukiohjelman soveltaminen koskee, komission päätöksestä pitää mainittua ohjelmaa yhteismarkkinoille soveltumattomana.

2. Italian tasavallan on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sellaisten 1 artiklassa tarkoitettujen tukien takaisinperimiseksi, jotka on sääntöjenvastaisesti asetettu tuensaajien käyttöön joko yhtiömuotoisten sijoitusvälineiden tai sopimusperusteisia

⁽²⁷⁾ Ks. alaviite 2.

⁽²⁸⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 30.

⁽²⁹⁾ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

sijoitusvälineitä hallinnoivien yhtiöiden kautta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen muutoksenhakukeinojen käyttöä.

Italian tasavallan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta tuensaajien henkilöllisyys, myönnettyjen yksittäisten tukien määrä ja menetelmät, joilla kyseiset summat on laskettu.

3. Tuki on perittävä viipymättä takaisin kansallisessa lainsäädännössä säädettyjen menettelyjen mukaisesti, jotta tämä päätös voidaan panna välittömästi ja tosiasiallisesti täytäntöön.

4. Takaisin perittävästä tuesta on maksettava korko siitä päivästä lukien, jona tuki on tullut tuensaajien käyttöön, siihen päivään saakka, jona tuki tosiasiallisesti peritään takaisin.

Korko lasketaan asetuksen (EY) N:o 794/2004 V luvun säännösten mukaisesti.

4 artikla

Italian on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa ja suunnittelemansa toimenpiteet. Kyseiset tiedot on toimitettava tämän päätöksen liitteenä olevalla kyselylomakkeella. Italian on toimitettava samaan määräaikaan mennessä kaikki sellaiset asiakirjat, jotka osoittavat, että tukea on alettu periä takaisin tuensaajilta, joille sitä on sääntöjenvastaisesti myönnetty.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 6. syyskuu 2005.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

LIIITE

Täytäntöönpanotiedot komission päätöksestä, joka on tehty tukiohjelmasta C 19/2004 — Italia: Suorat verokannustimet arvopaperien yhteissijoitusyrityksille, jotka ovat erikoistuneet säännellyillä markkinoilla julkisesti noteerattuihin markkina-arvoltaan pieniin ja keskisuuriin yrityksiin

1. Takaisinperittävän tuen ja sen saajien kokonaismäärä

1.1 Miten lasketaan yksittäisiltä tuensaajilta takaisin perittäviin verokannustimiin liittyvä

- pääoma?
- korko?

1.2 Mikä on sääntöjenvastaisesti kyseisestä ohjelmasta myönnettyjen, takaisin perittävien verokannustimien kokonaismäärä (ilmoittakaa bruttoavustusekvivalentti ja minkä päivän hintoihin laskelma perustuu)

1.3 Kuinka monelta tuensaajalta kyseisestä ohjelmasta sääntöjenvastaisesti myönnettyjä verokannustimia on perittävä takaisin?

2. Tuen takaisinperimiseksi suunnitellut ja jo toteutetut toimenpiteet

2.1 Mitä toimenpiteitä on suunniteltu ja mitä toimenpiteitä on jo toteutettu, jotta verokannustimet voidaan välittömästi periä tosiasiallisesti takaisin? Mainitkaa toimenpiteiden oikeusperusta.

2.2 Mihin päivämäärään mennessä takaisinperintä on määrä saattaa päätökseen?

3. Yksittäisiä tuensaajia koskevat tiedot

Ilmoittakaa taulukossa seuraavat tiedot erikseen kustakin tuensaajasta, jolta tukiohjelmasta sääntöjenvastaisesti myönnettyjä verokannustimia on perittävä takaisin.

Tuensaaja	Sääntöjenvastaisesti myönnetyn kannustimen määrä (*) rahayksikkö: ...	Takaisinmaksettu määrä (°) rahayksikkö: ...

(*) Tuensaajan käyttöön asetettu määrä (ilmoittakaa bruttoavustusekvivalentti ja minkä päivän hintoihin laskelma perustuu)

(°) Takaisinmaksettujen tukien bruttomäärä (korot mukaan luettuina).

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 23. päivänä marraskuuta 2005,****valtioneuosta, jota Italia aikoo myöntää Fincantierille***(tiedoksiannettu numerolla K(2005) 4433)***(Ainoastaan italianteksti on todistusvoimainen)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

(2006/639/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

II. YKSITYISKOHTAINEN KUVASTUS TUESTA

ottaa huomioon Euroopan yhteisen perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

ottaa huomioon laivanrakennusteollisuudelle myönnettävän tuen uusien sääntöjen vahvistamisesta 29 päivänä kesäkuuta 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1540/98 ⁽¹⁾,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽²⁾ ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I. MENETTELY

- (1) Italia ilmoitti tukitoimenpiteen komissiolle 31 päivänä heinäkuuta 2003 päivätyllä kirjeellä. Italia toimitti komissiolle lisätietoja 16 päivänä syyskuuta 2003, 6 päivänä marraskuuta 2003, 1 päivänä joulukuuta 2003, 4 päivänä helmikuuta 2004, 12 päivänä helmikuuta 2004, 26 päivänä helmikuuta 2004, 5 päivänä huhtikuuta 2004, 25 päivänä toukokuuta 2004, 23 päivänä kesäkuuta 2004 ja 8 päivänä heinäkuuta 2004 päivätyillä kirjeillä.
- (2) Komissio ilmoitti Italialle 22 päivänä lokakuuta 2004 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa kyseisen toimenpiteen osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely.
- (3) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽³⁾. Komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa tästä tuesta.
- (4) Komissio sai kolmansilta huomautuksia, jotka se toimitti Italialle ja antoi tälle mahdollisuuden esittää omat huomautuksensa. Italia toimitti huomautuksensa 12 päivänä huhtikuuta 2005 päivätyllä kirjeellä.
- (5) Komissio sai Italialta muita kirjeitä, jotka oli päivätty 25 päivänä marraskuuta 2005, 18 päivänä toukokuuta 2005 ja 12 päivänä lokakuuta 2005.

- (6) Italia pyysi komissiota pidentämään laivanrakennusteollisuudelle myönnettävän tuen uusien sääntöjen vahvistamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 1540/98 (jäljempänä 'laivanrakennusasetus') 3 artiklassa aluksen luovuttamiselle säädettyä määräaika, joka on 31 päivä joulukuuta 2003 ja joka on edellytyksenä sopimuskohtaisen toimintatuen myöntämiselle. Fincantierin pyytämä määräajan pidennys koskee viiden risteilyaluksen luovutusta. Niiden yhteenlaskettu sopimusarvo on 2,1 miljardia euroa ja tuen määrä on 243 miljoonaa euroa.
- (7) Fincantieri on valtionyhtiö, jolla on Italiassa kuusi telakkaa (Monfalcone, Marghera, Sestri Ponente, Ancona, Palermo, Castellammare, Muggiano, Riva Trigoso). Se on erikoistunut risteilyalusten rakentamiseen, mutta se rakentaa myös muunlaisia avomeri- ja sotilasaluksia.
- (8) Italian selvityksen mukaan kyseisistä laivoista tehdyt lopulliset sopimukset allekirjoitettiin joulukuussa 2000 ja niiden perusteella laivat oli määrä luovuttaa kesä- ja joulukuussa 2003. Yhdysvaltalaisen risteilyvarustamon Carnival Corporationin (jäljempänä 'Carnival') eri tytäryhtiöt olivat tilanneet laivat. Italia lupasi tällä perusteella sopimuskohtaista toimintatukea alusten rakentamiseen.
- (9) Italia on todennut, että varustamo pyysi vuoden 2001 syksyllä luovutusten lykkäämistä eri ajankohtiin vuosina 2004 ja 2005. Perusteena oli 11 päivänä syyskuuta 2001 tapahtuneiden terroristi-iskujen vakava vaikutus laivaristeilyalaan. Fincantieri myöntyi tähän pyyntöön, ja Italia pyysi pidentämään luovutusaikaa, jotta aluksille voitaisiin vielä myöntää toimintatukea.
- (10) Ilmoituksessaan Italian viranomaiset viittasivat komission 5 päivänä kesäkuuta 2002 tekemään päätökseen ⁽⁴⁾, jossa hyväksyttiin saksalaisen Meyer Werft -telakan rakentaman risteilyaluksen vastaava luovutusajan pidennys. Italia korosti näiden kahden asian välisiä yhtäläisyyksiä seuraavien seikkojen osalta: i) määräajan pidentämisen perusteet (11 päivänä syyskuuta 2001 tehtyjen terroristi-iskujen vaikutus), ii) merkitykselliset markkinat (risteilyt) ja iii) telakan kaupallinen riippuvuus varustamosta (Carnival on Fincantierin tärkein asiakas).

⁽¹⁾ EYVL L 202, 18.7.1998, s. 1.⁽²⁾ EUVL C 30, 5.2.2005, s. 12.⁽³⁾ Katso alaviite 2.⁽⁴⁾ EYVL C 238, 3.10.2002, s. 14, valtioneutukiasia N 843/01.

- (11) Komissio pidensi 20 päivänä lokakuuta 2004 tekemällään päätöksellä neljän aluksen luovutusaikaa, mutta ilmoitti epäilevänsä, että viidennelle alukselle tällaista jatkoaikaa ei voitaisi myöntää. Epäilyt koskivat alusta nro 6079, joka oli määrä luovuttaa lokakuussa 2005. Kyseinen alus oli alun perin määrä luovuttaa vuonna 2005, mutta myöhemmin, vuoden 2000 lopulla, luovutusaika muutettiin joulukuuksi 2003, sillä muuten laivalle ei olisi voitu myöntää toimintatukea.
- (12) Tukimäärä, jonka Italia myöntäisi Fincantierille, jos komissio pidentäisi aluksen nro 6079 luovutusta koskevaa määräaikaa, on noin 33 miljoonaa euroa (9 prosenttia aluksen sopimusravosta).
- (13) Menettelyn aloittaminen perustuu ensi sijassa seuraaviin syihin. Ensimmäisen syyn muodostavat suunnitelman toteutettavuutta koskevat epäilyt. Suunnitelman mukaan yksi viidestä laivasta (alus nro 6077) olisi pitänyt rakentaa Anconan telakalla. Tämä olisi merkinnyt monimutkaista tuotantoprosessia, sillä laivan runko-osat olisi pitänyt siirtää koottavaksi toiselle telakalle (ATSM Trieste) ja kuljettaa takaisin Anconaan, koska Anconan telakka on alusta lyhyempi. Anconan telakalla ei ollut myöskään rakennettu yhtä monimutkaista alusta, mikä aiheutti epäilyjä sen kyvystä suoriutua kyseisestä hankkeesta, erityisesti laivan varustelusta. Tämän osalta todettiin, että laivan nro 6077 rakentaminen Anconassa olisi merkinnyt poikkeuksellisen suurta varustelutyön määrää Palermon telakalla, koska tuotanto olisi siirretty Anconasta Palermoon.
- (14) Toisen syyn muodostavat epäilyt, jotka liittyvät sen varustelutyön arvioituun määrään, joka Fincantierin olisi pitänyt toteuttaa, jos kaikki viisi alusta olisi luovutettu vuonna 2003. Komission arvion mukaan tämä olisi merkinnyt vuonna 2003 sitä, että Fincantierin olisi pitänyt kaksinkertaistaa varustelukapasiteettinsa aiempaan verrattuna. Lisäksi Margheran telakalla suunnitelmien mukaan vuonna 2003 tehtävän varustelutyön määrä olisi ollut noin 40 prosenttia suurempi kuin telakan siihenastinen kapasiteetti. Komissio epäili, että Fincantierin tuotantosuunnitelma yleensä ja etenkin Margheran osalta ei ollut realistinen.
- (15) Näiden kahden syyn vuoksi komissio epäili, että kyseisiä viittä alusta ei olisi voitu luovuttaa vuonna 2005. Samojen tietojen ja analyysin perusteella komissio katsoi kuitenkin, että olisi ollut mahdollista luovuttaa neljä alusta.
- (16) Komission mukaan suurimmat epäilyt kohdistuivat laivaan nro 6079, joka on Margheran telakalla rakennettavan aluksen nro 6077 kolmas sisaralus ja joka oli määrä luovuttaa lokakuussa 2005. Tämän aluksen luovutusta lykättiin huomattavasti joulukuussa 2000 laadittuun tuotantosuunnitelmaan verrattuna, koska alus nro 6077

päätettiin rakentaa Margherassa. Epäilyt perustuvat myös merkkeihin siitä, että suunnitelmissa oli alun perinkin nykyinen tuotantojärjestys niin, että alus nro 6079 luovutettaisiin hyvin myöhään (aiesopimus tehtiin ennen kuin lopulliset sopimukset allekirjoitettiin joulukuussa 2000).

III. KOLMANSIEN HUOMAUTUKSET

- (17) Fincantieri toimitti huomautuksensa 3 päivänä maaliskuuta 2005 päivätyllä kirjeellä.
- (18) Fincantieri totesi, että mikä tahansa yrityksen telakoista, riippumatta siitä, kuuluuko se risteily- vai kuljetusalusyksikköön, olisi pystynyt rakentamaan kyseiset laivanosat ilman, että tuotannon teknisiä valintoja tai työsuunnitelmaa olisi pitänyt muuttaa, sillä telakka voi tukeutua alihankkijaverkostoon, joka täyttää tuotannon laatua ja määrää koskevat vaatimukset.
- (19) Fincantieri totesi myös, että Anconan telakka olisi pystynyt rakentamaan ongelmitta risteilyaluksen, joka olisi aluksen nro 6077 (aluksen nro 6079 sisaralus) kokoinen ja jolla olisi samat rakentamiseen liittyvät ominaisuudet, ts. kaikki laivan varustelu- ja sisustustyöt, käyttäen pelkästään omia tuotantotiloja, infrastruktuuria ja tuotantotekniikkaa, jos Fincantierin ja paikallis-, alue- ja satamaviranomaisten sekä metallityöntekijöitä edustavien liittojen tekemä sopimus olisi pantu välittömästi täytäntöön. Sopimuksesta oli määrätty 6 päivänä joulukuuta 1999 tehdyssä aiesopimuksessa. Näin ei kuitenkaan ollut tapahtunut.
- (20) Aluksen nro 6077 (laivan nro 6079 sisaralus) rakentamista koskeneessa teknisessä tarkastelussa päätettiin rakentaa alus kahdessa osassa: suurin osa Anconassa ja pienempi osa Riva Trigossassa. Samanlaista tuotantosuunnitelmaa oli käytetty Riva Trigoston ja Muggianon telakoilla lentotukialus Conte di Cavouria rakennettaessa. Sitä oli käytetty myös vuonna 1997, kun risteilyalus Disney Magic rakennettiin Anconan ja Margheran telakoilla. Osien yhdistäminen oli tarkoitus toteuttaa ATSM:n kuivatelakalla Triestessä. Koska kyseinen telakka sopi alusten varusteluun ja viimeistelyyn, siellä olisi voitu välttää eräät Anconan telakan tuotantovaikeudet. Lisäksi se tarjoaa merkittävän edun, jota ei pidä aliarvioida: se sijaitsee Monfalconen telakkaa ympäröivän teollisuusalueen lähellä.
- (21) Päätelmänä voidaan todeta, että päättäessään rakentaa aluksen nro 6077 Anconassa (lukuun ottamatta suurta osaa aluksen rungosta ja merkittävää osaa varustelusta) Fincantieri oli luonut tehokkaan ja samalla viisaan strategian, joka tarjosi mahdollisesti ilmenevien ongelmien varalta useita tuotantovaihtoehtoja. Ne perustuivat sen omien telakoiden yhdyntyneeseen luonteeseen ja joustoon. Tarkoituksena oli varmistaa, että alus luovutettaisiin sopimuksen mukaisesti määräajassa eli vuoden 2003 loppuun mennessä.

IV. ITALIAN VIRANOMAISTEN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET

- (22) Huomautukset, jotka Italian viranomaiset toimittivat muodollisen menettelyn aloittamisen jälkeen, vastaavat Fincantierin huomautuksia. Niiden mukaan joulukuussa 2000 tehty suunnitelma oli realistinen, vaikkakin haasteellinen. Italian viranomaiset katsovat, että luovutuspäivämäärää olisi voitu noudattaa Fincantierin tuotantojouston ansiosta, toisin sanoen koska sillä oli mahdollisuus rakentaa alus muiden telakoiden kanssa (mukaan luettuna telakat, jotka eivät tavallisesti rakenna risteilyaluksia) ja hyödyntää näin saatuja synergiaetuja. Tämä oli mahdollista tätä tarkoitusta varten toteutettavan infrastruktuuria ja laitostekniikkaa koskevan investointihankkeen ja pitkälle kehitettyjen rakennusmenetelmien ansiosta.
- (23) Suunnitelmien mukaan ATSM olisi osallistunut yhden aluksen rakentamiseen. Tältä osin Italian huomautukset ovat samanlaisia kuin Fincantierin huomautukset. Niiden mukaan ATSM olisi pystynyt helposti yhdistämään aluksen nro 6077 erikseen rakennetut kaksi osaa, vaikka tällainen rakennusmenetelmä olikin vaihtoehto eikä tietyiltä osin yhtä tyydyttävä kuin tavanomainen rakennustapa. Joka tapauksessa laivan osien yhdistäminen on nykyisin rutiinitoimintaa Fincantierille. Komissio on esittänyt epäilyjä Anconan telakan kokemuksesta rakentaa yhtä monimutkaisia aluksia. Italia katsoo tältä osin, että Disney Magic -risteilyaluksen rakentaminen ja varustelu noin puoliksi ja Danielle Casanova -matkustaja-aluksen rakentaminen ja varustelu vastaavat tällaista kokemusta.
- (24) Italian viranomaiset toteavat myös, että Palermon telakalla on aikaisemmin (1996–1997) toteutettu tuotantosuunnitelmia, jotka ovat olleet vaativampia kuin vuoden 2000 suunnitelma. Italian viranomaiset kiistävät komission arvion siitä, että vuoden 2000 tuotantosuunnitelma olisi merkinnyt varustelutyön määrän kaksinkertaistumista vuonna 2003 verrattuna Fincantierin aikaisemman varustelutyön määrään. Kyseiset viranomaiset toteavat, että vuoden 2000 tuotantosuunnitelman johdosta lähes kaikkien telakoiden oma ”vakiokapasiteetti” olisi käytetty täysimääräisesti ja vain muutamassa tapauksessa olisi saavutettu enimmäiskapasiteetin taso.
- (25) Vastauksena komission väitteeseen, jonka mukaan Margheran telakalla vuodeksi 2003 suunnitellun varustelutyön määrä olisi ollut 40 prosenttia suurempi kuin telakan koskaan aikaisemmin tekemän varustelutyön määrä, Italian viranomaiset toteavat, että vuoden 2000 suunnitelman mukainen Margheran telakan työmäärä (varustelu mukaan luettuna) oli täysin telakan toteen näyttämän kapasiteetin ja kykyjen mukainen, sillä se oli aikaisemmin onnistunut luovuttamaan neljä alusta 15 kuukaudessa. Näin oli tarkoitus tehdä myös vuonna 2003.
- (26) Italialle annettiin myös mahdollisuus esittää huomautuksia olennaisista seikoista, jotka liittyivät riippumattoman asiantuntijan laatimaan raporttiin. Komissio oli käyttänyt tätä raporttia arvioidessaan tietoja, jotka Italia oli toimittanut ennen muodollisen menettelyn aloittamista.
- (27) Toukokuun 18 päivänä 2005 päivätyssä vastauksessaan Italian viranomaiset esittivät huomautuksia kolmesta asiantuntijan raportissa esitetystä pääseikasta.
- (28) Italian viranomaiset toteavat ensiksi, että asiantuntija on perustanut arvionsa vuonna 2003 luovutettujen alusten kokonaistonnimäärään ottamatta huomioon tuotantosykliä, toisin sanoen **tasatun bruttovetoisuustonnimäärän** (cgt) asteittaista lisäystä rakentamisajan kuluessa. Asiantuntija ei jakanut niiden yhdeksän aluksen tonnimäärää, jotka oli tarkoitus luovuttaa vuonna 2003 (ja joista joidenkin rakentaminen oli hyvin pitkällä jo vuoden 2002 lopussa), todellisen tuotannon vaatimalle ajanjaksolle, vaan väitti, että Fincantierin olisi pitänyt tuottaa vuonna 2003 kaksinkertainen tasattu bruttovetoisuustonnimäärä aikaisempaan verrattuna. Tämä päätelmä oli Italian viranomaisten mielestä virheellinen, koska Fincantierin tuotantokapasiteettia arvioitaessa on otettava huomioon, että vuonna 2003 luovutettu tonnimäärä ei vastaa kyseisenä vuonna todella tuotettua tonnimäärää. Italia katsoo, että tuotantotiedot ovat yhdenmukaiset aikaisempien tilastojen mukaisen kapasiteetin kanssa eivätkä missään tapauksessa ylitä enimmäiskapasiteettia.
- (29) Italian viranomaisten mielestä tuotantotiedot osoittavat, että myös kiireisimpinä vuosina eli vuosina 2002 ja 2003 Monfalconen, Margheran ja Genova-Sestri Ponenten telakoiden tuotantomäärä erosi korkeintaan 20 prosenttia aikaisempien vuosien tuotantomäärästä. Kun otetaan huomioon, että hyötykuorma (kalustus ja ilmastointi) muodostaa tämän tyyppisen aluksen merkittävän ja sille ominaisen osan, ero on sitäkin huomattavampi Genova-Sestri Ponenten telakan tapauksessa (se lisäsi tuotantoaan 1 863 tonnista 14 303 tonniin vuosina 1998–2003). Tällaista tuntuvaa lisäystä edisti alihankkijoiden käyttö ja niille toimeksiannettujen tehtävien lisääminen avaimet käteen -sopimuksilla.
- (30) Työtunteina mitatuista tuotantoluvuista (sisäiset/ulkoiset) ilmenee, että suunnitelman kattamia vuosia edeltävinä vuosina oli turvauduttu alihankintoihin enemmän kuin mitä vuoden 2000 suunnitelmassa ennakoitiin.
- (31) Italia toteaa lopuksi, että pelko alihankkijoiden puutteesta tai siitä, että alihankkijoita ei olisi käytettävissä, on täysin perusteeton myös siksi, että laivojen majoitustilojen varusteluun (joka tapahtuu telakalla toteutettavan viimeisen tuotantovaiheen aikana) osallistuvat samat alihankkijat, joiden kanssa Fincantierilla on pitkäaikainen yhteistyösuhte. Myös siinä hyvin epätodennäköisessä tapauksessa, että erikoistyöntekijöistä olisi puutetta tai heitä ei olisi käytettävissä, ongelma voitaisiin helposti ratkaista ulkoistamalla työt rakennusosalalle, ensi sijassa yritysille, jotka rakentavat suuria hotelleja, sillä laivan majoitustilojen varustelu ja kalustaminen on yleisesti ottaen samanlaista kuin hotelleissa.
- (32) Italian viranomaiset yhtyivät lopuksi täysin Fincantierin esittämiin huomautuksiin.
- (33) Italia esitti 12 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä kirjeellä huomautuksia komission käyttämän toisen asiantuntijan päätelmistä, jotka koskivat Italian menettelyn aloittamista koskevassa vastauksessaan esittämien väitteiden arviointia.

V. ARVIOINTI TUESTA

Oikeusperusta

- (34) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan ”jäsenvaltion myöntämä tuki valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suuorimalla jotain yritystä tai tuotannon-alaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan”. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tuki vaikuttaa kauppaan vääristävästi, jos tuensaajajyritys harjoittaa taloudellista toimintaa, johon liittyy jäsenvaltioiden välistä kauppaa.
- (35) Komissio huomauttaa, että kysymys luovutusajan pidentämisestä on ratkaiseva arvioitaessa, voidaanko alukselle myöntää laivanrakennusasetuksen 3 artiklan mukaista sopimuskohtaista toimintatukea. Kyseinen toimintatuki koostuu valtion varoista, joilla rahoitetaan osittain kustannukset, jotka telakka joutuisi tavallisesti itse kantamaan. Lisäksi laivanrakennus on taloudellista toimintaa, johon liittyy jäsenvaltioiden välistä kauppaa. Nyt tarkasteltava tuki kuuluu näin ollen perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.
- (36) Perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan e alakohdan mukaan yhteismarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukilajeja, joista neuvosto päättää määränemmistöllä komission ehdotuksesta. Komissio huomauttaa, että neuvosto antoi 29 kesäkuuta 1998 laivanrakennusasetuksen tämän oikeusperustan nojalla.
- (37) Komissio huomauttaa, että laivanrakennusasetuksessa ”laivanrakennuksella” tarkoitetaan omalla käyttövoimalla kulkevien kauppa-alusten rakentamista. Komissio huomauttaa myös, että Fincantieri rakentaa tällaisia aluksia, minkä vuoksi se on asetuksen soveltamisalaan kuuluva yritys.
- (38) Italian viranomaisten esittämä pyyntö on arvioitava laivanrakennusasetuksen perusteella, vaikka asetuksen voimassaoloaika päättyi vuoden 2003 lopussa. Tuki-ohjelma, jonka perusteella Italia on myöntänyt tukea, on hyväksytty mainitun asetuksen nojalla, tuki on myönnetty asetuksen ollessa vielä voimassa ja säännökset, jotka liittyvät kolmen vuoden luovutusmääräaikaan, sisältyvät kyseiseen asetukseen.
- (39) Laivanrakennusasetuksen 3 artiklan 1 kohdan mukaan 31 päivään joulukuuta 2000 saakka voitiin myöntää sopimuskohtaista toimintatukea, jonka enimmäismäärä oli 9 prosenttia. Mainitun asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan yksittäiseen sopimukseen sovellettavan tuen enimmäismäärä on lopullisen sopimuksen allekirjoittamispäivänä voimassa oleva enimmäismäärä. Tämä ei kuitenkaan

koske aluksia, jotka luovutetaan yli kolme vuotta lopullisen sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen. Tällöin sovelletaan sitä tuen enimmäismäärää, joka oli voimassa kolme vuotta ennen aluksen luovutuspäivää. Tämän perusteella sellaisen aluksen viimeinen luovutuspäivä, jolle voitiin myöntää toimintatukea, oli periaatteessa 31 päivä joulukuuta 2003.

- (40) Asetuksen 3 artiklan 2 kohdassa säädetään kuitenkin, että komissio voi pidentää kyseistä aluksen luovutukselle asetettua kolmen vuoden määräaikaa, jos se on perusteltua yksittäisen laivanrakennushankkeen teknisen monimutkaisuuden vuoksi tai jos telakan työsuunnitelma viivästyy sellaisten odottamattomien, merkittävien ja perusteltavissa olevien häiriöiden vuoksi, jotka aiheutuvat poikkeuksellisista, ennalta arvaamattomista ja yrityksestä riippumattomista olosuhteista. On huomattava, että Italia perusteli luovutusajan pidentämistä koskevan pyyntönsä poikkeuksellisilla ja ennalta arvaamattomilla olosuhteilla.
- (41) Komissio huomauttaa, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tulkinnut vastaavaa määräystä 16 maaliskuuta 2000 antamassaan tuomiossa ⁽⁵⁾ ja todennut, että tällaista määräystä on tulkittava suppeasti.

Arviointi tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille komission esittämien epäilyjen sekä Italian viranomaisten ja Fincantierin esittämien huomautusten perusteella

- (42) Komissio toteaa ensiksi, että tämä päätös koskee yhtä alusta, mutta että arviointi perustuu Fincantierin joulukuussa 2000 tekemään koko tuotantoa koskevaan suunnitelmaan. Kaikkien viiden ilmoitetun aluksen luovuttaminen vuonna 2003 ja muiden vuonna 2003 luovutettavaksi aiottujen alusten rakentaminen olisi merkinnyt valtavaa työmäärää Fincantierille. Komissio katsoi sen vuoksi tarpeelliseksi tutkia, olisiko Fincantieri kyennyt teknisesti luovuttamaan kyseiset alukset ennen vuoden 2003 loppua.
- (43) Komissio ja komission pyynnöstä myös riippumaton tekninen asiantuntija ⁽⁶⁾ tutkivat lisätiedot, jotka Italia ja Fincantieri toimittivat vastauksena komission päätöksessä esitettyihin epäilyihin. Asiantuntijan laatima raportti toimitettiin Italialle huomautusten tekemistä varten 26 päivänä elokuuta 2005 päivättyllä komission kirjeellä. Italian viranomaiset esittivät huomautuksensa raportista 12 päivänä lokakuuta 2005 päivättyllä kirjeellä.

Aluksen rakentaminen Anconan telakalla ja vaikutukset Palermn telakkaan

- (44) Komission ensimmäiseksi esittämä epäily koski Anconan telakan kapasiteettia rakentaa yhdessä Triestessä sijaitsevan ATSM:n telakan kanssa yksi ilmoituksen kohteena olleista viidestä risteilyaluksesta (nro 6077).

⁽⁵⁾ T-72/98, Astilleros Zamacona SA v. komissio (Kok. 2000, osa II, s. 1683).

⁽⁶⁾ Hallinnollisista syistä tämä asiantuntija oli eri kuin komission ennen muodollisen menettelyn aloittamista käyttämä asiantuntija.

- (45) Italia väittää, että olisi ollut mahdollista rakentaa yksi näistä viidestä aluksesta Anconan ja ATSM:n telakoilla, vaikka Anconan kuivatelakka on kyseistä alusta lyhyempi, käyttäen erityismenettelyä, jota oli käytetty jo kerran risteilyaluksen, toisin sanoen yhdistämällä aluksen kaksi osaa. Komissio ei menettelyä aloittaessaan väittänyt, että tämä olisi ollut mahdollista, vaan korosti menettelyn monimutkaisuutta. Italia yhtyy tähän näkemykseen ja myöntää, että kyseessä on "vähemmän tyydyttävä rakennusmenetelmä".
- (46) Menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä komissio totesi tältä osin, että Anconassa ei ollut koskaan siihen mennessä rakennettu yhtä monimutkaisia aluksia. Italia vastasi tähän todeten, että Anconassa oli rakennettu kolmen samantapaisen aluksen pääosa sekä yksi matkustaja-alus, joka oli kooltaan noin puolet kyseisestä aluksesta (44 000 bruttorekisteritonnin vastaan 82 500 bruttorekisteritonnin). Laivan osat ja itse laiva olivat näin ollen huomattavasti pienemmät kuin rakennettava risteilyalus nro 6077. Koska risteilyalusten rakentamisen monimutkaisuus riippuu erityisesti aluksen koosta, komissio päättelee tältä osin, että Italia ei ole pystynyt kiistämään komission menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esittämiä tosiseikkoja.
- (47) Komissio totesi mainitussa päätöksessä, että yhden tällaisen risteilyaluksen rakentaminen Anconassa ja ATSM:n telakalla Triestessä olisi edellyttänyt muiden suunniteltujen rakennustöiden siirtämistä Fincantierin Palermon-telakalle, eikä komissio ollut varma, olisiko tämä telakka kyennyt suoriutumaan lisääntyneistä varustelutöistä. Italian viranomaiset katsovat, että tällaisesta työmäärästä olisi teoriassa pystytty suoriutumaan. Italian viranomaiset eivät ole kuitenkaan toimittaneet mitään asiaa tukevia todisteita ja vastauksessa käsiteltiin rakentamista ensi sijassa bruttovetoisuuden kannalta varustelua koskevan erityiskysymyksen sijaan. Komissio huomauttaa kuitenkin, että Palermon telakan tuotanto oli vuonna 2003 33 000 tasattua bruttovetoisuustonnin eli huomattavasti vähemmän kuin Italian viranomaisten esittämä 63 000 bruttovetoisuustonnin enimmäistuotantomäärä ja vähemmän kuin joulukuussa 2000 laaditun suunnitelman mukainen 53 000 bruttovetoisuustonnin tuotantomäärä.
- (48) Italian viranomaiset ilmoittivat lisäksi, että jo kesäkuussa 2001 (alle kuusi kuukautta viittä risteilyalusta koskevan sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen) Palermon telakalla oli tuotantokriisi ilman suunniteltua ylimääräistä työtäkin ja alusten luovutuksia oli lykättävä. Komissio katsoo tämän perusteella, että Palermon telakka ei olisi pystynyt suoriutumaan joulukuun 2000 suunnitelman mukaisesta varustelutyöstä (Italia ei ole ottanut kantaa tähän näkemykseen).
- (49) Komissio toteaa lisäksi, että Italian viranomaisten ja Fincantierin toimittamien tietojen perusteella joulukuussa 2000 ei ollut selvää, pitäisikö aluksen nro 6077 varustelutyöt tehdä ATSM:n vai Anconan telakalla. Joulukuussa 2000 tehdyn tuotantosuunnitelman ja 25 päivänä toukokuuta 2005 päivätyn kirjeen liitteen nro 5 mukaan varustelutyöt oli tarkoitus tehdä Anconassa, mutta Fincantierin 3 päivänä maaliskuuta 2005 päivättyssä kirjeessä väitetään, että tarkoituksena olisi ollut tehdä varustelutyöt ATSM:n telakalla, jotta olisi voitu estää tuotantovaikeuksien syntyminen Anconan telakalla.
- (50) Komission konsultoima asiantuntija katsoo, että Italia ei ole toimittanut vakuuttavia todisteita ATSM:n kuivatelakan organisoinnista ja sinne keskitettävistä resursseista. Asiantuntija epäilee vahvasti, että telakkaa, jota käytetään pääasiassa laivankorjauksiin ja jolla ei ole kokemusta risteilyalusten rakentamisesta, ei voitaisi muuntaa täysin organisoiduksi telakaksi, joka pystyisi toimittamaan risteilyaluksen lyhyessä ajassa.
- (51) Italia kommentoi tätä seikkaa 12 päivänä lokakuuta 2005 päivättyssä kirjeessään. Italia toteaa, että Fincantierin organisointikyvyt ovat riittävät, jotta ATSM voisi lyhyessä ajassa suoriutua suunnitellusta tehtävästä. Italia korostaa, että ATSM:n kuivatelakka tekee yhteistyötä Fincantierin kanssa hyödyntäen laivankorjauksessa saatavia synergiaetuja. Komissio ei ole kuitenkaan vakuuttunut Italian viranomaisten esittämästä näkemyksestä, jonka mukaan ATSM voitaisiin muuttaa lyhyessä ajassa laivoja korjaavasta kuivatelakasta tehokkaaksi laivanrakennustelakaksi.
- (52) Tämän johdosta voidaan päätellä, että Fincantieri itse epäili Anconan telakan laivanvarustelukapasiteettia. Fincantieri ei myöskään toimittanut todisteita tällaisesta kapasiteetista. Edellä esitettyjen huomautusten perusteella komissio katsoo, että vuoden 2000 suunnitelma oli epärealistinen ja yleisluontoinen siltä osin kuin se koskee aluksen rakentamista Anconan/ATSM:n telakalla ja Palermon telakan tilannetta, ja että komission esittämät epäilyt ovat osoittautuneet todeksi.

Fincantieri-konsernille tehtävät varustelutyöt

- (53) Komissio katsoi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että kyseisten viiden aluksen ja muiden jo suunniteltujen alusten luovuttaminen olisi merkinnyt varustelutyön kaksinkertaistumista verrattuna Fincantierin siihen mennessä tekemän työn määrään ja että Margheran telakan vuodeksi 2003 suunnitellun varustelutyön lisäys olisi ollut noin 40 prosenttia aikaisempaan työmäärään verrattuna.
- (54) Italia totesi, että aluksen runko-osan rakennuskapasiteetti oli riittävä. Tällä väitteellä ei ole kuitenkaan merkitystä, koska komissio ei ole kiistänyt telakan kykyä rakentaa runko-osia.
- 55) Fincantieri ja Italia asettavat kyseenalaisiksi komission arviot, jotka koskevat varustelutyön määrää edellisinä vuosina. Ne toteavat muun muassa, että lisäys olisi ollut enintään 20 prosenttia. Lisäksi ne katsovat, että tarvittavat varustelutyöt olisi voitu tehdä määräajassa alihankkijaverkostosta avulla.
- (56) Komissio katsoo kuitenkin teknisen asiantuntijan näkemyksen tukemana, että menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä esitetty varustelukysymys on edelleen aiheellinen. Vaikka yksittäiset telakat olisivat Italian mukaan

voineet lisätä tuotantoon enimmäistasolle hyödyntämällä kaksivuorotyötä, tällaisen käytännön soveltamiseen yhtä aikaa kaikilla tai useimmilla laivanrakennustelakoilla olisi komission mielestä liittynyt hyvin suuria riskejä ja kustannuksia. Se olisi aiheuttanut myös huomattavan taakan yritysjohdolle, erityisesti siksi, että Fincantierin tuotantoprosessi on keskusjohtoinen, kuten Italia on osoittanut.

- (57) Varustelutyöt ovat lisäksi erityisen kriittisiä alusten nro 6078 ja 6079 runko-osien kannalta. Tarkoituksena oli rakentaa nämä alukset Margheran telakalla ja luovuttaa ne ennen vuoden 2003 loppua vain kahden kuukauden välein. Komissio katsoo asiantuntijan arvioinnin tukemana, että vaikka Italia on toimittanut joitakin lukuja suunnitelmistaan toteuttaa kaikki varustelutyöt, se ei anna riittävää vastausta tähän tärkeään kysymykseen.
- (58) Italia kommentoi tätä asiantuntijan näkemystä 12 päivänä lokakuuta 2005 päivätyssä kirjeessään todeten, että kahden aluksen luovuttaminen kahden kuukauden kuluessa olisi ollut mahdollista ja että muun muassa alus nro 6078 aiottiin rakentaa yhdeksässä kuukaudessa, vaikka aluksen nro 6079 rakentamiseen oli varattu vain seitsemän kuukautta, jotta telakka olisi tarvittaessa voinut työskennellä samalla aluksen nro 6079 parissa. Komissio huomauttaa tältä osin, että sisaralusten nro 6075, 6076 ja 6077 varustelulle varatut ajat olivat yhdeksän, kahdeksan ja kymmenen kuukautta. Aluksen nro 6078 varustelulle varattu yhdeksän kuukauden aika ei tämän perusteella vaikuta erityisen pitkältä eikä aluksen nro 6079 varustelulle varattu seitsemän kuukauden aika erityisen lyhyeltä, kun otetaan huomioon, että varustelutyöt oli tarkoitus tehdä samanaikaisesti aluksen nro 6078 kanssa.
- (59) Komissio ottaa huomioon Italian näkemyksen, jonka mukaan aikaisemmin on ollut mahdollista lyhentää eräiden alusten varustelu-aikaa seitsemään ja jopa kuuteen kuukauteen. Tällöin olivat kuitenkin kyseessä telakat, jotka pystyivät työskentelemään normaalin prosessin mukaisesti varustellen yhden laivan kerrallaan.
- (60) Se, että Margheran telakka oli aikaisemmin onnistunut luovuttamaan neljä alusta 15 kuukauden aikana, ei poista komission epäilyjä, sillä ne koskevat ensi sijassa kahden aluksen suunniteltua luovuttamista kahden kuukauden kuluessa. Komissio huomauttaa myös, että Margheran telakan todellinen tuotanto vuonna 2003, jonka katsottiin olleen erityisen kiireinen vuosi Fincantierille⁽⁷⁾, oli noin 130 000 bruttovetoisuustonnia. Tämä on huomattavasti vähemmän kuin joulukuussa 2000 laaditussa suunnitelmassa vuodeksi 2003 ennustettu 160 000 bruttovetoisuustonnia.
- (61) Komission konsultoiman asiantuntijan mukaan neljän aluksen luovuttaminen lyhyessä ajassa olisi aiheuttanut vaikeuksia myös varustamolle, jolle neljän aluksen vastaanottaminen kahden kuukauden kuluessa olisi luultavasti aiheuttanut vakavia järjestelyongelmia.
- (62) Margheran telakalta luovutettavien alusten nro 6078 ja 6079 tuotantoajat (18 ja 19 kuukautta) olivat komission

konsultoiman asiantuntijan mukaan erittäin lyhyet. Hän kiistää tältä osin Italian viranomaisten 25 päivänä toukokuuta 2005 päivätyssä kirjeessä esittämän väitteen, jonka mukaan oppimiskäyrä lyhentäisi sarjan viimeisten alusten rakentamiseen tarvittavaa aikaa. Vaikka tämä väite pitää paikkansa silloin, kun alukset rakennetaan samalla telakalla ja samoja menetelmiä käyttäen, se ei pidä paikkaansa silloin, kun eri työryhmät rakentavat samantyyppisiä aluksia eri telakoilla, kuten olisi tapahtunut joulukuun 2000 suunnitelman mukaan.

- (63) Italia kommentoi 12 päivänä lokakuuta 2005 päivätyssä kirjeessä kyseistä seikkaa ja katsoi, että oppimiskäyrästä on hyötyä myös silloin, kun alukset rakennetaan eri telakoilla. Komissio myöntää, että tämä pätee jossain määrin myös silloin, kun tuotantoa on eri telakoilla, esimerkiksi niiden seikkojen osalta, jotka koskevat keskusjohton rakennetta, pääasiallisten laitteiden toimituksia jne. Tästä huolimatta voidaan todeta, että silloin kun alukset rakennetaan eri telakoilla ja käytetään erilaisia tuotantomenetelmiä, on selvää, että oppimiskäyrällä on vähemmän merkitystä kuin jos alukset rakennettaisiin aina samalla telakalla.
- (64) Komissio huomauttaa, että vuoden 2000 suunnitelman mukaan kolme sisaralusta (numerot 6077, 6078 ja 6079) ei ollut tarkoitus rakentaa samoilla telakoilla ja samoja tuotantomenetelmiä käyttäen. Komissio huomauttaa myös, että Italian mukaan alus nro 6079 ei itse asiassa ole sarjan kolmas vaan viides ja että työvoimaa koskevia säästöjä oli saatu jo ensimmäisen (16 prosenttia) ja toisen (8 prosenttia) sisaraluksen osalta. Tehokkuutta ja ajankäyttöä koskevien lisäparannusten saavuttaminen jokaisen myöhemmin rakennettavan aluksen kohdalla vaikuttaa epätodennäköisemmältä silloin, kun on kyse viiden aluksen muodostaman sarjan kahdesta viimeisestä aluksesta, verrattuna tilanteeseen, jossa alussarjaan kuuluu kolme alusta. Komissio katsoo tämän vuoksi, että vuoden 2000 suunnitelmassa alusten nro 6078 ja 6079 arvioitu tuotantoaikojen supistaminen oli epärealistinen.

Puuttuvat todisteet

- (65) Komission menettelyn aloittamisen jälkeen käyttämä tekninen asiantuntija toimitti komissiolle esimerkkejä tiedoista, joita Italian viranomaiset ja Fincantieri olisivat voineet toimittaa osoittaakseen, että Fincantieri todella aikoi luovuttaa kaikki viisi alusta vuoden 2003 loppuun mennessä ja että se olisi kyennyt siihen.
- (66) Tällaisia tietoja ovat esimerkiksi tavarantoimittajille osoitetut tilaukset tärkeistä komponenteista, kuten käyttövoimayksiköistä tai päägeneraattoreista, jotka on tilattava varhaisessa vaiheessa, jotta ne varmasti saadaan ajoissa. Toisena esimerkkinä voidaan mainita alihankkijoiden kanssa tehtävät sopimukset, jotka olisi Italian esittämän kuvauksen mukaan pitänyt tehdä ennen heinäkuun 2001 loppua ja joka tapauksessa ennen syyskuuta 2001. Italia on kuitenkin esittänyt vain luettelon alihankkijoista, jotka mahdollisesti tekevät töitä Fincantierille. Kolmantena esimerkkinä tiedoista, jotka olisi voitu toimittaa, voidaan mainita päivät, jolloin sopimusten perusteella suoritettiin

⁽⁷⁾ Fincantierin vuoden 2003 toimintakertomuksen mukaan vuosi 2003 oli erityisen kiireinen vuosi risteilyalusyksikölle, sillä se luovutti kolme alusta lyhyessä ajassa.

ennakkomaksu, tai sopimuksen täytäntöönpanoa koskevat vakuudet ja tilauksia varten järjestetyt pankkitakuut, jotka yleensä annetaan vastineeksi uuden aluksen ensimmäisestä maksuerästä.

- (67) Italia ja Fincantieri eivät toimittaneet tällaisia todisteita Fincantierin aikomuksesta ja kyvystä luovuttaa kaikki alukset ennen vuoden 2003 loppua, mukaan lukien alus nro 6079, vaikka komissio ilmoitti Italialle 26 päivänä elokuuta 2005 päivätyssä kirjeessään, että juuri tämän tyyppiset tiedot olisivat hyödyllisiä. Näiden tietojen puuttuminen vahvistaa komission näkemyksen, jonka mukaan vuoden 2000 tuotantosuunnitelma ei ollut realistinen eikä alusta nro 6079 olisi pystytty luovuttamaan ennen vuoden 2003 loppua.

Aluksen suunniteltu luovutuspäivä

- (68) Komissio toteaa lopuksi, että varustamon (Holland America Line) 20 päivänä kesäkuuta 2005 päivätyn tiedotteen mukaan laiva nro 6079 (jonka nimeksi tulee MS Noordam) luovutetaan tammikuussa 2006. Komissio huomauttaa, että jos tämä tieto aluksen luovutuspäivästä pitää paikkansa, Italia ei olisi voinut myöntää tukea, vaikka komissio olisi hyväksynyt luovutusajan pidentämisen Italian pyynnön mukaisesti lokakuun 2005 loppuun.

VI. PÄÄTELMÄT

- (69) Komissio on analysoinut tietoja, jotka Italian viranomaiset toimittivat sen jälkeen, kun komissio teki päätöksen muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta. Menettelyn tarkoituksena oli tutkia teknistä kykyä luovuttaa kaikki alukset, jotka oli tarkoitus luovuttaa vuonna 2003 Fincantierin joulukuun 2000 suunnitelman mukaan, ja erityisesti aluksen nro 6079 runko. Komission mukaan Italian toimittamat tiedot eivät poista epäilyjä Italian esittämän vuoden 2000 suunnitelman toteuttamiskelpoisuudesta. Riippumaton asiantuntija yhtyi alustaviin epäilyihin. Toinen riippumaton asiantuntija on arvioinut uudet tiedot ja tehnyt saman päätelmän kuin komissio. Italia on saanut tilaisuuden esittää huomautuksia näiden asiantuntijoiden kertomuksissa tehdyistä päätelmistä.
- (70) Komissio on arvioinut kaikki käytettävissä olevat tiedot ja päättelee, että alkuperäinen tuotantosuunnitelma, jonka mukaan ilmoitetut viisi risteilyalusta olisi luovutettu ennen vuoden 2003 loppua, ei ollut realistinen. Näin ollen epäilyt, jotka koskevat kykyä luovuttaa alus nro 6079 ennen vuoden 2003 loppua, on vahvistettu.
- 71) Komissio huomauttaa, että se on jo hyväksynyt neljän Fincantierin rakentaman aluksen luovutusajan pidentämisen laivanrakennusasetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Tätä säännöstä sovelletaan ainoastaan sellaisten odottamattomien, merkittävien ja perusteltavissa olevien häiriöiden vuoksi, jotka aiheutuvat poikkeuksellisista, ennalta arvaamattomista ja yrityksestä riippumattomista olosuhteista, ja yhteisöjen tuomioistuin on jo vahvistanut, että tätä säännöstä on tulkittava suppeasti.
- 72) Johdanto-osan 70 kappaleessa esitetyn päätelmän perusteella luovutusajan pidentäminen ei ole perusteltua ja tämän vuoksi komissio ei voi myöntää lupaa aluksen nro 6079 rungon luovuttamisajan pidentämiseen,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Asetuksen (EY) N:o 1540/98 3 artiklan 2 kohdassa säädettyä kolmen vuoden luovutusmääräaika ei voida pidentää Fincantierin rakentaman aluksen nro 6079 osalta.

Tämän vuoksi tälle alukselle ei voida myöntää sopimuskohtaista toimintatukea.

2 artikla

Italian on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta niistä toimenpiteistä, jotka se on toteuttanut päätöksen noudattamiseksi.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 23. marraskuuta 2005.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 23 päivänä marraskuuta 2005,****valtiontukijärjestelystä, jonka Slovenia on toteuttanut ilmaa saastuttavia hiilidioksidipäästöjä koskevien ympäristöverosäännösten puitteissa***(tiedoksiannettu numerolla K(2005) 4435)***(Ainoastaan sloveeninkielinen teksti on todistusvoimainen)****(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)***(2006/640/EY)*

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

MENETTELY

- (1) Slovenian viranomaiset ilmoittivat komissiolle 18 päivänä lokakuuta 2002 valtiontukijärjestelystä, jolla tietyntyyppisten yritysten kansallista hiilidioksidipäästöveroä alennetaan. Komissio kirjasi järjestelyn rekisteriin numerolla SI 1/2003. Slovenian kansallinen valtiontukiviranomainen on hyväksynyt järjestelyn Tšekin, Viron, Kyproksen, Latvian, Liettuan, Unkarin, Maltaan, Puolan, Slovenian ja Slovakian liittymisestä Euroopan unioniin tehdyn sopimuksen ⁽²⁾ (jäljempänä 'liittymissopimus') liitteessä IV olevan 3 luvun 2 kohdan mukaisesti ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen ⁽³⁾ (jäljempänä 'ympäristötuen suuntaviivat') perusteella.
- (2) Koska järjestelyä koskevat tiedot olivat puutteellisia, komissio pyysi Slovenialta lisäselvityksiä, eikä järjestelyä voitu sisällyttää liittymissopimuksen liitteen IV lisäyksessä olevaan tukiluetteloon.
- (3) Slovenian viranomaiset toimittivat lisätietoja 7 päivänä marraskuuta 2002, 1 päivänä huhtikuuta 2003, 16 päivänä toukokuuta 2003, 1 päivänä lokakuuta 2003, 4 päivänä helmikuuta 2004, 1 päivänä kesäkuuta 2004, 17 päivänä syyskuuta 2004 ja 28 päivänä syyskuuta 2004. Slovenian viranomaisten ja komission välillä on järjestetty kaksi kokousta, 24 päivänä marraskuuta 2003 ja 8 päivänä maaliskuuta 2004.

- (4) Sitten EU:n lainsäädäntöön on tullut huomattavia muutoksia, joilla on merkittävä vaikutus Slovenian hiilidioksidiverojärjestelmän kannalta:

- Neuvoston direktiivi 2003/96/EY, annettu 27 päivänä lokakuuta 2003, energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta ⁽⁴⁾ (jäljempänä 'energiaverodirektiivi'),
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/87/EY, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta yhteisössä ja neuvoston direktiivin 96/61/EY muuttamisesta ⁽⁵⁾ (jäljempänä 'päästökauppadiirektiivi'), ja
- Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/8/EY, annettu 11 päivänä helmikuuta 2004, sähkön ja lämmön yhteistuotannon edistämisestä ⁽⁶⁾.

Nämä direktiivit tulivat voimaan julkaisupäivänään.

- (5) Tämän seurauksena Slovenian viranomaiset päättivät muuttaa verosäännöksiään ja ilmoittivat komissiolle uusista säännöksistä, jotka olivat tuolloin vielä luonnosvaiheessa. Komissio kirjasi uuden järjestelyn rekisteriin kesäkuussa 2004 numerolla N 402/2004.
- (6) Komissiolle ei käytettävissään olleiden tietojen perusteella ollut varmuutta siitä, olivatko toimenpiteet SI 1/2003 ja N 402/2004 kaikilta osiltaan soveltuvia yhteismarkkinoille. Näin ollen komissio aloitti 14 päivänä joulukuuta 2004 muodollisen tutkintamenettelyn Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ⁽⁷⁾ 4 artiklan 4 kohdan ja 6 artiklan perusteella ja pyysi Slovenian viranomaisia esittämään asiasta huomautuksensa

⁽¹⁾ EUVL C 46, 22.2.2005, s. 3.⁽²⁾ EUVL L 236, 23.9.2003.⁽³⁾ EYVL C 37, 3.2.2001, s. 3.⁽⁴⁾ EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51.⁽⁵⁾ EUVL L 275, 25.10.2003, s. 32.⁽⁶⁾ EUVL L 52, 21.2.2004, s. 50.⁽⁷⁾ EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

(menettelyn aloittamista koskeva päätös). Tiivistelmä menettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* 22 päivänä helmikuuta 2005⁽⁸⁾. Kaikkia asianomaisia kehoitettiin esittämään huomautuksensa kuukauden kuluessa julkaisupäivästä.

- (7) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen komissio kirjasi asian SI 1/2003 asiaksi C 47/2004 ja asian N 402/2004 asiaksi C 44/2004.
- (8) Slovenian viranomaiset esittivät 18 päivänä tammikuuta 2005 päivätyssä kirjeessään, joka kirjattiin saapuneeksi 20 päivänä tammikuuta 2005, kommenttinsa epäilyistä, joita komissio esitti menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä. Komissio lähetti Slovenian viranomaisille 4 päivänä huhtikuuta ja 7 päivänä heinäkuuta 2005 lisäkysymyksiä, joihin viranomaiset vastasivat 17 päivänä toukokuuta ja 8 päivänä elokuuta 2005 päivätyillä kirjeillä.
- (9) Komissio ei ole saanut kolmansilta huomautuksia.
- (10) Jotta uusiin säännöksiin sisältyvät muutokset olisi helpompi ymmärtää, menettelyn aloittamista koskeva päätös koskee sekä vanhaa verohuojennusjärjestelyä (asia SI 1/2003) että uutta järjestelyä (asia N 402/2004). Selvyyden ja johdonmukaisuuden vuoksi myös tämä päätös koskee sekä asiaa C 44/2004 että asiaa C 47/2004.

A) JÄRJESTELY C 47/2004 (ENTINEN SI 1/2003)

1. TUKIJÄRJESTELYN KUVAUS

- (11) Järjestely perustuu 17 päivänä lokakuuta 2002 annettuun ilmaa saastuttavia hiilidioksidipäästöjä koskevaan ympäristöveroasetukseen (jäljempänä 'asetus'), joka tuli Sloveniassa voimaan lokakuussa 2002. Asetuksen korvaava muutettu säädös (järjestely C 44/2004) tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2005.
- (12) Komissio arvioi tässä päätöksessä asetuksen soveltuvuutta yhteismarkkinoille Slovenian liittymisestä EU:hun (1 päivänä toukokuuta 2004) asetuksen soveltamisen päättymiseen (1 päivänä toukokuuta 2005).
- (13) Asetuksessa säädettiin hiilidioksidiverosta, jota kannetaan sillä perusteella, kuinka suuret kunkin laitoksen päästöt ovat. Siihen sisältyi kolmenlaisia verohuojennuksia, jotka esitettiin komissiolle hyväksyntää varten ympäristötuen suuntaviivojen mukaisina toimintatukitoimenpiteinä:
- i) Yrityksille, jotka tuottavat sähköä lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksissa, voidaan myöntää verohuojennus, jos energiansäästö on olemassa olevissa laitoksissa vähintään 5 prosenttia ja uusissa laitoksissa vähintään 10 prosenttia.

Päätöksessään menettelyn aloittamisesta komissio totesi, että tuki on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaista.

- ii) Toinen verohuojennus koskee kaikkia Sloveniassa ennen vuotta 1998 toimineita laitoksia, joiden hiilidioksidipäästöt olivat vuodessa keskimäärin vähintään 10 tonnia vuosina 1986–1998 ja jotka ovat hakeneet ympäristöministeriöltä päästölupaa ennen vuotta 2002. Seuraaviin tuensaajiin sovelletaan erityisiä verohuojennuksia:

- laitokset, jotka tuottavat lämmöneristysmateriaaleja,
- voimalaitokset, jotka syöttävät sähköenergiaa korkeajänniteverkkoon,
- laitokset, jotka toimittavat maakaasua maakaasuverkkoon,
- paikalliset kaukolämpövoimalat, jotka aiheuttavat hiilidioksidipäästöjä fossiilisten polttoainoiden käytön vuoksi.

Päätöksessään menettelyn aloittamisesta komissio totesi, että verohuojennus voimalaitoksille, jotka toimittavat sähköä korkeajänniteverkkoon (edellä toinen luettelukohta), ei ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

Komissio aloitti muodollisen tutkintamenettelyn kaikkien muiden tähän ryhmään kuuluvien verohuojennusten osalta EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 4 artiklan 4 kohdan ja 6 artiklan perusteella.

- iii) Kolmas verohuojennus koskee kotimaista hiiltä polttoaineena käytäviä suuria voimalaitoksia, jotka toimittavat sähköä korkeajänniteverkkoon.

Päätöksessään menettelyn aloittamisesta komissio totesi, että toimenpide ei ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

- (14) Näin ollen komission tutkintamenettelyssä keskityttiin edellä ii kohdassa mainittuihin valtiontukitoimenpiteisiin.

2. VÄHÄMERKITYKSIINEN TUKI

- (15) Komission tehdessä päätöksen menettelyn aloittamisesta (14 päivänä joulukuuta 2004), asetus oli vielä voimassa. Slovenian viranomaiset kuitenkin vakuuttivat 17 päivänä toukokuuta 2005 päivätyssä kirjeessään, että saatuaan komission päätöksen (22 päivänä joulukuuta 2004) Slovenian viranomaiset eivät ole tehneet asetuksen

⁽⁸⁾ EUVL C 46, 22.2.2005, s. 3.

perusteella yhtäkään päätöstä hiilidioksidiveron alentamisesta. Asetuksen korvaava säädös tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2005.

- (16) Slovenian viranomaiset esittivät komission pyynnöstä (4 päivänä huhtikuuta 2005 päivätty kirje) luettelon tuensaajista, joille verohuojennus on asetuksen nojalla sen soveltamisaikana (joka päättyi 17 päivänä toukokuuta 2005 päivätyn kirjeen myötä) myönnetty sen jälkeen, kun Slovenia liittyi EU:hun.
- (17) Näiden tietojen mukaan verohuojennuksen kokonaismäärä 1 päivästä toukokuuta 2004 1 päivään toukokuuta 2005 oli 998 771 euroa ja se myönnettiin yhteensä 153 yritykselle. Yhdellekään yritykselle ei ole myönnetty verohuojennusta enempää kuin 100 000 euroa. Itse asiassa vain kahden yrityksen verotus keveni enemmän kuin 27 000 euroa, mutta kummankin verohuojennukset jäivät alle 100 000 euron.
- (18) Näin ollen Slovenian viranomaiset toteavat, että koska asetusta sovellettiin vain vähän aikaa Slovenian liittyttyä EU:hun, kyseisen järjestelyn perusteella myönnetyn tuen määrä jää alle 100 000 euron kynnyksarvon, josta säädetään vähämerkityksisestä tuesta annetun komission asetuksen ⁽⁹⁾ 2 artiklassa.
- (19) Slovenian viranomaiset selostavat 8 päivänä elokuuta 2005 päivätystä kirjeessään seikkaperäisesti järjestelmää, jolla vähämerkityksistä tukea Sloveniassa valvotaan. Näiden tietojen mukaan Slovenia on luonut *de minimis* -säännön perusteella myönnettävän tuen valvontaa varten järjestelmän perustamalla vähämerkityksisen tuen keskusrekisterin valtiovarainministeriön valtioneuvoston osastoon. Ennen kuin viranomaiset myöntävät vähämerkityksistä tukea, niiden on tarkistettava, että tuki on vähämerkityksisestä tuesta annetun komission asetuksen mukaista. Keskusrekisteri perustettiin jo ennen Slovenian liittymistä EU:hun.
- (20) Slovenian viranomaiset vahvistivat 8 päivänä elokuuta 2005 päivätystä kirjeessään, että keskitetyn järjestelmän vuoksi tuensaajille myönnettävän tuen kokonaismäärä ei voi ylittää kolmen vuoden ajanjaksolla 100 000:ta euroa.

3. ARVIOINTI

- (21) Slovenian viranomaiset lopettivat kyseisen verohuojennusjärjestelyn soveltamisen heti saatuaan komission päätöksen menettelyn aloittamisesta (22 päivänä joulukuuta 2004). Huomattavasti muutettu uusi järjestely tuli voimaan muutamaa kuukautta myöhemmin, 1 päivänä toukokuuta 2005. Tässä päätöksessä arvioitavaa asetusta sovellettiin Sloveniassa liittymisen jälkeen vuoden ajan, mutta todellisuudessa sitä sovellettiin alle kahdeksan kuukautta (1 päivästä toukokuuta 2004 22 päivään joulukuuta 2004).

- (22) Lyhyen soveltamisajan vuoksi kyseisen järjestelyn perusteella myönnetty tuki on tuensaajaa kohti vähemmän kuin 100 000 euroa, kuten vähämerkityksisestä tuesta annetun komission asetuksen 2 artiklassa säädetään.

- (23) Slovenian viranomaiset sitoutuivat 17 päivänä toukokuuta 2005 ja 8 päivänä elokuuta 2005 päivättyissä kirjeissään noudattamaan vähämerkityksisestä tuesta annetun komission asetuksen ehtoja ja selostivat valvontajärjestelmää, jolla kyseisten sääntöjen asianmukainen soveltaminen varmistetaan.

4. PÄÄTELMÄT

- (24) Komissio toteaa, että toimenpide täyttää vähämerkityksisestä tuesta annetun komission asetuksen ehdot eikä se kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti ole EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

B) JÄRJESTELY C 44/2004 (ENTINEN N 402/2004):
MUUTETTU JÄRJESTELY C 47/2004

1. TUKIJÄRJESTELYN KUVAUS

- (25) Slovenian viranomaiset ilmoittivat komissiolle 1 päivänä kesäkuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä huomattavista muutoksista Slovenian lainsäädännössä. Muutokset johtivat muun muassa vuodesta 2002 voimassa olleen hiilidioksidiveroasetuksen muuttamiseen. Uusi lainsäädäntöpaketti koostuu uudesta ympäristönsuojelulaista ⁽¹⁰⁾, valmisteverolain muuttamisesta ja täydentämisestä annetusta laista ⁽¹¹⁾ ja ilmaa saastuttavia hiilidioksidipäästöjä koskevasta ympäristöveroasetuksesta (jäljempänä 'asetus'), joka tuli voimaan 1 päivänä toukokuuta 2005.
- (26) Asetuksessa ei muuteta aikaisemman hiilidioksidiverojärjestelmän perustaa: veroa kannetaan sillä perusteella, kuinka suuret kunkin laitoksen päästöt ovat.
- (27) Siihen sisältyy kolmenlaisia verohuojennuksia, jotka esitetään komissiolle hyväksyntää varten ympäristötuen suuntaaviin mukaisesti. Kaikki kolme toimenpidettä ovat voimassa viisi vuotta: 1 päivästä tammikuuta 2005 31 päivään joulukuuta 2009.

- i) Yrityksille, jotka tuottavat sähköä lämmön ja sähkön yhteistuotantolaitoksissa, voidaan myöntää verohuojennus, jos ne pääsevät tietynsuuruiseen energiansäästöön.

Päätöksessään menettelyn aloittamisesta komissio totesi, että toimenpide on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaista. Vaikka toimenpide oli päätöstä tehtäessä vasta luonnosvaiheessa, Slovenian viranomaiset vahvistivat 17 päivänä toukokuuta 2005 päivätystä kirjeessään, että toimenpidettä ei ole muutettu.

⁽⁹⁾ Komission asetus (EY) N:o 69/2001, annettu 12 päivänä tammikuuta 2001, EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen.

⁽¹⁰⁾ Ur.l. RS 41/2004.

⁽¹¹⁾ Ur.l. RS 42/2004.

- ii) Toinen verohuojennus koskee voimalaitoksia, jotka toimittavat sähköä korkeajänniteverkkoon, ja joitakin asetuksen 23 artiklassa lueteltuja suuria polttolaitoksia.

Komissio totesi päätöksessään menettelyn aloittamisesta, että toimenpide ei ole voimalaitosten osalta valtiontukea. Suurten polttolaitosten verohuojennuksen komissio totesi olevan EY:n perustamissopimuksen mukaista.

- iii) Sen asetusluonnoksen mukaan, joka komissiolle esitettiin ennen kuin se teki päätöksen menettelyn aloittamisesta, kaikki laitokset — lukuun ottamatta energiantensiivisiä yrityksiä ja vapaaehtoisten ympäristösopimusten tai päästökauppajärjestelmän piiriin kuuluvia yrityksiä — jotka toimittavat sähköä korkeajänniteverkkoon, voivat saada vuonna 2005 43 prosentin verohuojennuksen, jota alennetaan vuosittain 8 prosenttiyksiköllä. Samassa tilanteessa olevat kaukolämpövoimalat voivat saada vuonna 2005 26 prosentin verohuojennuksen, jota alennetaan vuosittain 8 prosenttiyksiköllä.

Komissio esitti päätöksessään menettelyn aloittamisesta epäilyjä kyseisen toimenpiteen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille ja aloitti muodollisen tutkintamenettelyn EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 4 artiklan 4 kohdan ja 6 artiklan perusteella. Tämä oli uuden asetusluonnoksen verohuojennuksista ainoa, jota komission valtiontuen tutkintamenettely koskee.

- (28) Slovenian viranomaiset muuttivat asetusluonnosta menettelyn aloittamisesta tehdyn komission päätöksen perusteella. Asetuksen lopullisessa versiossa, joka tuli voimaan toukokuussa 2005, kyseinen verohuojennus korvataan seuraavilla:
- (29) Asetuksen 18 artiklan kolmannessa luetelmakohtassa tarkoitetuille yrityksille, jotka osallistuvat EU:n päästökauppajärjestelmään päästökauppadirektiivin mukaisesti eivätkä ole energiantensiivisiä, voidaan myöntää huojennus kansallisesta hiilidioksidiverosta.
- (30) Asetuksen 18 artiklan neljännessä luetelmakohtassa tarkoitetuille yrityksille, jotka tekevät vapaaehtoisia ympäristösopimuksia, voidaan myöntää verohuojennus.
- (31) Verohuojennusprosentti pienenee joka vuosi 8 prosenttiyksiköllä:
- 2005: 43 prosenttia
 - 2006: 35 prosenttia
 - 2007: 27 prosenttia
 - 2008: 19 prosenttia ja
 - 2009: 11 prosenttia.

Viimeinen verohuojennusvuosi on 2009. Vuodesta 2010 ei enää myönnetä huojennuksia.

- (32) Kaukolämpövoimalat voivat saada vuonna 2005 26 prosentin verohuojennuksen, jota alennetaan vuosittain 8 prosenttiyksiköllä.

2. ARVIOINTI

- (33) Slovenian viranomaiset ilmoittivat toimenpiteestä komissiolle ennen sen täytäntöönpanoa.
- (34) Komission tutkinnan kohteena oleva toimenpide perustuu pääasiassa asetuksen 18 artiklan kolmanteen ja neljäänteen luetelmakohtaan sekä 22–24 artiklaan. Vaikka asetus tuli voimaan komission tutkintamenettelyn aikana, Slovenian viranomaiset ilmoittivat 17 päivänä toukokuuta 2005 päivätyssä kirjeessään, että 18 artiklan neljättä luetelmakohtaa, 23 artiklaa ja 24 artiklaa aletaan soveltaa vasta kun komission lopullinen hyväksyntä on saatu. Näin ollen ne täyttävät EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa ja 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 3 artiklassa asetetut velvoitteet näiden artiklojen osalta.
- (35) Komission tutkintamenettelyn kohteena olevat verohuojennukset voivat kuitenkin perustua myös asetuksen 18 artiklan kolmanteen luetelmakohtaan ja 22 artiklaan. Slovenian viranomaiset katsovat ⁽¹²⁾, että nämä artiklat on saatettu EY:n perustamissopimuksen mukaisiksi komission tehtyä päätöksen menettelyn aloittamisesta, ja siksi niiden voimaansaattamisessa ei odotettu komission lopullista hyväksyntää. Nämä artiklat tulivat voimaan 1 päivänä toukokuuta 2005 Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 3 artiklan vastaisesti.

2.1 *Onko kyse EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta valtiontuesta?*

- (36) Komissio katsoo, että muutokset, joita Slovenian viranomaiset tekivät verohuojennustoimenpiteeseen menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen seurauksena, eivät millään tavoin muuta menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä esitettyä arviota EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun valtiontuen olemassaolosta. Näin ollen komissio, että arvioitava toimenpide on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

2.2 *Onko tuki EY:n perustamissopimuksen mukaista?*

- (37) Komissio toteaa Slovenian viranomaisten laatineen järjestelyn ympäristötuen suuntaviivojen ja energiaverodirektiivin perusteella.

Onko tuki ympäristötuen suuntaviivojen mukaista?

- (38) Komissio arvioi, ovatko toimenpiteet ympäristötuen suuntaviivojen 51.2 kohdan ja 51.1 kohdan b alakohdan ensimmäisen luetelmakohtaan mukaisia. Slovenian hiilidioksidiverojärjestelmä otettiin käyttöön lokakuussa 2002. Näin

⁽¹²⁾ Ks. 17 päivänä toukokuuta 2005 päiväty Slovenian viranomaisten kirje.

ollen 51.2 kohdan mukaisesti 51.1 kohdan säännöksiä voidaan soveltaa vain jos kumpikin seuraavista ehdoista täyttyy:

- a) Verolla on selkeästi myönteinen vaikutus ympäristönsuojeluun. Slovenian verojärjestelyn taustalla on ajatus, että yrityksiä, joiden hiilidioksidipäästöt ovat suuremmat, verotetaan enemmän kuin yrityksiä, joiden hiilidioksidipäästöt ovat pienemmät. Tällainen verojärjestelmä itsessään kannustaa yrityksiä suojelemaan ympäristöä hiilidioksidipäästöjä vähentämällä. Näin ollen komissio katsoo, että 51.2 kohdan ensimmäinen kriteeri täyttyy.
- b) Tuensaajayrityksiin sovellettavista poikkeuksista on päätetty kyseisen veron käyttöönoton yhteydessä. Alkuperäisessä hiilidioksidiverosäädöksessä vuodelta 2002 oli paljon enemmän tuensaajaryhmiä kuin tarkasteltavana olevassa asetuksessa. Muutoksia on tehty, kun Slovenia liittyi EU:hun ja voimassa olevaa lainsäädäntöä on muutettu. Komissio katsoo, että kyseisillä muutoksilla ei ollut vaikutusta poikkeusten luonteeseen ja logiikkaan, vaan ne ainoastaan vähensivät tuensaajien määrää voimassa olevien EU:n säännösten mukaisesti.

(39) Näin ollen komissio katsoo, että myös ympäristötuen suuntaviivojen 51 artiklan 2 kohdan toinen kriteeri täyttyy.

(40) Edellä esitetyn perusteella ja ympäristötuen suuntaviivojen 51.2 kohdan mukaisesti toimenpiteeseen voidaan soveltaa 51.1 kohdan säännöksiä.

(41) Suuntaviivojen 51.1 kohdan b alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan mukaan silloin, kun huojuennus myönnetään yhteisön verosta, komissio voi hyväksyä poikkeuksen enintään 10 vuoden ajaksi, jos tuensaajan maksama huojuennettu määrä on yhteisön vähimmäisverokantaa korkeampi.

(42) Energiaverodirektiivissä säädetään energiaverotuksen yhdenmukaistamisesta jäsenvaltioissa 1 päivästä tammikuuta 2004. Komissio katsoo kyseisen direktiivin 4 artiklan mukaisesti, että energiatuotteita verotetaan Slovenian verojärjestelyssä, joka perustuu yritysten hiilidioksidipäästöjen määrään, energiaverodirektiivin 2 artiklan säännösten mukaisesti ja että tämän vuoksi se kuuluu kyseisen direktiivin soveltamisalaan. Slovenian verojärjestely koskee näin ollen yhteisön veroa, kuten ympäristötuen suuntaviivojen 51.1 kohdan b alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa on tarkoitettu.

(43) Huojennusta sovelletaan alle viisi vuotta eli 51.1 kohdassa säädettyä enimmäisaikaa lyhyemmän ajan.

(44) Sloveniassa sovelletaan eri polttoaineisiin erisuuruisia verokantoja, ja siksi laitoksen maksama todellinen verokanta riippuu raaka-aineesta, jota se toiminnassaan käyttää. Näin ollen komissio ei voi ennakolta tarkastaa ja todeta, noudatetaanko energiaverodirektiivissä säädettyjä vähimmäisverokantoja jokaisen laitoksen kohdalla. Slovenian viranomaiset toistivat 17 päivänä toukokuuta 2005 päivätyssä kirjeessään sitoumuksensa varmistaa, että kummankin tuensaajaryhmän maksama huojuennettu määrä on energiaverodirektiivissä säädettyä yhteisön vähimmäisverokantaa korkeampi. Verohuojennus myönnetään veronpalautuksena, joten toimivaltainen kansallinen viranomainen voi tarkistaa ennen palautuksen maksamista, että kunkin laitoksen osalta noudatetaan yhdenmukaista vähimmäisverokantaa.

(45) Komissio ottaa huomioon myös, että verohuojennus on luonteeltaan aleneva eli huojuennus pienenee joka vuosi.

(46) Edellä esitettyjen Slovenian viranomaisten sitoumusten perusteella komissio katsoo, että 51.1 kohdan b alakohdan ensimmäisen alakohdan ehdot täyttyvät, koska tuensaajien maksama huojuennettu määrä on yhteisön vähimmäisverokantaa korkeampi.

(47) Näin ollen ympäristötuen suuntaviivojen 51.1 kohdan b alakohdan ensimmäisen luetelmakohdan ehdot täyttyvät kummankin tuensaajaryhmän osalta.

Onko tuki energiaverodirektiivin mukaista?

(48) Energiaverodirektiivin 17 artiklan 1 kohdassa säädetään, että siitä riippumatta, että direktiivissä säädettyjä verotuksen vähimmäistasoja noudatetaan, jäsenvaltiot voivat soveltaa verohuojennuksia ainoastaan energiaintensiivisten yritysten hyväksi tai kun tuensaaja on tehnyt sopimuksen, jonka tavoitteena on suojella ympäristöä taikka kun sovelletaan päästöoikeusjärjestelmiä.

(49) Tuensaajien, joihin sovelletaan asetuksen 18 artiklan kolmatta luetelmakohtaa, on verohuojennuksen saadakseen osallistuttava EU:n päästökauppajärjestelmään päästökauppadiirektiivin⁽¹³⁾ mukaisesti.

(50) Tuensaajien, joihin sovelletaan asetuksen 18 artiklan neljättä luetelmakohtaa, on verohuojennuksen saadakseen tehtävä vapaaehtoisia ympäristösopimuksia. Tuensaajien on ympäristösopimuksen nojalla vuoden 2008 loppuun mennessä vähennettävä hiilidioksidipäästöjään 2,5 prosenttia viiteajankohdan (1999–2002) määrästä.

⁽¹³⁾ Ks. edellä alaviite 3.

(51) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että molemmat verohuojennukset ovat energiaverodirektiivin vaatimusten mukaisia,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Verohuojennustoimenpiteet, joista säädetään 1 päivänä touku-
kuuta 2005 voimaan tullessa ilmaa saastuttavia hiilidioksidi-
päästöjä koskevassa Slovenian ympäristöveroasetuksessa, ovat
EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan
mukaisia.

2 artikla

Tämä päätös koskee kyseisen asetuksen nojalla myönnettäviä
verohuojennuksia 31 päivään joulukuuta 2009.

3 artikla

Tämä päätös on osoitettu Slovenian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 23 päivänä marraskuuta 2005.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

KOMISSION PÄÄTÖS

tehty 21 päivänä joulukuuta 2005

valtiontuesta C 26/05 (ex N 580/B/03), joka sisältyy Sisilian osana Italian sitrushedelmäviljelyn hyväksi toteutettavaa tukijärjestelmää esittämään ohjelmaan

(tiedoksiannettu numerolla K(2005) 5354)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(2006/641/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on mainitun artiklan mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

I. MENETTELY

- (1) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa ilmoitti EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti komissiolle 15 päivänä joulukuuta 2003 päivätyllä ja 16 päivänä joulukuuta 2003 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä tukitoimenpiteistä Italian sitrushedelmäviljelyn hyväksi.
- (2) Komission yksiköt pyysivät Italian viranomaisilta lisätietoja kyseisistä tukitoimenpiteistä 20 päivänä tammikuuta 2004 päivätyllä kirjeellä.
- (3) Koska komission yksiköt eivät olleet saaneet vastausta 20 päivänä tammikuuta 2004 päivättyyn lisätietopyyntöön, ne lähettivät muistutuksen 30 päivänä huhtikuuta 2004 päivätyssä kirjeessä.
- (4) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 24 päivänä toukokuuta 2004 päivätyssä ja 25 päivänä toukokuuta 2004 saapuneeksi kirjatussa kirjeessä komissiolle kirjeen, jossa Italian viranomaiset pyysivät lisäaikaa vastausten toimittamiselle 20 päivänä tammikuuta 2004 päivätyssä kirjeessä esitettyihin kysymyksiin.
- (5) Italian viranomaisille myönnettiin lisäaikaa 3 päivänä kesäkuuta 2004 päivätyllä kirjeellä.
- (6) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 20 päivänä tammikuuta 2004 päivätyssä kirjeessä Italian viranomaisilta pyydetty lisätiedot 30 päivänä kesäkuuta 2004 päivätyllä ja 2 päivänä heinäkuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.
- (7) Edellä mainittujen toimenpiteiden tarkoituksena oli myöntää lisämäärärahoja tukinumerolla N 313/01 ⁽²⁾

hyväksytyjen toimenpiteiden rahoittamiseen, mutta ilmoituksen mukaan osa kyseisestä lisärahoituksesta oli määrä käyttää sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjuntatoimenpiteiden rahoittamiseen; kyseisiä toimenpiteitä ei kuitenkaan tarkasteltu tuen nro N 313/01 yhteydessä. Komission yksiköt totesivat, että niiden käytettävissä oli kaikki tarvittavat tiedot tuen nro N 313/01 yhteydessä hyväksytyjen toimenpiteiden uudelleenrahoituksen tarkastelemiseksi, mutta niillä ei ollut toistaiseksi lainkaan tietoja toimenpiteistä sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjumiseksi. Sen vuoksi ne päättivät jo hyväksytyjen toimenpiteiden uudelleenrahoituksen jatkumiseksi jakaa tukiohjelman kahteen osaan: A osa koskee edellä tarkoitettua uudelleenrahoitusta ja B osa toimenpiteitä sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjumiseksi.

- (8) Komissio on hyväksynyt A osan ⁽³⁾.
- (9) Komission yksiköt pyysivät lisätietoja B osasta 12 päivänä elokuuta 2004 päivätyllä kirjeellä.
- (10) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 12 päivänä elokuuta 2004 päivätyssä kirjeessä Italian viranomaisilta pyydetty lisätiedot 27 päivänä syyskuuta 2004 päivätyllä ja 29 päivänä syyskuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.
- (11) Italian viranomaisten toimittamien tietojen puutteellisuuden vuoksi komission yksiköt pyysivät täsmennyksiä 11 päivänä lokakuuta 2004 päivätyllä kirjeellä.
- (12) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 11 päivänä lokakuuta 2004 päivätyssä kirjeessä Italian viranomaisilta pyydetty täsmennykset 25 päivänä lokakuuta 2004 päivätyllä ja 27 päivänä lokakuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä sekä 9 päivänä marraskuuta 2004 päivätyllä ja 15 päivänä marraskuuta 2004 päivätyllä kirjeellä.
- (13) Koska Italian viranomaisten toimittamat tiedot olivat edelleen epätäydelliset, komission yksiköt pyysivät lisätäsmennyksiä 23 päivänä marraskuuta 2004 päivätyllä kirjeellä.

⁽¹⁾ EUVL C 256, 15.10.2005, s. 18.⁽²⁾ Ks. kirje nro SG(2003) D/228423, 7.2.2003.⁽³⁾ Ks. kirje nro SG(2004)-Grefe D/203509, 13.8.2004.

- (14) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti sillä välin 19 päivänä marraskuuta 2004 päivätyllä ja 24 päivänä marraskuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle Italian viranomaisten kirjeen, jonka liitteenä oli Campanian alueen hyväksymä ohjelma sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjumiseksi.
- (15) Komission yksiköt muistuttivat 19 päivänä joulukuuta 2004 päivätyllä kirjeellä Italian viranomaisia siitä, että koska tukiohjelma koskee useampia alueita, toimenpiteiden tukikelpoisuutta tarkasteltaisiin vasta sen jälkeen, kun komissio on saanut kaikkien alueiden hyväksymät *tristezza*-viruksen torjuntasuunnitelmat.
- (16) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 16 päivänä joulukuuta 2004 päivätyllä ja 20 päivänä joulukuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä Italian viranomaisten kirjallisesti esittämän pyynnön tarkastella suunnitelmat yksitellen välittömästi sen jälkeen kun ne on toimitettu.
- (17) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 10 päivänä tammikuuta 2005 päivätyllä ja 11 päivänä tammikuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle Italian viranomaisten kirjeen, jonka liitteenä oli Basilicatan alueen hyväksymä ohjelma sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjumiseksi.
- (18) Tällaisen menettelytavan osalta komission yksiköt katsoivat aiheelliseksi muistuttaa Italian viranomaisia 19 päivänä tammikuuta 2005 päivätyssä kirjeessä siitä, että hallinnon yksinkertaistamiseksi kaikista esitetyistä torjuntaohjelmista tehtäisiin yksi yhteinen päätös. Samassa yhteydessä Italian viranomaisia pyydettiin ilmoittamaan, mihin mennessä niiden käsityksen mukaan kaikki ohjelmat sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjumiseksi olisi toimitettu. Sama kanta toistettiin 25 päivänä tammikuuta 2005 pidetyssä kokouksessa, jonka aikana Italian viranomaiset vahvistivat lopulta, että ne ilmoittaisivat komissiolle heti kun kaikki torjuntaohjelmat katsotaan toimitetuiksi.
- (19) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 26 päivänä tammikuuta 2005 päivätyllä ja 27 päivänä tammikuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle Italian viranomaisten kirjeen, jonka liitteenä oli Calabrian alueen hyväksymä ohjelma sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjumiseksi.
- (20) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 14 päivänä helmikuuta 2005 päivätyllä ja 15 päivänä helmikuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle kirjeen, jossa Italian viranomaiset pyysivät päätöstä Calabrian, Campanian ja Basilicatan sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjuntaohjelmiin sisältyvistä toimenpiteistä.
- (21) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 28 päivänä helmikuuta 2005 päivätyllä ja 1 päivänä maaliskuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle Italian viranomaisten kirjeen, jonka liitteenä oli Sisilian alueen hyväksymä ohjelma sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjumiseksi.
- (22) Huolimatta siitä, mitä oli sovittu 25 päivänä tammikuuta 2005 pidetyssä kokouksessa, Italian viranomaiset korostivat maaliskuussa 2005 useaan otteeseen haluavansa erillisen päätöksen tekemistä Calabrian esittämästä ohjelmasta sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjumiseksi.
- (23) Komission yksiköt päättivät jakaa vielä kerran tukiohjelman nro N 580/03 pienempiin osakokonaisuuksiin. Uusi C osa koskee Calabrian esittämää ohjelmaa sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjumiseksi. Samanaikaisesti komission yksiköt pyysivät 5 päivänä huhtikuuta 2005 uudelleen lisätietoja B osaan liittyvistä näkökohdista, toisin sanoen Campanian, Basilicatan ja Sisilian esittämiin sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjuntaohjelmiin sisältyvien toimenpiteiden rahoituksesta.
- (24) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 13 päivänä toukokuuta 2005 päivätyllä ja 18 päivänä toukokuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle Italian viranomaisilta 5 päivänä huhtikuuta 2005 päivätyssä kirjeessä pyydetty lisätiedot, jotka koskivat kuitenkin yksinomaan Campanian ja Basilicatan esittämiä ohjelmia.
- (25) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 10 päivänä kesäkuuta 2005 päivätyllä ja 17 päivänä kesäkuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle edellä mainitussa 5 päivänä huhtikuuta 2005 päivätyssä kirjeessä pyydetty lisätiedot Sisilian esittämästä ohjelmasta.
- (26) Komissio ilmoitti 22 päivänä heinäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä ⁽⁴⁾ Itälialle päätöksestään olla vastustamatta Campanian ja Basilicatan esittämiä sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjuntaohjelmia ja Sisilian esittämään sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjuntaohjelmaan sisältyviä ennalta ehkäiseviä ja teknisiä tukitoimenpiteitä, mutta aloittaa perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely Sisilian esittämään sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjuntaohjelmaan sisältyvän tutkimustoinnin rahoituksen osalta.
- (27) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽⁵⁾. Komissio on pyytänyt asianomaisia esittämään huomautuksensa tarkasteltavana olevasta tuesta.
- (28) Komissio ei ole saanut huomautuksia asianomaisilta.

⁽⁴⁾ Ks. kirje nro SG(2005) — Greffe D/203803, 22.7.2005.

⁽⁵⁾ Ks. alaviite 1.

II. KUVAUS TUESTA

- (29) Sisilian esittämässä sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjuntaohjelmassa säädetään kyseisen kasvitautin esiintymiseen liittyviä biologisia ja maataloustieteellisiä tekijöitä koskevasta tutkimustoiminnasta.
- (30) Tällaisen toiminnan täysimääräiseen rahoittamiseen varattu talousarvio on 4 200 000 euroa. Määrärahat on siirretty kansallisista varoista, joista säädetään asetuksissa nro 25486 (29 päivänä joulukuuta 2003) ja nro 1090 (14 päivänä heinäkuuta 2004). Toimenpiteen kesto riippuu tutkimustulosten analysointiin ja julkaisemiseen tarvittavasta ajasta.

III. EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUN MENETTELYN ALOITTAMINEN

- (31) Komissio aloitti edellä mainitun menettelyn Sisilian esittämään sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjuntaohjelmaan sisältyvän tutkimustoiminnan rahoituksen osalta, koska se epäili, ettei tutkimus- ja kehitystyöhön sovellettavia valtiontukia koskevia sääntöjä ollut noudatettu.
- (32) Kyseisten sääntöjen mukaan maatalousalan tutkimustoiminnan täysimääräinen rahoittaminen on mahdollista ainoastaan sillä edellytyksellä, että vuonna 1998 annetussa komission tiedonannossa tutkimus- ja kehitystyöhön myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön puitteiden muuttamisesta (jäljempänä 'vuoden 1998 puitteet')⁽⁶⁾ määrätty neljä edellytystä täyttyvät.
- (33) Kyseiset edellytykset ovat:
- hanke palvelee asianomaista alaa (tai osa-alaa) vääristämättä kilpailua muilla aloilla (tai osa-aloilla);
 - tiedot julkaistaan tarkoituksenmukaisissa lehdissä, joilla on vähintään kansallinen levikki ja jotka eivät rajoitu minkään erityisen järjestön jäseniin, sen varmistamiseksi, että kuka tahansa työstä mahdollisesti kiinnostunut toimija saa vaivatta tiedon työn suorittamisesta ja että työn tulokset ovat kaikkien kiinnostuneiden osapuolten saatavilla tai ne saatetaan pyynnöstä kaikkien saataville. Nämä tiedot on julkaistava viimeistään silloin, kun muut mahdolliset tiedot toimitetaan tietyn järjestön jäsenille;
 - kaikkien asianomaisten, mukaan luettuna tuensaajat, on mahdollista hyödyntää työn tuloksia samoin edellytyksin sekä kulujen että ajan osalta;

d) tuki täyttää Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen aikana tehdyn maataloussopimuksen (7) liitteessä II — "Kotimainen tuki: perusteet alennussitoumuksista vapauttamiselle" — määrätty edellytykset (viimeksi mainittujen edellytysten osalta on aiheellista todeta, että tutkimustoiminnan rahoittaminen ei saa johtaa tuottajahintatukeen eikä siihen saa sisältyä tuottajille tai jalostajille maksettavia suoria tukia).

- (34) Komissio ei käytettävissään olleiden tietojen perusteella pystynyt toteamaan, toteutuivatko kaikki edellä mainitut neljä edellytystä, koska Italian viranomaiset eivät olleet tehneet minkäänlaisia sitoumuksia niiden edellytysten osalta, jotka liittyvät tutkimustulosten tasavertaiseen saataavuuteen tai Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen aikana tehdyn maataloussopimuksen liitteessä II määrättyjen vaatimusten noudattamiseen (muiden edellytysten noudattaminen on osoitettu toteen).
- (35) Näissä olosuhteissa komission oli tarkasteltava sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjuntaohjelmaan sisältyvän tutkimustoiminnan rahoitusta tutkimus- ja kehitystyöhön myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön puitteiden (8) perusteella. Käytettävissä olevien tietojen perusteella komissio ei myöskään pystynyt toteamaan, oliko suunniteltu rahoitus kyseisten puitteiden määräysten mukainen. Sen vuoksi komission oli pakko epäillä kyseessä olevan tutkimustoiminnan rahoitukseen suunnitellun tuen hyväksyttävyyttä.

IV. ITALIAN VIRANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

- (36) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti 16 päivänä syyskuuta 2005 päivätyllä ja 20 päivänä syyskuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle Italian viranomaisten huomautukset perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun menettelyn johdosta Sisilian esittämään sitrushedelmien *tristezza*-viruksen torjuntaohjelmaan sisältyvän tutkimustoiminnan rahoituksen osalta.
- (37) Italian viranomaiset täsmensivät huomautuksissaan, että tutkimustulokset oli tarkoitus asettaa kaikkien asiasta kiinnostuneiden saataville samoin edellytyksin sekä kulujen että ajan osalta. Ne korostivat myös, että Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen aikana tehdyn maataloussopimuksen liitteessä II määrättyjä vaatimuksia oli noudatettu, koska tuottajille tai jalostajille ei ollut maksettu minkäänlaista suoraa tukea ja koska toimenpiteiden vaikutus ei ollut ilmennyt hintatukena. Koska tukiohjelman luonne liittyy perustutkimukseen, sillä ei ole suoraa vaikutusta maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden tuotantoon.

(6) EYVL C 48, 13.2.1998, s. 2.

(7) EYVL L 336, 23.12.1994, s. 3.

(8) EYVL C 45, 17.2.1996, s. 5.

V. ARVIOINTI TUESTA

- (38) Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tarkasteltavana oleva rahoitustuki vastaa edellä olevaa määritelmää, koska se on tarkoitettu tietyille yrityksille (sitruhedelmäala) ja koska se voi vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, ottaen huomioon Italian asema maataloustuotteiden tuottajana (esimerkiksi vuonna 2003 Italia oli EU:n suurin vihannesten tuottaja).
- (39) Perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrättyissä tapauksissa eräitä toimenpiteitä voidaan kuitenkin poikkeuksellisesti pitää yhteismarkkinoille soveltuvina.
- (40) Tarkasteltavana olevassa tapauksessa ja ottaen huomioon kyseisen tukijärjestelmän luonne, ainoa sovellettavissa oleva poikkeus on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrätty poikkeus, jonka mukaan yhteismarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.
- (41) Jotta kyseistä poikkeusta voitaisiin soveltaa, kyseisen toimenpiteen (tutkimustoiminnan täysimääräinen rahoittaminen) on täytettävä vuoden 1998 puitteissa määrätty neljä edellytystä.
- (42) Niiden täsmennysten perusteella, jotka Italian viranomaiset toimittivat huomautuksissaan perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn aloittamisen jälkeen, vaikuttaa siltä, että myös ne kaksi edellä mainituista neljästä edellytyksestä, joiden osalta oli olemassa epäilyjä, täyttyvät.

- (43) Sen vuoksi komissio voi todeta, että Sisilian esittämään sitruhedelmien *tristezza*-viruksen torjuntaohjelmaan sisältyvän tutkimustoiminnan rahoitus tapahtuu edellä mainittujen yhteisön puitteiden asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

VI. PÄÄTELMÄT

- (44) Koska Italian viranomaiset ovat osoittaneet, että Sisilian esittämään sitruhedelmien *tristezza*-viruksen torjuntaohjelmaan sisältyvän tutkimustoiminnan rahoitus tapahtuu vuoden 1998 puitteiden asiaa koskevien määräysten mukaisesti, siihen voidaan soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyä poikkeusta, siltä osin kuin tuki on tarkoitettu tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen eikä muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Sisilian esittämään sitruhedelmien *tristezza*-viruksen torjuntaohjelmaan sisältyvän tutkimustoiminnan rahoitus soveltuu yhteismarkkinoille.

Sen vuoksi tuen täytäntöönpano hyväksytään.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 21. joulukuuta 2005.

Komission puolesta
Mariann FISCHER BOEL
Komission jäsen

KOMISSION PÄÄTÖS

tehty 8 päivänä maaliskuuta 2006

tukijärjestelmästä, jonka Italia (Veneton alue) aikoo toteuttaa maataloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen edellytysten parantamiseksi

(tiedoksiannettu numerolla K(2006) 639)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2006/642/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

on edellä mainitun artiklan mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

I. MENETTELY

- (1) Perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa ilmoitti komissiolle 23 päivänä helmikuuta 2000 päivätyllä ja 28 päivänä helmikuuta 2000 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä Veneton alueellisen lain nro 5/2000 ⁽²⁾ (jäljempänä 'alueellinen laki nro 5/2000') 35 pykälästä, jossa otetaan käyttöön tuki maataloustuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen hyväksi.
- (2) Italian pysyvä edustusto Euroopan unionissa toimitti komissiolle Italian viranomaisilta pyydetty lisätiedot 12 päivänä toukokuuta 2000, 1 päivänä elokuuta 2000, 15 päivänä marraskuuta 2000 ja 24 päivänä tammikuuta 2001 päivätyillä ja 18 päivänä toukokuuta 2000, 7 päivänä elokuuta 2000, 16 päivänä marraskuuta 2000 ja 30 päivänä tammikuuta 2001 saapuneiksi kirjatulla kirjeellä. Lisätietoja oli pyydetty 18 päivänä huhtikuuta 2000, 5 päivänä heinäkuuta 2000 ja 21 päivänä syyskuuta 2000 päivätyillä kirjeillä sekä 13 päivänä joulukuuta 2000 järjestetyssä kahdenvälisessä kokouksessa.
- (3) Komissio ilmoitti Italialle 2 päivänä huhtikuuta 2001 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa tarkasteltavana olevan tuen osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely.
- (4) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽³⁾. Komissio on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa tästä tuesta.
- (5) Italian viranomaiset esittivät huomautuksensa kyseisistä tukitoimenpiteistä 12 ja 22 päivänä kesäkuuta 2001

päivätyissä kirjeissä. Komissio ei ole saanut huomautuksia muilta asianomaisilta.

II. KUVAAUS TUESTA

- (6) Alueellisen lain nro 5/2000 35 pykälässä otetaan käyttöön valtiontuki, jonka tarkoituksena on maataloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen edellytysten parantaminen. Tukea on tarkoitus myöntää sellaisten elintarvikkealan yritysten hankkeisiin, jotka ovat esittäneet maataloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen edellytysten parantamisesta 20 päivänä toukokuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 951/97 ⁽⁴⁾ mukaisen rahoitushakemuksen ohjelmakauden 1994–1999 ⁽⁵⁾ aikana. Eräät näistä yrityksistä ovat konkreettisesti aloittaneet työt saamatta kuitenkaan julkista tukea määrärahojen puuttumisen vuoksi.
- (7) Syyskuun 14 päivänä 1993 tehdyn aluehallituksen päätöksen nro 4202 mukaan asianomaiset yritykset saattoivat edellä mainitulla kaudella esittää vuosittain alueellisille viranomaisille (aluehallituksen maataloudesta ja ETY-suhteista vastaava osasto) kyseisiin hankkeisiin liittyviä rahoitushakemuksia ennen 30 päivää huhtikuuta ja ennen 30 päivää syyskuuta hankkeiden sisällyttämiseksi yhteisrahoitettuun ohjelmaan. Hankkeiden valintamenettelyn päätteeksi toimivaltaiset viranomaiset laativat hankkeiden tärkeysjärjestykseen perustuvan luettelon ja ilmoittivat mahdollisille tuensaajille hankkeiden hyväksymisestä rahoitustuen piiriin julkaisemalla alueen virallisessa lehdessä aluehallituksen päätöksen edellä mainitun luettelon hyväksymisestä. Yrityksille, joiden investointihankkeita ei ollut hyväksytty, sitä vastoin lähetettiin kirje, jossa esitettiin hylkäämiseen johtaneet syyt.
- (8) Italian viranomaisten mukaan edellä mainitun luettelon hyväksymisestä tehdyn päätöksen julkaiseminen alueen virallisessa lehdessä voitiin (asiakirjojen julkaisuutta koskevan lain ⁽⁶⁾ mukaisesti) pitää julkisviranomaisen ilmoituksena asianomaisille näiden esittämiä hankkeita koskevien rahoitushakemusten hyväksymisestä, mikä viranomaisten mukaan oli omiaan luomaan luettelossa olevien yritysten keskuudessa oikeutettuja odotuksia tuen myöntämisen suhteen.

⁽¹⁾ EYVL C 140, 12.5.2001, s. 2.⁽²⁾ Veneton alueellinen laki nro 5, annettu 28.1.2000, alueellisten lakien jälleenrahoitusta ja muuttamista koskevista yleisistä säännöksistä alueen vuosittaisen ja monivuotisen talousarvion laatimiseksi (varainhoitolaki vuodeksi 2000).⁽³⁾ Ks. alaviite 1.⁽⁴⁾ EYVL L 142, 2.6.1997, s. 22.⁽⁵⁾ Veneton alueen toimenpideohjelma on hyväksytty 2.10.1996 tehdyllä komission päätöksellä.⁽⁶⁾ Laki nro 241, annettu 7.8.1990, hallinnollisia menettelyjä ja julkisten asiakirjojen saatavuutta koskevista uusista säännöistä, Italian virallisen lehden yleisen sarjan nro N. 192, 18.8.1990.

- (9) Italian viranomaisten mukaan investoinnit voitiin toteuttaa sen jälkeen, kun hankkeen menojen tukikelpoisuudesta oli ilmoitettu ja joka tapauksessa vasta rahoitushakemuksen esittämisen jälkeen⁽⁷⁾.
- (10) Puolivuositain laadittavien luetteloiden ylläpitämistä oli tarkoitus jatkaa siihen asti, kun Veneton alueellisen toimenpideohjelman talousarvio olisi käytetty loppuun. Aluehallituksen 23 päivänä marraskuuta 1999 tekemällä päätöksellä nro 4102⁽⁸⁾ julkaistiin lopullinen luettelo 14 päivään heinäkuuta 1999 mennessä esitetyistä hakemuksista. Käytettävissä olevat määrärahat käytettiin loppuun ennen kaikkien luettelossa olleiden hankkeiden rahoittamista. Näin osa hankkeista jäi ilman rahoitusta, vaikka niiden rahoituskelpoisuus oli julkaistu.
- (11) Tällaisessa tilanteessa turvaututtiin erilaisiin muihin rahoituslähteisiin (esimerkiksi ylivarauksista peräisin oleviin varoihin, maatalouden valuuttarahastoihin ja 31 päivänä lokakuuta 1980 annetun alueellisen lain nro 88⁽⁹⁾ 29 pykälässä säädettyihin rahastoihin) siinä määrin, että viimeisessä luettelossa olleesta yhteensä 150:stä tukikelpoiseksi hyväksytystä hankkeesta ainoastaan 36 jäi edelleen vaille rahoitusta.
- (12) Alueellisen lain nro 5/2000 35 pykälässä säädetään nimenomaan niiden 36 hankkeen rahoittamisesta, jotka eivät onnistuneet saamaan julkista tukea ohjelmakaudella 1994–1999 mutta jotka silti sisältyvät valittujen hankkeiden luetteloon ja joista eräiden osalta työt oli jo aloitettu.
- (13) Tuen rahoittamiseen varattu talousarvio on 5 miljardia Italian liiraa (2 582 284 euroa), mutta Italian viranomaiset ovat vakuuttaneet, että mikäli tulevaisuudessa olisi käytettävissä muita varoja, kyseiset hankkeet rahoitettaisiin vaihtoehtoisista rahoituslähteistä. Tukijärjestelmää on tarkoitus jatkaa siihen asti, kun (alkuperäisessä tai myöhemmin korotetussa) talousarviossa varatut määrärahat on käytetty loppuun.
- (14) Suunniteltu tuki ei voi kasautua muiden samaan tarkoitukseen myönnettävien tukien kanssa.
- (15) Alueelliset tukitoimenpiteet ovat luonteeltaan poikkeuksellisia ja ajallisesti rajoitettuja. Ne liittyvät aloitteisiin, joiden osalta julkaistaessa ne hyväksytyjen hankkeiden luettelossa noudatettiin alakohtaisia rajoituksia ja määräyksiä, jotka sisältyivät komission hyväksymään Veneton alueelliseen toimenpideohjelmaan ja maa- ja metsätaloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen edellytysten parantamista koskevien investointien valintaperusteista sekä päätöksen 90/342/ETY kumoamisesta 22 päivänä maaliskuuta 1994
- tehtyyn komission päätökseen 94/173/EY⁽¹⁰⁾ ja asetukseen (ETY) N:o 951/97; alueviranomaiset hyväksyivät tukihakemukset edellä mainittujen säännösten ja määräysten perusteella.
- (16) Italian viranomaiset ovat myös täsmentäneet, että vaikka on kyse ohjelmakaudesta 1994–1999, tarkasteltavana olevassa tapauksessa hankkeiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille oli arvioitava soveltamalla *maatalousalan valtiontukia koskevia yhteisön suuntaviivoja*⁽¹¹⁾ (jäljempänä 'suuntaviivat'), koska kyseinen valtiontukijärjestelmä on ilmoitettu edellä mainittujen suuntaviivojen voimaantulon jälkeen. Italian viranomaiset ovat erityisesti sitoutuneet noudattamaan suuntaviivojen 4.2 kohdan edellytyksiä, rajoituksia ja määräyksiä, toisin sanoen:
- tuen osuus saa olla enintään 40 prosenttia tukikelpoisista investioinneista;
 - tukea ei saa myöntää taloudellisissa vaikeuksissa oleville yrityksille;
 - tukikelpoisuuden edellytyksenä on, että yritykset noudattavat ympäristöä, hygieniaa ja eläinten hyvinvointia koskevia vähimmäisedellytyksiä, ottaen huomioon, että yrityksille voidaan myöntää tukea myös ympäristöä, hygieniaa ja eläinten hyvinvointia koskevien uusien vähimmäisedellytysten noudattamiseen;
 - alueen on varmistettava, että yrityksen käsittelemille tuotteille on olemassa tavanomaiset markkinointikanavat; tämä tapahtuu tarkastamalla kyseisten tuotteiden markkinointisopimukset.
- (17) Edellä 16 kohdan b, c ja d alakohdassa tarkoitettujen tietojen osalta Italian viranomaiset ovat ilmoittaneet noudattaneensa kautta 2000–2006 koskevan Veneton alueen maaseudun kehittämissuunnitelman⁽¹²⁾ ohjeita. Tuki oli tarkoitus myöntää pääomatukena, ja sen osuus sai olla enintään 40 prosenttia asianmukaisesti todetuista tukikelpoisista kustannuksista. Tuen myöntäminen tapahtui noudattaen suuntaviivojen 4.2 kohdan edellytyksiä, rajoituksia ja määräyksiä. Alue vastaa kokonaisuudessaan kyseisen artiklan soveltamisesta aiheutuvista kuluista, ja tuen kasautuminen muiden voimassa olevien tukivälineiden tai -järjestelmien kanssa on kielletty.
- (18) Mitään tukea ei saa myöntää hankkeille, jotka ovat ristiriidassa yhteisissä markkinajärjestelyissä säädettyjen kieltojen tai rajoitusten kanssa tai jotka liittyvät maitoa tai maitotuotteita vastaavien tuotteiden tai niiden korvikkeiden valmistukseen tai kaupan pitämiseen.

(7) Alueellisen lain nro 1, 8.1.1991, 11 artiklan mukaisesti ilmoitettu komissiolle valtiontukinumerolla N100/91, jonka komissio on hyväksynyt päätöksellä SG (91) D/7024 sellaisten aloitteiden täytäntöönpano, joihin haetaan julkista rahoitusta muodossa tai toisessa, voi alkaa vasta sen jälkeen, kun asiaa koskeva tukihakemus on esitetty.

(8) Veneton alueen virallinen lehti nro 112, 28.12.1999.

(9) Kyseisessä laissa otetaan käyttöön tuet maataloustuotannon ja kotieläinjalostuksen rakenteiden edistämiseksi ja tukemiseksi (komissio on hyväksynyt kyseiset tuet tiedonannolla nro 16065, 17.10.1980).

(10) EYVL L 79, 23.3.1994, s. 29.

(11) EYVL C 232, 12.8.2000, s. 19.

(12) Hyväksytyt komission päätöksellä K(2000) 2904, 29.9.2000.

III. KOMISSION MENETTELYN ALOITTAMISEN
YHTEYDESSÄ ESILLE OTTAMAT SEIKAT

- (19) Komissio aloitti perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn, koska se epäili alueellisen lain nro 5/2000 35 pykälässä käyttöönotetun uuden tukijärjestelmän soveltuvuutta yhteismarkkinoille.
- (20) Epäilyt perustuivat siihen, että tukea voitiin myöntää myös yrityksille, jotka olivat jo tehneet investointeja sellaisten hankkeiden yhteydessä, joiden osalta ne olivat esittäneet ohjelmakautta 1994–1999 koskevan rahoitushakemuksen, toisin sanoen oli kyse yhteisrahoitetusta tukijärjestelmästä.
- (21) Komissio ei näin ollen voinut menettelyä aloittaessaan sulkea pois mahdollisuutta, että oli kyse tuen myöntämisestä taannehtivasti tuensaajan jo toteuttamiin toimiin, jolloin tukeen ei enää liittynyt siltä edellytetyä kannustavaa vaikutusta ja sitä voitiin pitää toimintatukena, jonka ainoana tarkoituksena oli vapauttaa tuensaaja taloudellisesti vastuusta.
- (22) Suuntaviivojen 3.5 ja 3.6 kohdan mukaisesti tukitoimenpiteisiin on aina sisällyttävä jokin kannustava piirre tai niissä on edellytettävä tuensaajalta jonkinlaista vastasuoritusta, jotta tukea voitaisiin pitää yhteismarkkinoille soveltuvana⁽¹³⁾.
- (23) Ilmoitettu tukijärjestelmä vaikutti kuuluvan suuntaviivojen 3.5 ja 3.6 kohdan soveltamisalaan. Niiden tietojen perusteella, jotka komissiolta oli käytettävissään menettelyä aloitettaessa, Italian viranomaisten toimittamat perustelut eivät vaikuttaneet riittävästi osoittamaan, että ohjelmakaudella 1994–1999 myönnettyyn tukijärjestelmään tai ilmoitettuun uuteen tukijärjestelmään olisi sisällynyt sellainen oikeudellinen sitoumus (mahdollisiin) tuensaajiin nähden, joka olisi voinut saada aikaan (ja perustella) tuensaajissa oikeutettuja odotuksia ja muodostaa siten riittävän kannustavan tekijän töiden aloittamiseksi.
- (24) Komission mukaan sen paremmin laki asiakirjojen julkisuudesta⁽¹⁴⁾ kuin alueviranomaisten lähettämät kirjeet, joissa ne vahvistivat vastaanottaneensa asianomaisten esittämät rahoitushakemukset⁽¹⁵⁾ tai käytäntö, jonka mukaisesti alueviranomaiset olivat aina myöntäneet odotetun rahoituksen hankkeille, jotka oli merkitty julkisista varoista rahoitettaviksi hyväksytyjen hankkeiden luetteloon aluehallituksen arvioinnin ja hyväksymispäätöksen perusteella, eivät olisi voineet saada aikaan luetteloon merkityissä yrityksissä oikeutettuja odotuksia rahoituksen saamisesta ohjelmakaudella 1994–1999.
- (25) Komissio katsoo, että alueviranomaiset eivät ole millään tavoin oikeudellisesti sitoutuneet hyväksytyihin ja alueen virallisessa lehdessä julkaistuihin luetteloon merkittyihin rahoitushakemuksiin nähden kaudella 1994–1999, minkä vuoksi myös asianomaisten yritysten oikeutettujen odotusten käsite raukeaa. Seuraavat näkökohdat vahvistavat kannustavan vaikutuksen puuttumisen: vaikka alueviranomaiset eivät olekaan myöntäneet tosiasiallista rahoitusta, rahoitustuen piiriin hyväksytyt yritykset eivät ole ryhtyneet toimenpiteisiin oikeuksiensa valvomiseksi, kun taas alue katsoo kyseiset oikeudet saavutetuiksi vetoamalla erityisesti kansalliseen hallinto-oikeuteen. Komission mukaan valituk-
sia ei ole esitetty, koska ei ole kyse alueviranomaisia oikeudellisesti velvoittavasta sitoumuksesta, eikä mahdollisilla tuensaajilla todennäköisesti ollut oikeutta vaatia tuen maksamista.
- (26) Komissio epäili, voitaisiinko ennen hankkeiden hyväksymisen vahvistumista aiheutuneisiin kustannuksiin myönnettyä tukea pitää perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa tarkoitettuna tukena tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen. Tuomioistuimen vahvistaman komission vakiintuneen käytännön mukaan⁽¹⁶⁾ tukea voidaan pitää tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen tarkoitettuna tukena ainoastaan siinä tapauksessa, että komissio pystyy osoittamaan, että ilman kyseistä tukea markkinavoimat eivät olisi yksinään pystyneet auttamaan tuensaajayrityksiä pääsemään toivottuun lopputulokseen. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa yritykset ovat selvästikin tehneet investoinnit ilman tukea.
- (27) Toinen seikka, jonka perusteella komission mielestä oli syytä epäillä, ettei tukeen sisällynyt kannustavaa vaikutusta, liittyy hyväksytyjen hankkeiden luetteloiden laatimiseen. Aluehallituksen päätöksessä nro 4202 vuodelta 1993 säädetään, että hakemukset on esitettävä aluehallitukselle vuosittain 31 päivään tammikuuta ja 30 päivään syyskuuta mennessä. Sen jälkeen hakemukset asetetaan paremmuus-

⁽¹³⁾ Ks. erityisesti seuraavat asiat: C1/98 (ex N750/B/95), valtiontukijärjestelmä, jonka Italia on toteuttanut EY:n perustamissopimuksen liitteessä I mainittujen tuotteiden tuotannon, jalostuksen ja kaupan pitämisen tukemiseksi (27.9.1995 annettu Sisilian alueellinen laki nro 68); C36/98, tukijärjestelmä, jonka Italia aikoo panna täytäntöön tavoite 1 -alueilla toimivien pienten ja keski suurten yritysten hyväksi; C70/98, Italian (Marchen alue) ilmoittama tukijärjestelmä, joka koskee ohjelmakauden 1994–1999 yhtenäisen ohjelma-asiakirjaan tehtäviä muutoksia yhteisön rakennerahastojen tavoite 5b -alueilla toteutettavien toimenpiteiden osalta.

⁽¹⁴⁾ Ks. alaviite 6.

⁽¹⁵⁾ Italian viranomaiset ovat toimittaneet ainoastaan jäljennöksen 1.4.1999 päiväystä Veneton alueviranomaisten kirjeestä, jossa ilmoitettiin eräälle mahdolliselle tuensaajalle hänen hakemuksensa saapumisesta (elintarvikealan rakenteellisista toimenpiteistä vastaavaan) erityisvirastoon tavanomaista teknis-hallinnollista selvitystä varten; kyseinen ilmoitus on pakollinen julkisviranomaisten asiakirjojen julkisuutta koskevan lain nojalla (ks. alaviite 6).

⁽¹⁶⁾ Ks. erityisesti yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-730/79, Philip Morris vastaan komissio, 17.9.1980 antama tuomio (Kok. 1980, s. 2671).

järjestykseen, ja hylätyistä hakemuksista, jotka eivät täytä vaadittuja edellytyksiä, on ilmoitettava asianomaisille. Jos menettelyä olisi tulkittava tällä tavalla, voitaisiin päätellä, että alueviranomaiset olisivat voineet puolivuositaiten luetteloiden perusteella tehdä tarkat ja säännöllisesti ajantasaistetut laskelmat vielä käytettävissä olevista varoista, minkä avulla olisi voitu välttää uusien tarjouspyyntöjen julkaiseminen ja sellaisten uusien hakemusten esittäminen, joita ei käytettävissä olevien varojen puuttuessa ollut mahdollista hyväksyä.

- (28) Muut näkökohdat, joiden perusteella komissio epäili, ettei tukeen sisältynyt kannustavaa vaikutusta, liittyvät tarkasteltavana olevan alueellisen lain 35 pykälässä säädettyihin talousarviomäärärahoihin sekä tuki-intensiteettiin ja tuen tarkkaan määrään. Alueen ilmoittamat määrärahat olivat 5 miljardia Italian liiraa (2,5 miljoonaa euroa), ja niiden avulla olisi pystytty rahoittamaan ainoastaan vähäinen osuus mahdollisille tuensaajille jo aiheutuneista kustannuksista (noin 70 miljardia Italian liiraa = 35 miljoonaa euroa). Sen vuoksi on vaikea ymmärtää, miksi Italian viranomaiset ovat täsmentäneet, että ”pääomatuki ei ylitä varmennettuja tukikelpoisia kustannuksia”, koska komission käytettävissä olevien tietojen perusteella tuen intensiteetti vaikuttaisi olevan alle 10 prosenttia⁽¹⁷⁾. Se, että Italian viranomaisten mukaan näin alhainen tukiprosentti riittäisi varmistamaan kannustavan vaikutuksen olemassaolon, kun kautta 1994–1999 koskevassa alueellisessa toimenpideohjelmassa on katsottu aiheelliseksi vahvistaa samankaltaisille hankkeille selvästi korkeampi tukiprosentti⁽¹⁸⁾, on lisäosoitus kannustavan vaikutuksen puuttumisesta tuen kohteena olevien hankkeiden yhteydessä.
- (29) Lisäksi viimeksi saadut lisätiedot (jotka kirjattiin saapuneiksi 30 päivänä tammikuuta 2001) poikkeavat jossakin määrin aikaisemmista tiedoista:
- luettelossa onkin ilmeisesti 150 hankkeen asemesta vain 134 hyväksyttyä hanketta, joista 36 on edelleen vailla rahoitusta;
 - tiedot tuensaajien toteuttamien investointien täsmällisestä määrästä ovat ristiriitaisia; uusimpien lukujen mukaan on kyse 120 081 miljoonasta Italian liirasta aiemmin ilmoitettujen 70 000 miljoonan liiran asemesta.
- (30) Toinen selventämistä kaipaava seikka koskee tukitoimenpiteen ajallista ulottuvuutta. Italian viranomaiset olivat alun perin ilmoittaneet, että toimenpide oli luonteeltaan poikkeuksellinen ja kestoajaltaan rajoitettu (ks. 15 kohta). Kyseisten viranomaisten muut lausunnot, joissa ilmoitetaan mahdollisuudesta myöntää tulevaisuudessa rahoitusta samoille hankkeille, ovat ristiriidassa tämän kanssa⁽¹⁹⁾. Alkuperäisessä ilmoituksessa todettiin, että ”jos hakemusten täydentävän tarkastelemisen jälkeen havaitaan, että tarvitaan lisävaroja, ne eivät missään tapauksessa saa ylittää jäljellä olevien ohjelmakautta 1994–1999 koskevien hakemusten edellyttämää enimmäismäärää”. Siksi alueviranomaiset ovatkin sitoutuneet ilmoittamaan tapauksista, jotka eivät kuulu 22 päivänä helmikuuta 1994 annetussa

komission tiedonannossa nro 54/94/D24823 tarkoitetun 20 prosentin säännön soveltamisalaan. Alueviranomaiset eivät kuitenkaan ole missään vaiheessa toimittaneet lisätietoja tällaisesta mahdollisuudesta käyttää muita rahoituslähteitä niihin liittyvine maksujärjestelyineen, jotka vaikuttaisivat myös olevan ristiriidassa ilmoitetun tukitoimenpiteen kertaluonteisuutta koskevien tietojen kanssa.

- (31) Italian viranomaiset ovat vahvistaneet, että hankkeet, joita koskevat tukihakemukset oli esitetty ja hyväksytty ohjelmakauden 1994–1999 aikana mutta joihin liittyviä töitä ei ollut vielä aloitettu, oli tarkoitus rahoittaa Veneton alueen ohjelmakautta 2000–2006 koskevan maaseudun kehittämissuunnitelman osana sen jälkeen, kun niiden asianmukaisuus oli todettu maatalousalaa koskevien uusien yhteisön puitesääntöjen mukaisesti. Tämä sopii kuitenkin vaikeasti yhteen (rahoitettaviksi hyväksytyjen tukihakemusten kohteena olevien) hankkeiden lopullista luetteloa koskevien tietojen kanssa, jotka oli toimitettu viimeisten, 30 päivänä tammikuuta 2001 saapuneiksi kirjattujen lisätietojen yhteydessä. Kaikkiaan 134:stä tukikelpoisesta hankkeesta 20 oli rahoitettu maatalouden valuuttarahoitusta, 10 ylivarauksista peräisin olevista varoista, 54 alueellisen lain nro 88/80 nojalla, 4 lain nro 173/98 nojalla, ja 10 hanketta oli peruutettu. Näiden tietojen perusteella toistaiseksi on rahoittamatta enää ainoastaan 36 hanketta. Vaikka rahoitusta olisikin mahdollista järjestää kautta 2000–2006 koskevan uuden maaseudun kehittämissuunnitelman osana, on kuitenkin epäselvää, mihin edellisen ohjelmakauden aikana hyväksytyihin tukihakemuksiin Italian viranomaiset viittaavat.
- (32) Komissio päätti tarkastella maatalouden valuuttajärjestelmän tukia ja ylivarauksista rahoitettuja tukia. Turvautumien kyseisiin rahoituslähteisiin saattaisi merkitä tukien hyväksymispäätösten väärinkäyttöä, eikä siitä ehkä olisi edes ilmoitettu komissiolle.

IV. ITALIAN JA MUIDEN ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

- (33) Perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamispäätöksen seurauksena Italia toimitti 22 päivänä kesäkuuta 2001 päivätysssä kirjeessä komission yksiköille omat huomautuksensa tarkasteltavana olevasta tuesta. Komissio ei ole saanut huomautuksia muilta asianomaisilta.
- (34) Vastauksessaan Italian viranomaiset viittasivat aluksi hallinnolliseen menettelyyn, jota sovellettiin tuen myöntämiseen ohjelmakauden 1994–1999 aikana, osoittaakseen että kyseinen menettely muodosti oikeudellisen sitoumuksen mahdollisiin rahoituksensaajiin nähden, mikä puolestaan oli omiaan luomaan ja perustelemaan oikeutettuja odotuksia tuensaajissa ja siten tarjoamaan riittävän kannustavan vaikutuksen töiden aloittamiseksi ennen tuen saamista. Menettelyn aloittamista edeltäneessä vaiheessa toimitetun toimenpiteen kuvauksen osalta Italian viranomaiset ovat täsmentäneet, että sen jälkeen kun yritys oli merkitty elintarvikealan tukitoimenpiteiden piiriin hyväksytyjen

⁽¹⁷⁾ Alueen käytettävissä oleva 5 miljardin Italian liiran määrä on alle 10 % tuensaajien toteuttamien investointien kokonaismäärästä (70 miljardia Italian liiraa).

⁽¹⁸⁾ Asetuksessa (EY) N:o 951/97 sallittiin enintään 55 prosentin suuruinen tuki tavoite 1 -alueiden ulkopuolella toteutettaville investoinneille.

⁽¹⁹⁾ Ks. menettelyn aloittamista koskevan kirjeen 9 kohta.

yritysten yhteisluetteloon, se pysyi luettelossa odottamassa, että alueviranomaiset järjestävät rahoituksen. Niin pian kuin tarvittavat varat olivat saatavilla joko alueen talousarviosta alueellisen lain nro 88/1980 29 pykälän nojalla tai Veneton alueellisesta toimenpideohjelmasta (maatalous tuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen edellytysten parantamisesta 29 päivänä maaliskuuta 1990 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 866/90⁽²⁰⁾ ja asetus (EY) N:o 951/97) taikka valtion talousarviosta yliverausten ja maatalouden valuuttarahastojen muodossa, alue valitsi erityispäätöksellä tärkeys- ja ensisijaisuusjärjestyksen perusteella yhteisluettelosta yritykset, joille haluttiin myöntää rahoitusta, ja niistä edelleen ne yritykset, joiden esittämät hakemukset vastasivat käytettävissä olevien varoja täysimääräistä käyttöä.

- (35) Näin alueella oli käytettävissään arsenaali hankkeita, jotka oli mahdollista käynnistää nopeasti heti kun varat saatiin käyttöön. Alueviranomaiset katsovat, että siinäkin tapauksessa, ettei varoja ole välittömästi käytettävissä, tällainen valmis luettelo tukikelpoisista hankkeista, joiden rahoitus voidaan järjestää myöhäisempänä ajankohtana, ei ole yhteisön sääntöjen vastainen.
- (36) Toimivaltaisten viranomaisten mukaan alueellisen lain nro 5/2000 35 pykälää on tarkoitettu soveltaa 36:een luettelossa edelleen olevaan hankkeeseen/yritykseen. Näitä jäljellä olevia hankkeita ja yrityksiä on tarkasteltu uudelleen ja kahden osalta on aloitettu menettely käsittelyn lopettamiseksi, koska hankkeet on todettu suuntaviivojen vastaisiksi. Toimivaltaiset viranomaiset vakuuttavat myös, että 15 yritystä on esittänyt kautta 2000–2006 koskevan Veneton alueen maaseudun kehittämissuunnitelman toimenpiteeseen nro 7 (Maatalous tuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen edellytysten parantaminen) liittyvän hakemuksen ja samalla peruuttanut aikaisemmat hakemuksensa siinä tapauksessa, että uudella ohjelmakaudella 2000–2006 järjestyy rahoitusta. Alueviranomaiset pitävät mahdollisena, että eräät muutkin yritykset luopuvat alkuperäisistä hankkeistaan, joita ne eivät enää syystä tai toisesta pidä kiinnostavina. Sen vuoksi tarkasteltavana olevan tuen edunsaajien määrän uskotaan laskevan puoleen alkuperäisestä määrästä.
- (37) Italian viranomaisten mukaan perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamista koskevassa kirjeessä ilmaistu komission näkemys on oikeudellisesti perusteeton ja jopa komission vakiintuneen käytännön vastainen.
- (38) Komissio aloitti menettelyn tarkasteltavana olevan tuen osalta, koska tukea oli mahdollista myöntää myös sellaisille luettelossa edelleen oleville yrityksille, jotka ovat aloittaneet tai toteuttaneet investoinnit ohjelmakautta 1994–1999 koskevan tukihakemuksen esittämisen jälkeen. Komissio katsoo, että koska alue ei ollut oikeudellisesti velvoittavalla tavalla sitoutunut mahdollisiin tuensaajiin nähden, takautuvasti myönnettyihin tukiin ei sisälly välttämätöntä kannustavaa vaikutusta, minkä vuoksi ne ovat yhteismarkkinoille soveltumatonta toimintatukea.
- (39) Italian viranomaiset katsovat, että sekä suuntaviivojen 3.6 kohdan sisältö⁽²¹⁾ että tapa, jolla komissio soveltaa kyseistä kohtaa⁽²²⁾, saivat hakijoissa aikaan rahoituksen saamiseen liittyviä oikeutettuja odotuksia siitä alkaen, kun he olivat esittäneet tukihakemuksensa toimivaltaiselle viranomaiselle. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa aluehallituksen päätöksessä nro 4202/93, jossa vahvistettiin hakemusten jättämistä ja hyväksytyjen hakijoiden luetteloiden laatimista koskevat yksityiskohtaiset säännöt ja viitattiin alueellisen lain nro 1/1991⁽²³⁾ säännöksiin, varmistettiin mahdollisten tuensaajien pääsy osalliseksi hakemuksen esittämisen jälkeen mutta ennen varsinaisen tuen myöntämistä käynnistettyjen investointien julkisesta rahoituksesta. Oikeutettuja odotuksia hakemusten esittämisen yhteydessä lisäsi myös merkittäminen tukikelpoisten hakijoiden luetteloon.
- (40) Lisäksi mahdolliset tuensaajat — tietoisina siitä, että he olivat esittäneet hakemuksensa asianmukaisella tavalla ja täyttivät laissa asetetut vaatimukset — saattoivat kohtuudella odottaa hakemuksensa tulevan hyväksytyksi, mikä sittemmin tapahtuikin kun hakijat merkittiin hyväksytyjen hankkeiden luetteloon, vaikka heidän oli edelleen odotettava varsinaisen tuen myöntämistä.
- (41) Italian viranomaiset muistuttavat myös, että komission käytäntönä on hyväksyä jo hyväksytyjen tukijärjestelmien jatkaminen niille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi⁽²⁴⁾, ja tämä käytäntö vastaa perimmältään myös viranomaisten perusteluita tarkasteltavana olevan alueellisen lain nro 5/2000 35 pykälässä käyttöön otetulle tukijärjestelmälle. Toisin sanoen tällainen tuki on Italian viranomaisten mukaan perustamissopimuksen mukainen, mikäli se on myönnetty viimeistään vuonna 1999 eli rahoitushakemusten kohteena olevan tukijärjestelmän / olevien tukijärjestelmien soveltamisajan kuluessa.
- (42) Italian viranomaiset selittävät, että maan hallinto-oikeuden mukaan on mahdollista vedota hallintotuomioistuimeen menettelyn aloittamiseksi sellaisten julkisviranomaisten toimien osalta, jotka eivät ole haitallisia ainoastaan yksilön oikeuksien vaan myös oikeutettujen etujen kannalta. Oikeutetut edut määritellään yksityisiksi eduiksi, jotka liittyvät julkisviranomaisten asianmukaisesti harjoittamaan vallankäyttöön sekä yksityishenkilöiden oikeudellisen aseman oletetun toteutumisen ("interessi pretensivi" —

⁽²⁰⁾ EYVL L 91, 6.4.1990, s. 1.

⁽²¹⁾ Suuntaviivojen 3.6 kohdassa määrätään, että "tuensaajan jo toteuttamia toimenpiteitä varten taannehtivasti myönnetyn tuen ei voida katsoa sisältävän tarpeellista kannustavaa piirrettä, vaan se on katsottava toimintatueksi, jonka ainoana tarkoituksena on keventää tuensaajan taloudellista taakkaa. Korvaavia tukijärjestelmiä lukuun ottamatta kaikissa tukijärjestelmissä olisi sen vuoksi edellytettävä, että tukea ei saa myöntää aloitettuun työhön tai toteutettuihin toimenpiteisiin ennen kuin tukihakemus on toimitettu asianmukaisesti toimivaltaiselle viranomaiselle."

⁽²²⁾ Päätökset SG(2000) D/108799, 28.11.2000, (tuki nro N 226/2000), SG(2001) D 286857, 13.3.2001, (tuki nro N 729/a/2000), SG(2001) D/286508, 28.2.2001 ja SG(2000) D/105958, 4.8.2000.

⁽²³⁾ Kyseisen lain 11 pykälässä säädetään, että "yrityssuunnitelmaan sisältyvien aloitteiden toteuttaminen voi tapahtua myös ennen varsinaisen tuen myöntämistä edellyttäen, että se aloitetaan vasta kyseistä tukea koskevan hakemuksen jättämisen jälkeen...".

⁽²⁴⁾ Tuki nro N 63/2001 ja N 24/2001.

odotukset viranomaisiin nähden) että menettelytapoihin liittyvien sitoumusten moitteettoman soveltamisen osalta ("interessi procedimentali" — menettelytapoihin liittyvät edut) erityisesti asiakirjojen julkisuudesta annetun lain mukaisesti. Italian korkeimman oikeuden oikeuskäytännön mukaisesti ⁽²⁵⁾ yksityishenkilö voi vedota hallintotuomioistuimeen paitsi hakeakseen oikeutetun etunsa tai henkilökohtaisten oikeuksiensa vastaisen julkisviranomaisen päätöksen peruuttamista mutta myös saadakseen vahvistuspäätöksen odotetulle toimenpiteelle sekä korvauksen päätöksen tekemisestä tai tekemättä jättämisestä aiheutuneista vahingoista.

- (43) Tarkasteltavana olevassa tapauksessa luettelossa edelleen olevien (julkista rahoitusta) hakeneiden oikeutettu etu on ilmeisestikin luonteeltaan oletettu, koska se liittyy perusteltuihin odotuksiin oikeudellisen aseman toteutumisesta tuen myöntämisen kautta.
- (44) Edellä mainitun korkeimman oikeuden oikeuskäytännön perusteella Italian viranomaiset eivät sulje pois mahdollisuutta, että hallinto-oikeuden tuomari saattaisi tuomita alueviranomaiset maksamaan vahingonkorvausta.
- (45) Italian viranomaiset vahvistavat, ettei yksikään luettelossa edelleen olevista rahoituksen piiriin hyväksytyistä yrityksistä ole vedonnut hallintotuomioistuimeen, koska ne kaikki katsovat voivansa kohtuudella odottaa, että tuki myönnetään. Voidakseen haastaa Veneton alueen edellä mainittujen yritysten olisi osoitettava mielenkiintoa saattaa asia vireille sellaisen tapahtuman perusteella, josta on aiheutunut niille tosiasiallista vahinkoa. Tällainen tapahtuma on Italian viranomaisten mukaan rahoituksen myöntämättä jättäminen ja luettelon lakkauttaminen. Vetoaminen olisi oikeudellisesti mahdollista ainoastaan tuen peruuttamisen tai päätöksen nro 4102/99 kumoamisen perusteella, koska ne olisivat haitallisia rahoitusta hakeneiden yritysten oikeutettujen ja tosiasiallisesti olemassa olevien taloudelliseen etuun liittyvien odotusten kannalta.
- (46) Komission esittämien varausten osalta, jotka liittyvät maatalouden valuuttajärjestelmän tukien ja ylivarauksista peräisin olevien varojen käyttöön (menettelyn aloittamista koskevan kirjeen 31 kohta), Italian viranomaiset täsmentävät seuraavaa:
- (a) asetuksessa (EY) N:o 951/97 tarkoitettu maatalous-elintarvikealan aloitteita koskeva tukijärjestelmä, jonka rahoittamiseen on käytetty neuvoston asetuksen (EY) N:o 724/97 ⁽²⁶⁾ mukaisesti tapahtuneesta Italian liiran revalvaatiosta peräisin olevia varoja, kuuluu osana Italian toimintaohjelmaan, jonka komissio on hyväksynyt 2 päivänä heinäkuuta 1998 päivätyllä kirjeellä nro 5372;
- (b) ylivarauksista peräisin olevat määrät johtuvat lisärahoituksesta, jolla täydennetään jatkuvasta rahastosta yhteisön politiikan täytäntöönpanemiseksi jo myönnettyjä varoja asetuksessa (EY) N:o 951/97 tarkoitettujen

Veneton alueellisen toimenpideohjelman osalta; kyseinen ohjelma on oikeusperusta, jonka komissio on hyväksynyt 2 päivänä lokakuuta 1996 tehdyllä päätöksellä K/96 2598.

- (47) Italian viranomaiset ovat eri mieltä komission kanssa tuen laskentatavasta ja menettelyn aloittamista koskevan kirjeen 27 kohdan sisällöstä. Toimenpiteelle varattu määrä (5 miljardia Italian liiraa eli noin 2,5 miljoonaa euroa) on tarkoitus käyttää siten, että toimenpiteellä rahoitetaan merkittävä osa investoinneista, toisin sanoen 30 prosenttia tukikelpoisista investoinneista, joiden määräksi on arvioitu 15 miljardia Italian liiraa (noin 7,5 miljoonaa euroa). Edellä ilmoitettu tukikelpoisten investointien määrä on puhtaasti teoreettinen, koska hankkeiden teknisiä näkökohtia ja täytäntöönpanomenetelmiä on vielä tarkasteltava uudelleen, edunsaajien tukikelpoisuus on varmistettava uudemman kerran, investointien määriä on tarkistettava jne. Tällainen uudelleentarkastelu olisi tehtävä siinä vaiheessa, kun konkreettiset rahoitusnäkökohdat ovat selvillä, jotta mahdollisille tuensaajaryityksille ei aiheudu ylimääräistä haittaa.
- (48) Luettelossa jäljellä olevien investointien rahoittamisesta kautta 2000–2006 koskevassa maaseudun kehittämissuunnitelmassa Veneton alueen käyttöön varatuista varoista (15 luettelossa olevaa yritystä on jättänyt hakemuksen maaseudun kehittämissuunnitelman puitteissa, ks. 32 kohta) toimivaltaiset viranomaiset ovat todenneet, että se on mahdollista siltä osin, kuin investoinnit täyttävät kaikki edellä mainitussa maaseudun kehittämissuunnitelmassa asetetut edellytykset, joihin kuuluu vaatimus siitä, että rahoitus-hakemuksen kohteena olevia töitä ei ole vielä aloitettu.

V. TUEN ARVIOINTI

- (49) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tarkasteltavana olevassa laissa säädetyt toimenpiteet vastaavat edellä olevaa määrittelyä jäljempänä esitettyistä syistä.
- (50) Tarkasteltavana olevat Veneton alueen varoista rahoitettavat toimenpiteet suosivat tiettyjä yrityksiä ja toimijoita (maataloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimivat yritykset) ja voivat vaikuttaa kauppaan, koska Italian osuus Euroopan maataloustuotannosta on noin 14,07 prosenttia ⁽²⁷⁾.
- (51) Perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrättyissä tapauksissa tiettyjä toimenpiteitä voidaan kuitenkin poikkeuksellisesti pitää yhteismarkkinoille soveltuvina.
- (52) Ottaen huomioon edellä kuvattujen toimenpiteiden luonne tarkasteltavana olevassa tapauksessa ainoa ajateltavissa oleva poikkeus on perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrätty poikkeus, jonka mukaan yhteismarkkinoille soveltuvana voidaan pitää tukea, joka on

⁽²⁵⁾ Korkeimman oikeuden kollegiaalisessa kokouksessaan tekemä päätös 500/1999.

⁽²⁶⁾ EYVL L 108, 25.4.1997, s. 9.

⁽²⁷⁾ Viimeisimmät käytettävissä olevat Eurostat-tiedot vuodelta 2003 (EU-15).

tarkoitettu tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

- (53) Jotta perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa säädettyä poikkeusta voitaisiin soveltaa, maataloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen alan investointeihin myönnettävän tuen on noudatettava EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta maataloustuotteiden tuottamisen, jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimiville pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettävään valtiontukeen 23 päivänä joulukuuta 2003 annetun komission asetuksen (EY) N:o 1/2004⁽²⁸⁾ asiaa koskevia säännöksiä. Tapauksissa, joissa ei sovelleta kyseistä asetusta, tai jos kaikki vaaditut edellytykset eivät täyty, tukea on arvioitava maatalousalan valtiontukia koskevien yhteisön suuntaviivojen asiaa koskevien määräysten perusteella.
- (54) Koska tarkasteltavana olevaa tukijärjestelmää ei ole rajoitettu yksinomaan pieniin ja keskisuurin yrityksiin, asetusta (EY) N:o 1/2004 ei voida soveltaa. Sen vuoksi tuen soveltuvuutta on arvioitava suuntaviivojen ja erityisesti niiden 3.5, 3.6 ja 4.2 kohdan perusteella.
- (55) Suuntaviivojen 3.5 ja 3.6 kohdan mukaisesti komissio katsoo, että ollakseen yhteismarkkinoille soveltuvia tukitoimenpiteisiin on sisällyttävä jokin kannustava piirre tai niissä on edellytettävä tuensaajalta jonkinlaista vastasuoritusta. Jo aloitettuun työhön myönnettyyn tukeen ei sisälly tarpeellista kannustavaa piirrettä, minkä vuoksi sitä on pidettävä toimintatukena. Korvaavia tukijärjestelmiä lukuun ottamatta kaikissa tukijärjestelmissä olisi sen vuoksi edellytettävä, että tukea ei saa myöntää aloitettuun työhön tai toteutettuihin toimenpiteisiin ennen kuin tukihakemus on toimitettu asianmukaisesti toimivaltaiselle viranomaiselle.
- (56) Alueellisen lain nro 5/2000 35 artiklan nojalla käyttöön otettavassa tukijärjestelmä koskee yksinomaan sellaisten elintarvikealan yritysten hankkeiden rahoittamista, jotka olivat jättäneet ohjelmakauden 1994–1999 aikana yhteisrahoitettavia toimenpiteitä koskevan tukihakemuksen ja jotka sen jälkeen oli todettu tukikelpoisiksi merkitsemällä kyseiset yritykset alueviranomaisten ylläpitämään rahoitukseen oikeutettujen hakijoiden luetteloon (jäljempänä 'luettelossa jäljellä olevat hankkeet'), mutta jotka julkisten varojen puuttuessa eivät olleet saaneet rahoitusta. Eräiden luettelossa jäljellä olevien hankkeiden osalta oli aloitettu investoinnit ohjelmakautta 1994–1999 koskevien rahoitushakemusten jättämisen jälkeen.
- (57) Muodollisen tutkintamenettelyn aikana saatujen tietojen perusteella komissio katsoo, että ilmoitettu tukijärjestelmä soveltuu yhteismarkkinoille, mutta voidakseen saada ilmoitetun järjestelmän mukaista tukea kaikkien luettelossa jäljellä olevien hankkeiden on täytettävä suuntaviivojen 4.2 kohdassa määrätyt edellytykset, toisin sanoen tukea voidaan myöntää ainoastaan
- (a) taloudellisesti elinkelpoisille yrityksille;
- (b) yrityksille, jotka täyttävät ympäristöä, hygieniää ja eläinten hyvinvointia koskevat vähimmäisvaatimukset;
- (c) sillä edellytyksellä, että tuen intensiteetti on enintään 50 prosenttia tukikelpoisista investoinneista tavoite 1 - alueilla ja 40 prosenttia muilla alueilla;
- (d) sillä edellytyksellä, että tukikelpoiset kustannukset sisältävät kiinteän omaisuuden rakentamista, hankintaa tai parantamista, uusien koneiden tai laitteiden hankintaa ja yleiskuluja, jotka käsittävät enintään 12 prosenttia edellä mainituista kustannuksista;
- (e) sillä edellytyksellä, että voidaan osoittaa riittävällä tavalla, että kyseisille tuotteille on olemassa tavanomaiset markkinointikanavat. Tukea myöntäessään Italian viranomaisten on otettava huomioon yhteisiin markkinajärjestelyihin mahdollisesti sisältyvät tuotantoa tai yhteisön tukea koskevat rajoitukset. Erityisesti sellaisen tuen myöntäminen, joka on ristiriidassa yhteisissä markkinajärjestelyissä säädettyjen kieltojen tai rajoitusten kanssa, on kielletty. Tukea ei myöskään saa myöntää maitoa ja maitotuotteita vastaavien tai niiden korvikkeiden valmistukseen tai kaupan pitämiseen.
- (58) Tukea voidaan poikkeuksellisesti myöntää investointihankkeille, joita koskevat tukihakemukset on jätetty 31 päivänä joulukuuta 1999 päättyvän ohjelmakauden osalta ja jotka katsottiin tukikelpoisiksi kyseisenä ajankohdana, mutta joita ei voitu käsitellä varojen puuttumisen vuoksi. Tukea voidaan kuitenkin myöntää ainoastaan sellaisille investointihankkeille, jotka pannaan täytäntöön vasta sen jälkeen, kun niihin liittyvät rahoitushakemukset on jätetty toimivaltaisille viranomaisille.
- (59) Tarkasteltuaan toimivaltaisten viranomaisten ohjelmakauden 1994–1999 tukien myöntämisessä käyttämään hallintomenettelyyn liittyviä asiakirjoja ja kyseisenä ajankohtana sovelletun tulkintakäytännön⁽²⁹⁾ perusteella komissio pitää tukikelpoisina myös edellä 57 kohdassa tarkoitettuja investointeja. Edellä mainitun käytännön mukaan silloin, kun tukijärjestelmä täydentää aikaisempaa tukijärjestelmää, tuensaajan edelliseen tarjouspyyntöön liittyvän rahoitushakemuksen esittämisen jälkeen aloittamaan toimintaan myönnetty tuki sisältää tarvittavan kannustavan piirteen, minkä vuoksi sitä ei voida pitää toimintatukena edellyttäen, että työt tai toiminta on aloitettu sen jälkeen, kun tukihakemus on jätetty asianmukaisesti toimivaltaiselle viranomaiselle ja viimeksi mainittu on myös hyväksynyt hakemuksen tukikelpoisuuden.
- (60) Komissio katsoo aiheelliseksi muistuttaa Italian viranomaisia siitä, että sen nykyisin noudattaman tulkintakäytännön mukaan tukeen ei sisälly kannustavaa vaikutusta, jos se myönnetään toimintaan, joka on aloitettu sen jälkeen, kun hakemus on jätetty toimivaltaisille viranomaisille, mutta ennen hakemuksen hyväksymistä asiakirjalla, joka muodostaa julkisviranomaisen oikeudellisen sitoumuksen (mahdollisiin) tuensaajiin nähden⁽³⁰⁾.

⁽²⁸⁾ EUVL L 1, 1.1.2004, s. 1.

⁽²⁹⁾ Komissio on jo antanut vastaavan lausunnon tuen nro N 715/1999 yhteydessä kirjessään SG(2000) D/105754 (2.8.2000).

⁽³⁰⁾ Asetuksen (EY) N:o 1/2004 17 artiklan mukaisesti, ks. alaviite 20.

- (61) Maatalouden valuuttajärjestelmän tukien ja ylivaruksista peräisin olevien varojen käyttämisestä luettelossa ennen 31 päivää joulukuuta 1999 jäljellä olevien hankkeiden rahoittamiseen Italian viranomaiset ovat todenneet, että komissio oli hyväksynyt Italian liiran revalvaatiosta johtuneiden varojen käytön asetuksen (EY) N:o 724/97 mukaisesti Veneton alueelliseen toimenpideohjelmaan sisältyvien toimenpiteiden rahoittamiseen 2 päivänä heinäkuuta 1998 päivätyllä kirjeellä nro 5372; ylivaruksista peräisin olevat määrät puolestaan aiheutuivat lisärahoituksesta, jolla täydennettiin jatkuvasta rahastosta yhteisön politiikan täytäntöönpanemiseksi jo myönnettyjä varoja Veneton alueellisen toimenpideohjelman osalta. Sen vuoksi komissio päättää, että ei ole kyse tukien hyväksymispäätöksiin liittyneistä väärinkäytöksistä tai ilmoittamattomista tuista, koska rahoitus koskee kyseisenä ajankohtana voimassa olleeseen alueelliseen toimenpideohjelmaan sisältyneitä toimenpiteitä.
- (62) Tukijärjestelmän kertaluonteisuuden osalta toimivaltaiset viranomaiset ovat selvittäneet, että ilmaisulla viitataan tukijärjestelmän kasautumattomuuteen muiden tukijärjestelmien kanssa: tuki on tarkoitettu yksinomaan luettelossa jäljellä oleville yrityksille, eikä sitä voida käyttää muiden toimenpiteiden rahoittamiseen. Tukijärjestelmän oikeudelliset ja taloudelliset vaikutukset raukeavat heti sen jälkeen, kun luettelossa ei ole enää jäljellä yhtään yritystä. Toimivaltaiset viranomaiset ovat ilmoittaneet alkuperäiseksi talousarvioksi noin 2,5 miljoonaa euroa, ja määrää on mahdollista tarvittaessa täydentää muista lähteistä peräisin olevilla varoilla, jotta tukikelpoisille hankkeille voidaan varmistaa julkisen tuen riittävä taso. Viranomaiset ovat sitoutuneet ilmoittamaan komissiolle, mikäli alkuperäistä talousarviota korotetaan yli 20 prosentilla.
- (63) Komission vakiintuneen käytännön mukaan olemassa olevien tukijärjestelmien alkuperäisen talousarvion korottaminen on sallittua. Tämä käytäntö vahvistetaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004⁽³¹⁾ 4 artiklan 1 kohdassa. Komissio katsoo, että kyseisen säännöksen mukaan tukijärjestelmän alkuperäisen talousarvion korottamista alle 20 prosentilla ei voida pitää muutoksena olemassa olevaan tukijärjestelmään. Jos viranomaiset ylittävät edellä mainitun prosenttimäärän, muutoksesta on ilmoitettava asetuksen (EY) N:

o 794/2004 4 artiklan 2 kohdassa säädettyjen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti. Sen vuoksi mikään ei estä Italian viranomaisia korottamasta tarkasteltavana olevan tukijärjestelmän alkuperäistä talousarviota, mikäli se tapahtuu vahvistettuja menettelytapoja noudattaen.

VI. PÄÄTELMÄT

- (64) Edellä sanotun perusteella komissio katsoo, että alueellisen lain nro 5/2000 35 pykälässä säädetty tuki maataloustuotteiden jalostamisen ja kaupan pitämisen alalla toimivien yritysten hyväksi on maatalousalan valtiontukia koskevien yhteisön suuntaviivojen 4.2 kohdan määräysten mukainen. Sen vuoksi tukitoimenpiteeseen voidaan soveltaa perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyä poikkeusta,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tuki, jonka Italia aikoo panna täytäntöön Veneton alueellisen lain nro 5/2000 35 pykälän mukaisesti, soveltuu yhteismarkkinoille, mikäli jäljempänä 2 artiklassa säädettyjä edellytyksiä noudatetaan.

2 artikla

Italian viranomaisten on ilmoitettava komissiolle, jos alueellisen lain nro 5/2000 35 pykälässä säädetyn tukijärjestelmän alkuperäistä talousarviota korotetaan yli 20 prosentilla.

3 artikla

Italian on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 08 päivänä maaliskuuta 2006.

Komission puolesta
Mariann FISCHER BOEL
Komission jäsen

⁽³¹⁾ EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.

KOMISSION PÄÄTÖS,**tehty 4 päivänä huhtikuuta 2006,****valtiontuesta, jonka Yhdistynyt kuningaskunta aikoo myöntää ydinjätehuoltoviraston (Nuclear Decommissioning Authority) perustamista varten***(tiedoksiannettu numerolla K(2006) 650)**(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)***(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)***(2006/643/EY)*

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ⁽¹⁾ ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

- (1) Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti komissiolle 19 päivänä joulukuuta 2003 päivätyllä ja 22 päivänä joulukuuta 2003 komissiossa saapuneeksi kirjatulla kirjeellä ydinjätehuoltoviraston (*Nuclear Decommissioning Authority*, jäljempänä "NDA") perustamisesta annetun lakiesityksen, jäljempänä 'toimenpidekokonaisuus', valtioneuvoston päätöksistä.
- (2) Komissio esitti toimenpidekokonaisuutta koskevia kysymyksiä 20 päivänä helmikuuta 2004 päivätystä kirjeessä D/51248. Yhdistynyt kuningaskunta vastasi 29 päivänä maaliskuuta 2004 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin komissiossa saapuneeksi 15 päivänä huhtikuuta 2004.
- (3) Komissio esitti lisää kysymyksiä 16 päivänä kesäkuuta 2004 päivätystä kirjeessä D/54319. Yhdistynyt kuningaskunta vastasi niihin 14 päivänä heinäkuuta 2004 päivätyllä ja 19 päivänä heinäkuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.
- (4) Yhdistynyt kuningaskunta esitti lisätietoja toimenpiteestä 10 päivänä syyskuuta 2004 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin komissiossa saapuneeksi 14 päivänä syyskuuta 2004, ja 14 päivänä lokakuuta päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi 19 päivänä lokakuuta 2004.
- (5) Komissio ilmoitti Yhdistyneelle kuningaskunnalle 1 päivänä joulukuuta 2004 päivätyllä kirjeellä päätöksensä aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely tämän tuen johdosta.

- (6) Komission päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ⁽²⁾. Komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa.
- (7) Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset toimittivat komissiolle huomautuksensa menettelyn aloittamisesta 31 päivänä tammikuuta 2005 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin komissiossa saapuneeksi samana päivänä.
- (8) Komissio on saanut huomautuksia asianomaisilta. Se toimitti huomautukset tiedoksi Yhdistyneelle kuningaskunnalle, jolle annettiin mahdollisuus esittää vastineensa. Yhdistynyt kuningaskunta vastasi 4 päivänä maaliskuuta 2005 päivätyllä ja 7 päivänä maaliskuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.
- (9) Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten ja komission edustajat tapasivat 20 päivänä huhtikuuta, 25 päivänä elokuuta ja 11 päivänä lokakuuta 2005.
- (10) Yhdistynyt kuningaskunta toimitti lisätietoja toimenpiteestä 23 päivänä tammikuuta 2006 päivätyllä ja samana päivänä komissiossa saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Tietoja oikaistiin 1 päivänä helmikuuta 2006 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Yhdistynyt kuningaskunta toimitti vielä lisätietoja toimenpiteestä kahdella 7 päivänä helmikuuta 2006 päivätyllä ja samana sekä 10 päivänä helmikuuta päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Yhdistynyt kuningaskunta toimitti viimeisen kerran lisätietoja toimenpidekokonaisuudesta 29 päivänä maaliskuuta 2006 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin komissiossa saapuneeksi 30 päivänä maaliskuuta 2006.

2. YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA

- (11) Yhdistynyt kuningaskunta oli maailman ensimmäisiä maita, joissa alettiin käyttää ydinteknologiaa sekä siviili- että sotilastarkoituksiin.

⁽¹⁾ EUVL C 315, 21.12.2004, s. 4.⁽²⁾ Ks. alaviite 1.

- (12) Ydinteknologian käyttöönoton aikoihin pääpaino oli teellisessä kehittämistyössä ja tehokkuuden lisäämisessä. Ydinalan vastuiden hoitamiseen ei kiinnitetty juuri lainkaan tai vain vähän huomiota.
- (13) Vähitellen alettiin tiedostaa, että ydinvoimalat on aikanaan poistettava käytöstä. Tämä johti siihen, että varoja alettiin osoittaa ydinalan vastuiden hoitamista varten. Nämä varat eivät kuitenkaan yleensä riittäneet kattamaan kaikkia vastuita, joiden määrää koskevat arviot olivat edelleen varsin summittaiset, joskin kasvussa. Vielä 1900-luvun lopulla ydinlaitosten omistajat hoitivat vastuunsa itsenäisesti ja tapauskohtaisesti.
- (14) Yhdistynyt kuningaskunta katsoi tuolloin, että tämäntyyppistä toimintaa ei ollut enää syytä jatkaa, vaan oli otettava käyttöön uusi ja tehokkaampi menetelmä vastuiden hoitamiseksi turvallisuudesta tinkimättä.
- (15) Vuonna 2001 maan hallitus päätti käynnistää selvityksen siitä, miten julkisen sektorin ydinalan vastuiden hoitaminen voitaisiin keskittää yhdelle julkishallinnon elimelle. Heinäkuussa 2002 julkaistiin valkoinen kirja *Managing the Nuclear Legacy — A strategy for action* (Ydinalan perinnön hallinta — toimintastrategia). Lausuntokierroksen jälkeen annettiin vuoden 2004 energialaki, jonka perustana olivat valkoisessa kirjassa esitetyt ajatukset.
- (16) Energialailla perustettiin uusi itsenäinen ydinjätehuoltovirasto, jonka nimeksi tuli *Nuclear Decommissioning Authority* (NDA). Suurin osa Yhdistyneen kuningaskunnan julkisen sektorin ydinalan vastuista⁽³⁾ siirtyi vähitellen NDA:n hoidettaviksi. Tätä varten ydinlaitokset siirretään NDA:n omistukseen. Tämän lisäksi NDA ottaa hoitaakseen kaikki näihin laitoksiin liittyvät ydinalan vastuut ja vastaa laitoksille selkeästi kuuluvasta rahoitusomaisuudesta.
- (17) NDA:n tavoitteena on hoitaa ydinalan vastuita tehokkaasti ja turvallisesti. NDA voi jatkaa sille siirretyn aineellisen omaisuuden hoitamista, jos toiminnasta syntyvät tulot ylittävät sellaiset menot, jotka olisivat muuten vältettävissä, ja vähentävät näin osaltaan omaisuuteen liittyviä vastuita. NDA on julkishallinnon elin, eikä sillä ole kaupallisia tavoitteita. Se ei investoi uuteen omaisuuteen eikä aloitusta toimintaa.
- (18) NDA ei itse poista käytöstä laitoksia, joista se vastaa, vaan teettää tämän työn alihankkijoilla. Samoin se voi antaa ydinlaitoksen hoitamisen jatkamisen alihankkijan tehtäväksi. Alihankkijoista, joiden tehtäväksi NDA on antanut laitoksen hoitamisen, käytetään nimitystä *Site Licence Company* (SLC, jäljempänä 'laitoksen lisenssinhaltija'). Aluksi
- laitoksen lisenssinhaltijana toimii ydinlaitoksen aiempi omistaja. Vastaisuudessa laitosten lisenssinhaltijat valitaan tarjouskilpailun perusteella. Tavoitteena on kehittää todelliset ydinjätehuolto- ja puhdistusmarkkinat.
- (19) NDA käyttää toimintansa rahoittamiseksi sille siirrettyä rahoitusomaisuutta ja sille siirretystä aineellisesta omaisuudesta syntyviä nettotuloja. On varsin todennäköistä, että nämä varat eivät riitä kattamaan kokonaan vastuiden hoidosta aiheutuvia kustannuksia. Erotuksen rahoittaa valtio.
- (20) Yhdistyneen kuningaskunnan atomienergiavirastolle (United Kingdom Atomic Energy Agency, jäljempänä 'UKAEA') kuulunut omaisuus on siirretty NDA:lle. Komissio on jo tehnyt toimenpidekokonaisuuden tätä osaa koskevan päätöksen, johon viitataan edellä 5 kappaleessa. Komissio katsoi, että toimenpidekokonaisuuden kyseiseen osaan ei sisällynyt EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.
- (21) NDA:lle on siirretty myös British Nuclear Fuels Limitedille (jäljempänä 'BNFL') kuuluvaa omaisuutta. Tässä päätöksessä käsitellään toimenpidekokonaisuuden tätä osaa. Yhdistynyt kuningaskunta on toteuttanut siirtymäjärjestelyjä varmistaa, että vaikka BNFL:n omaisuus on siirretty virallisesti NDA:lle, minkäänlaista valtiontukea ei myönnetä, ennen kuin komissio on tehnyt asiassa lopullisen päätöksen.
- (22) BNFL on valtion omistama osakeyhtiö, joka toimii useilla ydinenergia-alan osa-alueilla. Sillä on toimintaa melkein kaikissa ydinpolttoainekierron vaiheissa: uraanirikastuksessa (Urencon välityksellä), ydinpolttoaineen toimittamisessa, sähköntuotannossa ja käytetyn ydinpolttoaineen jätehuollossa.
- (23) Suurin osa BNFL:n ydinalan toiminnasta ja laitoksista on siirretty NDA:lle. Näihin kuuluvat:
- kaikki Magnox-sähköntuotantolaitokset ja Mawntrogin voimala;
 - Sellafielldin laitos, erityisesti termisissä reaktoreissa käytetyn uraanioksidipolttoaineen jälleenkäsittelylaitos (Thermal Oxide Reprocessing Plant eli THORP) ja Sellafielldin sekaoksidipolttoaineen valmistuslaitos (Sellafielldin Mox Plant eli SMP). Sellafielldin laitoksen kuuluu myös yksi edellä mainituista Magnox-voimaloista (Calder Hall) ja pieni lämmitysvoimala (Fellside);

⁽³⁾ Tämä ei koske British Energyyn (BE) vastuita, vaikka kyseisen yrityksen uudelleenjärjestelyn jälkeen British Office of National Statistics onkin luokitellut sen liikelaitokseksi.

- Springfieldsin laitos, jossa tuotetaan ydinpolttoainetta;
- Driggin laitos, jossa käsitellään matala-aktiivista jätettä;
- Capenhurstin laitos, jonka käytöstäpoistoprosessi on loppuillaan, ja jossa keskitytään tulevaisuudessa uraanihydrideiden varastointiin.

(24) BNFL:n jäljellä olevia, erityisesti Urencoon ja Westinghousen liittyviä toimintoja ei siirretä NDA:lle, vaan ne järjestetään uudelleen ja BNFL jatkaa toimintaansa pienemässä mittakaavassa.

(25) Edellä lueteltujen laitosten lisäksi BNFL siirtää NDA:lle niiden rahoitusomaisuutta, joka on luotu aikanaan kattamaan ainakin osa niiden käytöstäpoistokustannuksista. Tähän rahoitusomaisuuteen kuuluu:

- ydinalan vastuiden sijoitussalkku (Nuclear Liabilities Investment Portfolio);
- Magnox-sitoumus (Magnox Undertaking);
- muita vähäisempiä eriä, erityisesti Springfieldsin obligaatio-sijoitukset, jotka ovat laitoksen käytöstäpoistoon tarkoitettuja varoja.

(26) Näitä varoja ei siirretä suoraan NDA:lle vaan ne yhdistetään valtion omistamaksi ydinlaitosten käytöstäpoiston rahoitustiliksi. Valtio rahoittaa NDA:n toimintaa avustuksin.

(27) Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset esittivät ilmoituksessaan komissiolle arvion NDA:lle siirrettävistä vastuista ja omaisuudesta sekä laskelman siitä, miten nämä jakautuvat kaupallisesta toiminnasta syntyneisiin ja muihin vastuihin ja omaisuuteen.

(28) Kaikki UKAEA:n laitoksiin liittyvät vastuut katsottiin menettelyn aloittamishetkellä muiksi kuin kaupallisiksi.

(29) BNFL:n laitoksiin liittyvien, muusta kuin kaupallisesta toiminnasta syntyneiden vastuiden osuuden arvioimiseksi Yhdistynyt kuningaskunta katsoi, että muiksi kuin kaupallisiksi voitiin katsoa ainoastaan rahoitusvastuut, jotka joko puolustusministeriö tai UKAEA tunnusti edelleen. Kaksoiskäytössä olevaan (sekä kaupalliseen että muuhun toimintaan käytettävään) omaisuuteen liittyvien vastuiden, joita

puolustusministeriö ja UKAEA eivät enää tunnustaneet, katsottiin kuuluvan BNFL:n kaupallisen toiminnan piiriin, koska BNFL oli tämän omaisuuden hoitaja ja haltija, vaikka puolustusministeriö tai UKAEA olisivatkin hoitaneet sitä aiemmin.

(30) BNFL:n tuolloin omistamiin laitoksiin liittyvien vastuiden arvioidut määrät (kaupallinen ja muu toiminta) ovat seuraavat:

Taulukko 1

Arvio NDA:lle siirrettävistä ydinalan vastuista, maaliskuu 2003 (vuoden 2003 hinnat, diskontattuna 5,4 prosentin nimelliskorolla, miljardia Englannin puntaa) ⁽¹⁾

	Muut kuin kaupallisen toiminnan vastuut	Kaupallisen toiminnan vastuut	Vastuut yhteensä
Magnox-voimalat (paitsi Calder Hall / Chapelcross)	0	3,9	3,9
Sellafieldin laitos (paitsi Calder Hallin voimala)	3,8	10,1	13,9
Calder Hall/Chapelcross ⁽²⁾	0,2	0,6	0,9
Springfieldsin laitos	0,1	0,2	0,2
Capenhurstin laitos	0	0,2	0,3
Yhteensä	4,1	15,0	19,1

⁽¹⁾ Huom. pyöristysten vuoksi taulukoiden summat eivät välttämättä aivan täsmää.

⁽²⁾ Toisin kuin muihin Magnox-voimaloihin, näihin kahteen voimalaan liittyy jonkin verran muita kuin kaupallisesta toiminnasta syntyneitä vastuuta, koska ne oli alun perin tarkoitettu sotilaskäyttöön.

(31) Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset toimittivat ilmoituksensa yhteydessä myös seuraavan taulukon, jossa verrataan NDA:lle BNFL:ltä siirrettävien laitosten vastuiden kaupallisen osan arvioitua arvoa NDA:lle laitosten mukana siirrettävän muun omaisuuden rahalliseen arvoon. Aineellisen omaisuuden rahallisen arvon katsottiin olevan samansuuruinen kuin sen toiminnan jatkamisesta syntyvä oletettu kassavirta.

Taulukko 2

**Kaupallisten toiminnan vastuiden ja omaisuuden arvon erotus
31. maaliskuuta 2004 (vuoden 2004 hinnat, diskontattu
5,4 prosentin nimelliskorolla, miljardia Englannin puntaa) ⁽¹⁾**

Ydinlaitoksiin liittyvät kaupallisen toiminnan vastuut yhteensä	-14,7
Magnox-voimaloiden tuleva kassavirta	-0,1
Sellafieldin toiminnasta syntyvä kassavirta (THORP & SMP)	2,3
Springfieldsin tuleva kassavirta	0,2
Ydinalan vastuiden sijoitussalkku	4,3
Magnox-sitoumus	7,9
Muut asiakasmaksut	0,2
Raha tai rahaksi muunnettavat varat	0,1
Yhteensä	0,0

⁽¹⁾ Arvot diskontattuna 5,4 prosentin nimelliskorolla.

3. MENETTELYN ALOITTAMISEN SYYT

- (32) Komissio totesi menettelyn aloittamisen yhteydessä epäilevänsä, että NDA:n tai BNFL:n saama tuki saattaa olla EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Komissio katsoi, että toisaalta NDA oli saattanut saada suoraa avustusta valtiolta ja toisaalta BNFL oli ehkä saanut vapautuksen maksuista, jotka se olisi muuten joutunut suorittamaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.
- (33) Tämän jälkeen komissio arvioi, voidaanko tukea pitää EY:n perustamissopimuksen mukaisena. Se totesi epäilevänsä vakavasti, että kyseinen tuki ei ollut ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevien suuntaviivojen ⁽⁴⁾ mukaista. Se ilmoitti myös epäilevänsä vakavasti, voitaisiinko tuki katsoa vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen ⁽⁵⁾ mukaiseksi.
- (34) Sen jälkeen komissio arvioi, voitaisiinko tällaista valtiontukea pitää EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan ja Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden mukaisena. Komissio katsoi, että tämä oli kyllä

⁽⁴⁾ EYVL C 37, 3.2.2001, s. 3.

⁽⁵⁾ Toimenpidekokonaisuuden ilmoittamisajankohdan vuoksi siihen olisi sovellettava vuonna 1999 julkaistuja suuntaviivoja (EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2).

periaatteessa mahdollista, mutta epäili, olivatko Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset esittäneet riittävää näyttöä siitä, että tuen myönteiset vaikutukset Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden täyttämisen kannalta ylittivät sen kielteiset vaikutukset kilpailuun sisämarkkinoilla.

- (35) Lopuksi komissio epäili väitettä, jonka mukaan kyse ei ollut valtiontuesta, koska BNFL toimi laitoksen lisenssinhaltijana vain tilapäisesti ennen kuin varsinaiset tarjouskilpailumennettelyt voitiin toteuttaa.

4. ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

- (36) Komissio sai menettelyn aloittamisen julkistamisen jälkeen ja ennen kyseisessä asiakirjassa ilmoitettua määräaikaa huomautuksia kolmansilta. Seuraavassa esitetään yhteenvedo näiden huomautusten sisällöstä.

Electricité de France (EDF)

- (37) EDF hyväksyy toimenpidekokonaisuuden pääperiaatteen ja katsoo, että se edistää Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamista. EDF katsoo, että ydinlaitosten loppusijoitusta varten on luotava otolliset olosuhteet. Ydinlaitosten käytöstäpoiston osalta EDF katsoo, että taloudellinen ja teknologinen vastuu kuuluvat yhteen, ja että laitoksen vielä toimiessa on varmistettava, että sen käytöstäpoistoa varten on varattu riittävästi varoja. EDF kannattaa komission pyrkimyksiä luoda yhteisönlaajuinen toimintakehys tämäntyyppisten ongelmien ratkaisemista varten ja on tyytyväinen siitä, että komissio ottaa asiassa huomioon Euratomin perustamissopimuksen.

British Energy plc (BE)

- (38) BE on tyytyväinen siihen, että NDA on perustettu, ja katsoo että toimenpidekokonaisuudella tuskin on BE:n kannalta kilpailua rajoittavia vaikutuksia.
- (39) BE toteaa myös itse olevansa BNFL:n asiakas polttoainetoimitusten ja jätehuollon osalta. Nyt kun kyseiset toiminnot on siirretty NDA:n vastuulle ja sen on määrä kilpailuttaa ne, on mahdollista että jokin uusista palveluntarjoajista onkin BE:n kilpailija. BE on huolissaan, koska tilanne voi johtaa siihen, että siitä tulee jonkin kilpailijansa asiakas.

- (40) BE huomauttaa lisäksi, että NDA:n perustaminen ja komission kanta siihen eivät saisi vaarantaa BE:n omaa rakenneuudistussuunnitelmaa, jonka komissio on hyväksynyt.

- (41) BE ei usko, että toimenpidekokonaisuudella olisi minkäänlaista vaikutusta kauppaan AGR-polttoaineen (kaasujäähdytteisen reaktorin polttoaine) toimitusten tai käytetyn AGR-polttoaineen jälleenkäsittelyn osalta. Vaikka AREVA, joka on BNFL:n ainoa kilpailija EU:ssa, asettautuisi Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, BE ei voisi siirtyä sen asiakkaaksi, koska se on jo sopinut BNFL:n kanssa polttoainetoimituksista AGR-voimaloidensa koko elinkaaren ajaksi.
- (42) Magnox-voimaloiden ja sähkömarkkinoiden osalta BE uskoo, että toimenpidekokonaisuudella ei olisi vaikutusta BE:n omasta ydin- ja fossiilisten polttoaineiden tuotantosaan saamaan hintaan, vaikka se pienentäisikin BNFL:n voimaloiden lyhyen aikavälin rajakustannuksia. BE katsoo oman kokemuksensa perusteella, että toimenpidekokonaisuus ei keinotekoisesti pidennä BNFL:n voimaloiden elinkaarta, sillä BE:n arvioiden mukaan näiden voimaloiden pitäisi pystyä kattamaan lyhyen aikavälin rajakustannuksensa.
- (43) BE ottaa kantaa myös EY:n perustamissopimuksen ja Euratomin perustamissopimuksen keskinäiseen suhteeseen. Vaikka yhtiön huomautusten tulkitseminen tältä osin ei ole aivan helppoa, se näyttää katsovan, että EY:n perustamissopimuksen kannalta olisi tarkasteltava vain sellaisia toimenpiteitä, jotka eivät ole välttämättömiä tai jotka ylittävät sen, mikä on tarpeen Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Greenpeace

- (44) Greenpeace katsoo, että toimenpiteeseen sisältyvä perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Se katsoo, että on olennaista varmistaa, että ydinlaitokset poistetaan käytöstä turvallisesti, ja yhtä tärkeää soveltaa ydinalalla aiheuttamisperiaatetta.
- (45) Greenpeacen mielestä tukea ei tulisi hyväksyä yhteismarkkinoille soveltuvaksi, koska toimenpidekokonaisuuden myönteinen vaikutus ydinalan vastuiden turvalliseen ja tehokkaaseen hoitoon ei ylitä sen kielteisiä vaikutuksia kilpailuun.
- (46) Greenpeacen toimittamat huomautukset ovat sängen laajat ja sisältävät lukuisia liitteitä. Merkittävä osa huomautuksista liittyy Greenpeacen epäilevään yleisasetteeseen ydinvoimaa kohtaan ja erityisesti siihen, miten ydinvoima-asioita on hoidettu Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Järjestön mukaan ydinenergiaan liittyy varsin huomattavia ympäristöriskejä. Lisäksi ydinjätteen jälleenkäsittely suoran loppusijoittamisen sijasta on vaarallinen ja kallis vaihtoehto.
- (47) Greenpeacen mukaan BNFL:ää, joka on alan merkittävimpiä julkisessa omistuksessa olevia toimijoita Yhdistyneessä kuningaskunnassa, on hoidettu erityisen vaarallisesti ja

salamyhkäisesti. Sen kirjanpitoa on vaikea tulkita. Käteisvarojen huono hoito ja virheelliseksi osoittautuneet riski-investoinnit ovat vaarantaneet yhtiön mahdollisuudet rahoittaa ydinalan vastuunsa. Näiden vastuiden hoitamiseksi varatut varat eivät ole kaikilta osin likvidejä tai, kuten Magnox-sitoumuksen tapauksessa, ovat luonteeltaan virtuaalisia. Sitä paitsi BNFL on aina aliarvostanut vastuunsa ja yliarvostanut tulevat tulonsa, mikä on entisestään heikentänyt yhtiön asemaa. Greenpeace on esittänyt raportin, jossa tarkastellaan kriittisesti BNFL:n sijoituksia ja kirjanpitoa.

- (48) Käsiteltävänä olevan toimenpidekokonaisuuden osalta Greenpeace väittää, että sitä olisi tarkasteltava Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen keinona saneerata vaikeuksissa oleva yritys (BNFL) siirtämällä muualle sen tappiollisimmat toiminnot ja niihin liittyvät vastuut, joita se ei ehkä pystyisi rahoittamaan. Tämän ansiosta BNFL voi jatkaa toimintaansa menestyksellisesti.
- (49) Greenpeace kyseenalaistaa BNFL:n ja NDA:n välisen tulevan suhteen luonteen. Greenpeacen mukaan on vaikea arvioida, kumpi yritys toimii kaupallisesti, kun BNFL hoitaa NDA:n laitoksia lisenssillä. Kaupallinen voiton tavoittelu olisi NDA:n tavoitteiden vastaista. Koska on vaikea päätellä, kumpi yritys tosiasiaa toimii kaupallisesti, on myös vaikea päätellä, kumpi niistä saa valtiontukea.
- (50) Greenpeace toteaa lisäksi, että NDA:n toiminnasta todennäköisesti syntyy uutta jätettä, eikä ole selvää, aikooko se varata rahaa ydinjätehuoltoon.
- (51) Greenpeace kysyy myös, mikä on Westinghousen tulevaisuus. Tätä BNFL:n omistuksessa olevaa yhtiötä ei siirretä NDA:lle. Greenpeace kyseenalaistaa Westinghousen elinkel-poisuuden ilman emoyhtiön tukea. Komission tulkinnan mukaan Greenpeace arvelee, että jos Westinghouse jatkaa toimintaansa BNFL:n osana, BNFL:n ja NDA:n aiemmat ja tulevat yhteydet saattavat johtaa NDA:lta Westinghouselle suuntautuviin ristikkäistuksiin. Greenpeace pelkää, että tällainen ristikkäistuen käyttö saattaa vaikuttaa Westinghousen kilpailijoiden etuihin ydinreaktorien valmistuksessa. Ristikkäistuen vaara kasvaa, jos osia BNFL:stä myydään yksityisille yrityksille, kuten Greenpeace epäilee suunnittel-tavan.
- (52) Tämän jälkeen Greenpeace tarkastelee yksityiskohtaisesti BNFL:n jälleenkäsittelytoimintaa. Greenpeace asettaa kyseenalaiseksi Yhdistyneen kuningaskunnan viranomais-ten väitteen, jonka mukaan tällaiselle toiminnalle myön- netty valtiontuki ei vaikuta kauppaan, koska ydinjätteen kuljettaminen on vaikeaa ja koska kilpailijoiden ei tästä syystä kannata investoida Yhdistyneen kuningaskunnan alueelle rakennettaviin uusiin jälleenkäsittelylaitoksiin.

Greenpeacen mukaan tässä ei ole otettu huomioon sitä, että ydinjätettä ei välttämättä tarvitse jälleenkäsitellä, vaan se voidaan suoraan loppusijoittaa. Investoiminen loppusijoitustiloihin olisi BNFL:n kilpailijoiden kannalta taloudellisesti toteuttamiskelpoinen vaihtoehto.

- (53) Greenpeace toteaa myös, että sen käytössä olevien tietojen mukaan ydinjätteen jälleenkäsittelyä koskevien BNFL:n sopimusten hinta näyttää olevan niin alhainen, että se ei riitä kattamaan toiminnan kustannuksia. Tämä toiminta tuottaisi siten entistä suurempia tappioita BNFL:lle (ja siten myös NDA:lle), joten sitä olisi tuettava. Tämän huomautuksensa tueksi Greenpeace esittää tiedon, jonka mukaan BE maksaa BNFL:lle 140 000 Englannin puntaa tonnilta jälleenkäsiteltävää polttoainetta. Greenpeace vertaa tätä lukua Harvardin yliopiston ja NIREXin riippumattomissa tutkimuksissa esitettyihin arvioihin, joiden mukaan perusteellinen ydinjätehuolto maksaa 330 000 — 533 000 puntaa tonnilta.
- (54) Greenpeace kyseenalaistaa SMP-laitoksen toimintaa koskevat ennusteet. SMP:n käyttöönotto olisi vaikeaa, ja MOX-polttoaineen valmistaminen plutoniumista olisi yhä vähemmän houkutteleva vaihtoehto.
- (55) Greenpeace katsoo, että Magnox-laitosten toiminnan jatkaminen vaikuttaa kilpailuun erityisesti uudistuvista luonnonvaroista tuotettavan sähkön markkinoilla. Lisäksi Greenpeace esittää, että käytettyä Magnox-polttoainetta ei tulisi jälleenkäsitellä, vaan se olisi loppusijoitettava suoraan.

5. YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN HUOMAUTUKSET MENETTELYN ALOITTAMISESTA

- (56) Yhdistynyt kuningaskunta muistuttaa sitoutuneensa ydinlaitosten käytöstäpoistoon ja puhdistamiseen. Yhdistynyt kuningaskunta pitää NDA:n perustamista Euroopan tasolla ainutlaatuisena yrityksenä hoitaa ydinalan vastuut järjestelmällisesti. NDA:n tehtävänä on sekä hoitaa käytöstäpoisto entistä turvallisemmin ja tehokkaammin että tasoittaa tietä ydinlaitosten käytöstäpoiston todellisten markkinoiden syntymiselle.
- (57) Yhdistynyt kuningaskunta katsoo, että toimenpidekokonaisuuteen ei sisälly valtiontukea BNFL:lle, koska sen toteuttamisen jälkeen BNFL ei enää omista sellaisia laitoksia, joiden käytöstäpoisto voidaan rahoittaa osaksi valtion varoista. Yhdistynyt kuningaskunta toteaa, että BNFL ei myöskään saa valtiontukea siirtymäkauden aikana, ennen kuin laitosten lisenssinhaltijat voidaan valita tarjouskilpailun perusteella, koska kaikki maksut yhtiölle tänä aikana määritetään kansainvälisten vertailuyritysten veloittamien maksujen perusteella.
- (58) Yhdistynyt kuningaskunta väittää kuitenkin, että vaikka komissio katsoisi toimenpidekokonaisuuden sisältävän valtiontukea BNFL:lle, tämä tuki olisi katsottava EY:n perustamissopimuksen mukaiseksi, koska sillä edistetään useita Euratomin perustamissopimuksen tavoitteita (tutkimus- ja kehitystoiminta, terveys ja turvallisuus, investoinnit, säännölliset ja tasapuoliset energiatoimitukset,

yhteismarkkinoiden ja kilpailun edut ydinalalla). Lisäksi toimenpidekokonaisuuden toteuttaminen tuottaisi EY:n perustamissopimuksen 174 artiklan tavoitteiden mukaisia ympäristöetuja.

- (59) Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittaa, että se hyväksyy tulkinnan, jonka mukaan toimenpidekokonaisuus on valtiontukea NDA:lle. Myös tässä tapauksessa tuki olisi kuitenkin sen mielestä katsottava yhteismarkkinoille soveltuvaiksi samoista syistä. Yhdistynyt kuningaskunta mainitsee useita etuja, joita toimenpidekokonaisuus tuottaa Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Se esittää kaikista näistä eduista laadullisen arvion sekä lisäksi määrällisen arvion niistä eduista, joiden taloudellisen arvon se katsoo olevan mitattavissa.
- (60) Yhdistynyt kuningaskunta esittää yksityiskohtaisen luettelon ja arvion niistä toiminnoista, jotka jäävät BNFL:lle. Se selittää myös, kuinka BNFL:lle korvataan lisenssitoiminnan hoitaminen, kunnes uudet lisenssinhaltijat on valittu tarjouskilpailumenettelyllä. BNFL:lle korvataan ainoastaan korvauskelpoiset kustannukset. Tämän lisäksi NDA:n edellytetään supistavan kustannuksiaan 2 prosenttia vuodessa. Korvauskelpoisiin kustannuksiin ei periaatteessa sisälly tuottoa pääomalle. Lisäksi niitä rajoittaa NDA:n asettama vuotuinen enimmäismäärä, joka voidaan käyttää laitosten rahoittamiseen.
- (61) Maksuihin voi sisältyä myös niin sanottuja tulokannustimia, jotka maksetaan ainoastaan, jos vaativat kustannusperusteiset tulostavoitteet on saavutettu. Kannustimien arvo määritetään vertailemalla yksityiskohtaisesti BNFL:n katetta kansainvälisten suunnittelu- ja rakennusyritysten keskimääräiseen katteeseen.
- (62) Yhdistynyt kuningaskunta esittää seuraavaksi näkemyksensä toimenpidekokonaisuuden vaikutuksista kuhunkin niistä markkinoista, joihin BNFL:ltä NDA:lle siirrettävät laitokset vaikuttavat.
- (63) Magnox-voimaloiden osalta Yhdistynyt kuningaskunta ei usko, että toimenpidekokonaisuudella olisi minkäänlaista vaikutusta sähkömarkkinoihin. Magnox-voimalat sijoitettaisiin lyhyen aikavälin rajakustannusten mukaisessa arvojärjestyksessä aina marginaalivoimalan alapuolelle myös minimikysynnän aikoina. Tämä merkitsee sitä, että toimenpidekokonaisuudesta mahdollisesti aiheutuva lyhyen aikavälin rajakustannusten supistuminen ei voisi vaikuttaa kilpailijoiden voimaloiden toiminta-aikaan sen enempää kuin niiden tuottaman sähkön myyntihintaankaan.
- (64) Yhdistyneen kuningaskunnan mukaan Sellafieldin alueella olevassa THORP-laitoksessa jälleenkäsitellään käytettyä AGR- ja (kevytvesireaktoreissa käytettävää) LWR-ydinpolttoainetta. Uuden tulokkaan tulo käytetyn AGR-polttoaineen uudelleenkäsittelymarkkinoille olisi taloudellisesti erittäin kannattamatonta. Tämä johtuu erityisesti kuljetuskustannuksista Yhdistyneen kuningaskunnan alueelle ja sieltä pois. Yhdistynyt kuningaskunta on ainoa maa, jossa tätä poltto-

ainetta käytetään. Varastointi olisi tosin mahdollinen vaihtoehto AGR-polttoaineen jälleenkäsittelylle. Yhdistynyt kuningaskunta väittää kuitenkin, että myöskään tämä mahdollisuus ei olisi uusien markkinoille tulijoiden kannalta taloudellisesti kiinnostava, sillä uuden AGR-varaston rakentamista niin maan alueella kuin muuallakin koskevat tiukat ajalliset ja lainsäädännölliset rajoitukset ja käytetyn AGR-polttoaineen loppusijoitusmarkkinat ovat pienet. Samanlaiset näkökohdat koskevat myös Springfieldsin laitosta, jossa valmistetaan ainoastaan AGR- ja Magnox-polttoaineita.

- (65) Yhdistynyt kuningaskunta toteaa edelleen, että suurin osa THORP-laitoksessa jälleenkäsitteltävästä käytetystä LWR-polttoaineesta on jo maan alueella ja että vaikeudet sen kuljettamisessa Manner-Eurooppaan rajoittaisivat kilpailijoiden taloudellisia kannustimia.
- (66) Yhdistynyt kuningaskunta väittää, että Sellafielldin voimala-alueella sijaitsevan SMP-laitoksen sulkeminen vahingoittaisi kilpailua. Se merkitsisikin tärkeän toimijan poistumista hyvin voimakkaasti keskittyneiltä markkinoilta. Lisäksi SMP:n sulkeminen merkitsisi sitä, että Yhdistyneestä kuningaskunnasta olisi säännöllisesti kuljetettava muualle huomattavia määriä plutoniumia, mikä olisi hyvin kallista asiakkaille ja saattaisi aiheuttaa vaaratilanteita.
- (67) Driggin matala-aktiivisen jätteen varastointilaitoksen osalta Yhdistynyt kuningaskunta toteaa, että koska useimmat maat eivät salli radioaktiivisen jätteen tuomista ulkomailta varastointia tai loppusijoitusta varten, ainoa keino kilpailun luomiseksi olisi uuden varastointilaitoksen rakentaminen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Tämä ei olisi kiinnostava investointi, koska tarvittavien lupien hankkiminen olisi vaikeaa. Lisäksi se johtaisi ylikapasiteettiin, mikä heikentäisi investoinnin kiinnostavuutta entisestäänkin. Tehokkaampi tapa edistää kilpailua näillä markkinoilla olisi Driggin laitoksen toiminnan kilpailuttaminen.

6. YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN HUOMAUTUKSET ASIANOMAISTEN ESITTÄMISTÄ HUOMAUTUKSISTA

EDF:n huomautukset

- (68) Yhdistynyt kuningaskunta on tyytyväinen siihen, että EDF on ilmaissut tukensa toimenpidekokonaisuudelle.

BE:n huomautukset

- (69) Yhdistynyt kuningaskunta on tyytyväinen siihen, että BE on ilmaissut huomautuksissaan tukensa toimenpidekokonaisuudelle.
- (70) Yhdistynyt kuningaskunta katsoo, että asianomaisin oikeudellisin toimenpitein voidaan estää ongelmien syntyminen sen vuoksi, että NDA:n joidenkin laitosten hoitaminen saatetaan antaa BE:n kilpailijoiden tehtäväksi.

- (71) Yhdistynyt kuningaskunta on vakuuttunut siitä, että komissio ottaa tätä asiaa käsitellessään täysin huomioon BE:n rakenneuudistus suunnitelmaa koskevan päätöksensä⁽⁶⁾ ehdot.

Greenpeacen huomautukset

- (72) Yhdistynyt kuningaskunta katsoo, että se on jo menettelyn aloittamista koskevista huomautuksissaan esittänyt merkittäviä tietoja Greenpeacen mainitsemista asioista. Sen vuoksi sen vastaukset Greenpeacen huomautuksiin rajoittuvat muutamaa yleisluonteiseen toteamukseen.
- (73) Yhdistynyt kuningaskunta toteaa, että toimenpidekokonaisuus on täysin aiheuttamisperiaatteen mukainen. NDA:lle siirrettävällä BNFL-ryhmän omaisuudella katettaisiin yli 88 prosenttia ryhmän vastuista.⁽⁷⁾ Yhdistyneen kuningaskunnan myöntämä tuki rajoittuisi siihen, mikä on välttämätöntä sen huomioon ottamiseksi, että vastuu ydinturvallisuudesta kuuluu viime kädessä maan hallitukselle. BNFL ei suoranaisesti hyötyisi NDA:lle siirtämästään omaisuudesta ja kaupallisista toiminnasta saatavista tuloista. Se saisi hyväkseen ainoastaan mahdolliset tulokannustimet sinä aikana, jona se hoitaa laitoksia, jos se ylittää hallituksen asettamat tulostavoitteet.
- (74) Yhdistynyt kuningaskunta esittää yksityiskohtaisen selityksen BNFL-ryhmän uudesta rakenteesta ja sen suhteesta NDA:han.
- (75) Lisäksi Yhdistynyt kuningaskunta toteaa, että NDA:n tärkein tehtävä on laitosten käytöstäpoisto. NDA saa hoitaa osaa laitoksista kaupalliselta pohjalta, jos tämä tehtävä voidaan siten suorittaa halvemmalla, mutta kuitenkin tiukoista turvanormeista tinkimättä.
- (76) Yhdistynyt kuningaskunta toteaa, että komissio on jo British Energy:n rakenneuudistustukea koskevassa päätöksessään käsitellyt kysymystä hinnasta, jonka BNFL veloittaa BE:ltä käytetyn ydinpolttoaineen käsittelystä.
- (77) Lopuksi Yhdistynyt kuningaskunta kiistää Greenpeacen kannan, jonka mukaan NDA:n toiminta olisi salamyhkäistä ja saattaisi johtaa ristikkäistukiin BNFL:n kanssa. Yhdistynyt kuningaskunta väittää päinvastoin, että NDA olisi "esikuvallinen tiedottaja". Uuden viranomaisen ohjesääntöön on tarkoitus sisällyttää kirjanpidon, varainkäytön ja toimintasuunnitelman avoimuuden takaavia järjestelyjä.

⁽⁶⁾ Komission päätös 2005/407/EY, tehty 22 päivänä syyskuuta 2004, valtiontuesta, jonka Yhdistynyt kuningaskunta aikoo myöntää British Energy plc:lle (EUVL L 142, 6.6.2005, s. 26).

⁽⁷⁾ Yhdistynyt kuningaskunta on myöhemmin toimittanut päivitetty laskelmat, jotka osoittavat sen mukaan, että vastuut on katettu yli sataprosenttisesti.

7. ARVIOINTI

(78) Ainakin osa toimenpidekokonaisuudesta kuuluu Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan ja sitä on arvioitava sen mukaisesti⁽⁸⁾. Jos toimenpidekokonaisuus ei kuitenkaan ole tarpeellinen Euratomin perustamissopimuksen kannalta tai jos se ylittää Euratomin perustamissopimuksen tavoitteet tai vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua sisämarkkinoilla, toimenpidekokonaisuutta on arvioitava EY:n perustamissopimuksen mukaisesti.

7.1. Euratomin perustamissopimus

(79) NDA:n perustaminen ja sen rahoitustapa vaikuttavat luonnollisestikin ydinalan vastuiden hoitoon ja rahoittamiseen, myös monien ydinlaitosten käytöstäpoistoon ja radioaktiivisen jätteen suurten erien käsittelyyn. Käytöstäpoisto ja jätehuolto ovat merkittävä osa ydinteollisuuden tuotantoketjua ja alan kustannuksia, ja ne aiheuttavat riskejä, jotka on katettava vastuuntuntoisesti. Yksi ydinteollisuuden ensisijaisista tavoitteista onkin kattaa riskit, jotka liittyvät ionisoivasta säteilystä aiheutuviin vaaroihin. Komissio toteaa, että Yhdistynyt kuningaskunta on käyttänyt ydinvoimaa yli 50 vuoden ajan. Käytöstäpoiston ja jätehuollon merkitys kasvaakin jatkuvasti, sillä monet ydinlaitokset ovat tulossa elinkaarensa päähän, ja työntekijöiden ja väestön terveyden ja turvallisuuden varmistaminen edellyttävät nyt merkittäviä päätöksiä ja panostusta.

(80) Euratomin perustamissopimuksessa otetaan huomioon tämä tärkeä kysymys samalla kun sen tavoitteena on luoda ”tarvittavat edellytykset sellaisen voimakkaan ydinteollisuuden kehittämiseksi, joka lisää olennaisesti energiantuotantoa”. Euratomin perustamissopimuksen 2 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa määrätään, että päämääränsä toteuttamiseksi yhteisö laatii yhtenäiset turvallisuusmääräykset väestön ja työntekijöiden terveyden suojelemiseksi sekä huolehtii niiden noudattamisesta. Euratomin perustamissopimuksen 2 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdassa määrätään myös, että yhteisön on helpotettava ydinalan investointeja tarpeen mukaan. Euratomin perustamissopimuksella perustetaan Euroopan atomienergiayhteisö ja annetaan sille ne välineet ja vastuut, jotka se tarvitsee näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut, ydinturvallisuus kuuluu yhteisön toimivaltaan ja liittyy ionisoivan säteilyn aiheuttamilta vaaroilta suojeluun, josta määrätään

⁽⁸⁾ EY:n perustamissopimuksen 305 artiklan 2 kohdassa määrätään, että ”tällä sopimuksella ei poiketa Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen määräyksistä”.

Euratomin perustamissopimuksen terveyden suojelua koskevassa III luvussa olevassa 30 artiklassa⁽⁹⁾. Komission on varmistettava, että tämän perustamissopimuksen määräyksiä sovelletaan, ja se voi sen vuoksi tehdä päätöksiä tässä perustamissopimuksessa määrätyllä tavalla tai antaa lausuntoja, jos se pitää sitä välttämättömänä.

(81) Komissio ottaa huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten toimittamat tiedot, joiden mukaan ilmoitetun toimenpidekokonaisuuden tarkoituksena on mm. varmistaa sekä toimivien että vanhentuneiden ydinlaitosten turvallisuus, turvata vanhentuneiden ydinlaitosten asianmukainen, nopea ja turvallinen käytöstäpoisto sekä varastoida käytetty ydinpoltoaine ja radioaktiivinen jäte ja tarjota pitkän aikavälin ratkaisuja niiden käsittelyyn.

(82) Arvioidessaan tietoja ja erityisesti määrittäessään, onko toimenpidekokonaisuus välttämätön tai Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden mukainen, komissio toteaa, että hallituksen NDA:lle myöntämän rahoituksen tarkoituksena on edistää edellä mainittuja perustamissopimuksen tavoitteita. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ovat päättäneet perustaa NDA:n ja rahoittaa sen toimintaa varmistakseen asianmukaisen käytöstäpoisto- ja jätehuoltoprosessin, joka suojele riittävällä tavalla työntekijöiden ja väestön terveyttä ja turvallisuutta. Komissio myöntääkin, että Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ovat noudattaneet Euratomin perustamissopimuksesta johtuvia veloitteitaan huolehtia turvallisuudesta ja riittävästi säännellystä käytöstäpoistosta asianmukaisella ja vastuullisella tavalla, joka on sopusoinnussa Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden kanssa.

(83) Ilmoitettu toimenpidekokonaisuus edistää Euroatomin perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamista myös varmistamalla, että valtion toimenpiteitä ei käytetä muihin tarkoituksiin kuin vanhentuneiden ydinlaitosten käytöstäpoistoon ja radioaktiivisen jätteen turvalliseen käsittelyyn osana ydinalan vastuiden hoitoa. Asetetut enimmäismäärät varmistavat, että näitä tavoitteita varten on riittävästi varoja, samalla kun valtion toimenpiteet rajoitetaan pienimpään mahdolliseen määrään niiden saavuttamiseksi.

(84) Komissio päättelee, että Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten ehdottama toimenpidekokonaisuus soveltuu asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen ja on täysin yhteensopiva Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden kanssa.

⁽⁹⁾ Yhteisöjen tuomioistuimen 10 päivänä joulukuuta 2002 asiassa C-29/99 antama tuomio.

7.2. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki — Aiheuttamisperiaatteen soveltaminen

- (85) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa valtiontuki määritellään jäsenvaltion myöntämäksi taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetyksi tueksi, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.
- (86) Arvioidessaan, sisältykö toimenpidekokonaisuuteen valtiontukea BNFL:lle ja/tai NDA:lle, komissio tarkastele ensimmäiseksi, onko toimenpidekokonaisuudesta niille etua.
- (87) Edun saamisella tarkoitetaan tässä yhteydessä sitä, että valtio maksaa kustannukset, jotka näiden kahden yrityksen olisi tavallisesti pitänyt maksaa. Tämän vuoksi on ensin määritettävä yritykselle aiheutuvat tavanomaiset kustannukset ja sitten analysoitava, maksaako valtio osan näistä kustannuksista.
- (88) EY:n perustamissopimuksen 174 artiklan mukaan yhteisön ympäristöpolitiikan lähtökohtana on pääperiaate, jonka mukaan saastuttajan olisi maksettava (ns. aiheuttamisperiaate).
- (89) EY:n perustamissopimuksen 6 artiklan mukaan ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset on sisällytettävä yhteisön politiikan määrittelyyn ja toteuttamiseen.
- (90) Käytännössä komission tapana on katsoa, että aiheuttamisperiaatteen soveltaminen valtiontukipolitiikkaan edellyttää, että saastuttajien on maksettava itse saastumisen aiheuttamat kustannukset⁽¹⁰⁾. Tämä merkitsee, että tällaiset kustannukset olisi nimenomaan katsottava saastuttajalle aiheutuviksi tavanomaisiksi kustannuksiksi. Jos siis valtion sijaan maksaa nämä kustannukset, kyseessä on valtion myöntämä etu.
- (91) Käsiteltävänä olevassa asiassa valtio on sitoutunut kattamaan mahdolliset vajeet NDA:n kyvyssä maksaa kustannukset, jotka aiheutuvat NDA:lle siirrettäviin laitoksiin liittyvistä ydinalan vastuista. Koska nämä vastuut liittyvät radioaktiivisuuden pilaamien laitosten puhdistamiseen, komissio katsoo, että ne ovat saastumisesta aiheutuneita kustannuksia, jotka saastuttajien eli voimalatoiminnan harjoittajien olisi yleensä maksettava edellä selitetyllä tavalla. Koska valtio maksaa osan näistä kustannuksista, maksut olisi katsottava saastuttajille myönnettäväksi eduksi.
- (92) Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten mielestä toimenpidekokonaisuus on yhteensopiva
- aiheuttamisperiaatteen kanssa, koska operaattorit maksavat viranomaisten toimittamien lukujen mukaan yli 88 prosenttia näistä kustannuksista. Komissio on kuitenkin eri mieltä viranomaisten kanssa. Komissio katsoo näiden lukujen osoittavan, että saastuttajien ei tarvitse maksaa noin 12 prosenttia saastumisen aiheuttamista kustannuksista. Tämä merkitsee, ettei toimenpidekokonaisuus ole täysin yhteensopiva aiheuttamisperiaatteen kanssa.
- (93) Tässä asiassa on suhteellisen helppo todeta, kuten edellä selitettiin, että toimenpide johtaa saastuttajille myönnettävään etuun, koska niiden ei tarvitse maksaa saastuttamisesta aiheutuvia kustannuksia. On kuitenkin vaikeampi selvittää, missä määrin kukin operaattori voidaan katsoa saastuttajaksi, ja tämän perusteella vahvistaa täsmällisesti, kuinka suuresta osasta kustannuksia kukin operaattori vapautetaan.
- (94) Pääosa tässä kyseessä olevista saastuttamisen aiheuttamista kustannuksista liittyy sellaisten ydinvoimaloiden käytöstäpoistamiseen, joissa on ollut monta voimalatoiminnan harjoittajaa niiden koko elinkaaren aikana. Aiheuttamisperiaatteen soveltaminen tässä asiassa edellyttää sitä, että määritetään kunkin peräkkäisen operaattorin vastuulle kuuluva osuus näistä kustannuksista.
- (95) Käytöstäpoistokustannukset aiheutuvat kerralla heti voimalatoiminnan alussa. Myöhemmät lisäykset näihin kustannuksiin ovat marginaalisia verrattuna alkukustannuksiin.
- (96) Aiheuttamisperiaatteesta seuraavan, kustannusten sisällyttämistä hintoihin koskevan periaatteen suora ja täydellinen soveltaminen edellyttäisi tämän vuoksi, että kaikki voimalan käytöstäpoistokustannukset laskutettaisiin ensimmäisten voimalan myymien energiayksiköiden hinnassa.
- (97) On ilmeistä, että tällainen aiheuttamisperiaatteen tulkinta olisi täysin vastoin sähköntuotannon taloudellisia näkökohtia ja niin soveltamiskelvoton, ettei se edes saavuttaisi tavoitettaan. Onkin yleisesti hyväksyttyä, että aiheuttamisperiaatteen käytännön soveltaminen näihin kustannuksiin edellyttää, että löydetään keino saastuttamisesta aiheutuvien kustannusten jakamiseen (tai lähinnä niiden kattamista koskevan lakisääteisen velvoitteen jakamiseen) vähintään voimalan odotetun elinkaaren ajalle.
- (98) Näiden saastuttamiskustannusten jakamistapa on erityisen merkittävä valtiontukisääntöjen soveltamisen kannalta, jos valtio osallistuu sellaisten voimalaitosten käytöstäpoistokustannuksiin, joissa on ollut useampia eri omistajayrityksiä. Saastuttamiskustannusten jakaminen peräkkäisten omistajien kesken jakaa tällöin myös valtion mahdollisesti myöntämän edun niille jokaiselle.

⁽¹⁰⁾ Ks. erityisesti ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevat yhteisön suuntaviivat (EYVL C 37, 3.2.2001, s. 3). Yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut tämän lähestymistavan 20 päivänä marraskuuta 2003 asiassa C-126/01 antamassaan tuomiossa.

- (99) Käytöstäpoistokustannusten kohdentamiseen ydinvoimalan peräkkäisille omistajille ei ole yhdenmukaistettua yhteisönlajajuista järjestelyä. Jäsenvaltioilla on erilaisia järjestelyjä ydinalan vastuiden kattamista koskevan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi ja nämä järjestelyt johtavat erilaisiin kustannustenjakomalleihin voimalan peräkkäisten omistajien välillä ⁽¹¹⁾.
- (100) Vaikka yhdenmukaistettua järjestelyä ei ole, järjestelyt voidaan silti komission mielestä jakaa kahteen päätyyppiin.
- (101) Ensimmäisessä järjestelymallissa käytöstäpoistovastuita kohdellaan investointikustannuksina. Tässä tapauksessa vastuu näiden kustannusten kattamiseen syntyy, kun voimala käynnistetään, ja kustannukset ovat sen jälkeen väistämättömiä. Kirjanpitokäsittein tarkasteltuna vastuut muistuttavat velkaa kuvitteelliselle käytöstäpoisto-operaattorille. Tämä velka voidaan muiden velkojen tavoin maksaa erissä tai eri osapuolet voivat ostaa tai myydä sen. Se kuitenkin syntyy kokonaisuudessaan toiminnan alkaessa.
- (102) Toisessa järjestelymallissa käytöstäpoistovastuita kohdellaan käyttökustannuksina. Tällaisissa tapauksissa oikeudellinen vastuu näiden kustannusten kattamiseen syntyy kausittain, yleensä vuosittain, vastapainona voimalan toiminnalle. Tällöin tulevat maksuerät voidaan välttää. Kirjanpitokäsittein tarkasteltuna vastuut muistuttavat vuotuista veroa, joka maksetaan kuvitteelliselle käytöstäpoisto-operaattorille. Tätä veronluonteista maksua koskeva oikeudellinen vastuu ei muodostu kokonaisuudessaan kerralla voimalatoiminnan alkaessa, vaan se jatkuu koko toiminnan ajan.
- (103) Edellä kuvaillut kaksi järjestelyä voivat käytännössä usein johtaa samanlaiseen toimintaan varsinkin taloudellisesti kannattavissa voimalaitoksissa ⁽¹²⁾. Tällaisessa tapauksessa ensimmäisen järjestelyn piiriin kuuluvat operaattorit rahoittavat usein varoja toiminnan aluksi syntyneen vastuun kattamiseen yhtä säännöllisesti kuin tilanteessa, jossa niiden olisi maksettava vuotuinen maksu.
- (104) Järjestelyt johtavat kuitenkin kahteen varsin poikkeavaan tulkintaan valtioneuvoston analyysissä, kun taloudellisesti kannattamaton voimalaitos siirtyy omistajalta toiselle ja valtio sitoutuu vastamaan kattamattomien käytöstäpoistokustannusten maksusta.
- (105) Ensimmäisessä järjestelyssä ensimmäinen omistaja ei voi välttyä vastuusta rahoittaa käytöstäpoistaminen kokonaisuudessaan. Jos ensimmäinen omistaja ei voi myydä osaa tästä vastuusta markkinaehdoin uudelle omistajalle, vastuu tästä osasta säilyy ensimmäisellä omistajalla. Uuden omistajan ei tällöin voida katsoa olevan vastuussa kyseisestä
- osuudesta riippumatta siitä, kuinka suuri tämä osuus on verrattuna sen ajan pituuteen, jolloin ensimmäinen omistaja harjoitti voimalatoimintaa. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa ensimmäisen omistajan on vastattava maksurasitteesta, joka on suhteettoman suuri sen ajan pituuteen verrattuna, jolloin tämä harjoitti voimalatoimintaa. Vastaavasti uuden omistajan maksurasite voi olla suhteettoman pieni. Voimalaitoksen taloudellinen tilanne määrittää vastuiden jakautumisen. Ääritilanteessa, jossa voimalaitos on niin kannattamaton, että se kattaa pelkästään käyttökustannuksensa, ensimmäinen omistaja vastaisi kaikista käytöstäpoistokustannuksista ja uusi vapautuisi kaikista maksurasitteista. Valtion toimenpide olisi tällöin tulkittava ainoastaan ensimmäiselle omistajalle myönnettäväksi eduksi.
- (106) Toisessa järjestelyssä uuden operaattorin olisi joka tapauksessa maksettava määrät, jotka siltä veloitettaisiin jatkossa kausittaisen vastuujärjestelmän perusteella. Ensimmäinen operaattori voi sen sijaan välttää nämä vastuut, sillä oikeudellinen velvoite maksaa kustannukset syntyy ainoastaan voimalaitostoiminnan todellisesta harjoittamisesta. Näin ollen uusi operaattori ei voi veloittaa ensimmäiseltä operaattorilta tulevia vastuita markkinaehdoin, ellei se maksa asianmukaista korvausta. Tässä järjestelyssä operaattorit vastaavat aina omasta osuudestaan käytöstäpoistamiskustannuksia riippumatta siitä, minkälainen voimalaitoksen taloudellinen tilanne on.
- (107) Yhdistynyt kuningaskunta ei noudata ydinalan vastuiden käsittelyssä kumpaakaan johdanto-osan 101 ja 102 kappaleessa kuvailtua menetelmää aiheuttamisperiaatteen soveltamiseen. Kuten jo todettiin, se ei sovelle aiheuttamisperiaatetta täysimääräisesti. Toimenpidekokonaisuuden arvioimiseksi on kuitenkin suoritettava sopivia vertailuja, sillä muuten ei voida päätellä, missä määrin aiheuttamisperiaatetta ei ole sovellettu.
- (108) Komissio ei pysty oikeudellisen arviointinsa tässä vaiheessa päättämään, voiko se yhteisön lainsäädännön nojalla määrätä, että toista edellä mainituista menetelmistä sovelletaan analysoitaessa aiheuttamisperiaatteen vaikutuksia valtioneuvoston perusteella. Komissio katsoo, ettei tätä kysymystä ole kuitenkaan välttämätöntä ratkaista käsiteltävässä asiassa. Kuten jäljempänä osoitetaan, molempia menetelmiä soveltamalla päädytään BNFL:n ja NDA:n kannalta samaan päätelmään eli siihen, että toimenpidekokonaisuus ei sisällä valtioneuvoston BNFL:lle mutta sisältää yhteismarkkinoille mahdollisesti soveltumatonta valtioneuvoston NDA:lle.

⁽¹¹⁾ On kuitenkin todettava, että monissa ydinvoimaa hyödyntävissä jäsenvaltioissa voimalan peräkkäisiä omistajia koskeva kysymys on teoreettinen, sillä kaikki voimalat ovat aina olleet yhden operaattorin omistuksessa.

⁽¹²⁾ Tässä taloudellisesti kannattavalla voimalaitoksella tarkoitetaan laitosta, joka tuottaa riittävästi tuloja kattakseen kaikki kustannuksensa, myös kaikki käytöstäpoistokustannukset.

**7.3. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan
1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki — BNFL:lle ei
myönnetty tukea**

- (109) Komissio on analysoinut, sisältyykö toimenpidekokonaisuuteen etua BNFL:lle johdanto-osan 101 ja 102 kappaleessa kuvailtujen järjestelyjen perusteella. Kuten edellä selitettiin, kummankin analyysin tarkoituksena on varmistaa, että BNFL on vastannut aiheuttamisperiaatteen mukaisesti siitä osasta ydinalan vastuita, joka sen on katettava pelkästään omilla varoillaan eikä valtiontuella.
- (110) Näitä analyyseja laatiessaan komissio on ottanut huomioon tarkasteltavana olevien laitosten omistushistorian sekä valtion toimenpiteet eri omistajien hyväksi. Näistä esitetään yhteenveto seuraavassa.
- (111) Magnox-voimalat omisti ja niissä toimintaa harjoitti alun perin kaksi valtionyhtiötä, jotka omistivat myös muita kuin Magnox-voimalaitoksia Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Sittemmin brittiläistä ydinteollisuutta on uudelleenjärjestelty moneen otteeseen.
- (112) Ensiksi Magnox-voimalat erotettiin muista kuin Magnox-voimaloista. Magnox-voimalat koottiin yhdeksi valtionyhtiöksi, jonka nimeksi tuli Magnox Electric. Samalla muodostettiin velka, joka vastasi siirrettyjen voimaloiden kirjapitoarvoa. Magnox Electricille velallisia olivat muut yhtiöt, jotka omistivat tällöin ainoastaan muita kuin Magnox-voimaloita (jäljempänä 'muut kuin Magnox-operaattorit'). Velan katsottiin myöhemmin kattavan kaikki Magnox-voimaloiden ydinalan vastuut.
- (113) Toisessa vaiheessa Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus osti velan Magnox Electriciltä ja korvasi sen sitoumuksella hoitaa ydinalan vastuiden maksuhäiriöt. Sitoumus vastasi velan arvoa ja indeksointia. On syytä todeta, että tämä vaihe ei muuttanut Magnox Electricin asemaa, vaan sillä oli oikeus saada tämä määrä ensimmäisen vaiheen perusteella. Toisaalta tällä toimella valtio kевensi muiden kuin Magnox-operaattoreiden velkarasitusta.
- (114) Kolmannessa vaiheessa BNFL osti Magnox Electricin valtiolta symboliseen yhden punnan hintaan. Tuolloin edellä mainittu valtion sitoumus korvattiin uudella sitoumuksella, joka vahvistettiin voimaloiden uudelleenarvostetun negatiivisen nettomääräisen kirjapitoarvon perusteella 3,7 miljardiksi punnaksi. GBP 3.7 billion. On huomattava, että toisin kuin komissio katsoi menettelyn aloittamisen aikaan, tämä sitoumus ei liity hallinnolliseen kirjeeseen, jonka komissio hyväksyi valtiontukiasiassa N 34/90⁽¹³⁾.
- (115) Käsiteltävänä oleva toimenpidekokonaisuus vastaa uudelleenjärjestelyn neljättä ja viimeistä vaihetta. BNFL siirtää NDA:lle voimat ja koko niihin liittyvän rahoitusomaisuuden, myös edellä mainitun sitoumuksen (jäljempänä 'Magnox-sitoumus').
- (116) Calder Hallin ja Chapelcrossin Magnox-voimalat muodostavat poikkeuksen edellä kuvailtuun menettelyyn. Ne ovat olleet BNFL:n vastuulla vuodesta 1971, kun BNFL perustettiin ja nämä yksiköt siirrettiin sen omistukseen. BNFL sai samaan aikaan omistukseensa ja vastuulleen Springfieldsin voimalaitoksen.
- (117) BNFL omisti muut kyseessä olevat NDA:lle siirretyt laitokset, erityisesti THORP- ja SMP-laitokset, voimalaominnan aloittamisesta NDA:lle siirtoon asti.

7.3.1. Ensimmäiseen järjestelymalliin perustuva analyysi (käytöstäpoistokustannusten käsittely investointikustannuksina)

- (118) Jos laitoksen omistaja vaihtuu, tämän järjestelymallin mukaan (kuten 105 kappaleessa selostettiin) ostajan ei voida katsoa vastaavan ydinalan vastuista, jotka ylittävän sen määrän, jonka se on valmis ostamaan myyjältä. Tämä merkitsee sitä, että tässä järjestelymallissa sellaisessa tilanteessa, jossa laitoksella on käytöstäpoistovastuista muodostuva negatiivinen kirjapitoarvo, vastuu säilyy myyjällä, ja jos ostaja suostuu ottamaan vastuut hoitaakseen, se on oikeutettu saamaan korvausta näistä vastuista.

- (119) Tämän järjestelymallin mukaan BNFL:llä oli sen ostaessa voimat Magnox Electriciltä oikeus saada Magnox-sitoumuksen arvo korvauksena laitosten negatiivisesta kirjapitoarvosta. Magnox-sitoumusta ei voida katsoa BNFL:lle myönnettyksi eduksi, sillä se voitiin kirjata asianmukaisesti yrityksen taseeseen sen omaisuuseränä. Tämän vuoksi se voidaan laskea BNFL:n osuudeksi ydinalan vastuista, joiden maksusta se oli ottanut täyden vastuun.

- (120) Samaa perustelua on sovellettava myös BNFL:n omaisuudensiiirtoon NDA:lle. Koska NDA ottaa tämän järjestelymallin mukaan maksettavakseen kaikki vastuut, BNFL:n olisi samalla siirrettävä NDA:lle positiivisia omaisuuseriä siirrettyjen vastuiden arvon verran. Jos se ei tee niin, erotus muodostaa BNFL:lle myönnetyn tuen.

⁽¹³⁾ Komission päätös valtiontukiasiassa N 34/90. Kirje SG(90) D/2049.

- (121) Seuraavassa Yhdistyneen kuningaskunnan toimittamassa taulukossa on ajantasaistettu BNFL:n NDA:lle siirtämien vastuiden ja varojen arvoa kuvaavat luvut, jotka toimitettiin alun perin ennen menettelyn aloittamista. On syytä korostaa, että Magnox-sitoumuksen koko arvo voidaan, kuten edellä selitettiin, katsoa BNFL:n osuudeksi, sillä BNFL oli oikeutettu saamaan sen maksuksi ostaessaan voimalaitokset.

Taulukko 3

Vuoden 2005 arviot BNFL:n NDA:lle siirtämistä varoista ja vastuista; luvut sisältävät BNFL:n osuuden ydinalan vastuista (maaliskuun 2005 hinnat, diskontattu 5,4 prosentin nimelliskorolla, miljardia Englannin puntaa)

Ydinalan kaupallisen toiminnan vastuut yhteensä	-15,1
Sellafieldin toiminnasta syntyvä kassavirta (THORP & SMP)	2,6
Springfieldsin tuleva kassavirta	0,2
Magnoxin tuleva kassavirta	0,2
Magnox-sitoumus	8,3
Ydinalan vastuiden sijoitussalkku	4,0
Muut asiakasmaksut	0,3
Raha tai rahaksi muunnettavat varat	0,7
Yhteensä	1,1

- (122) Edellä esitetty taulukko perustuu BNFL:n tarkastettuun tilinpäätökseen. Lukuun ottamatta indeksoinnista johtuvaa Magnox-sitoumuksen arvonnousua, pääasiallinen muutos menettelyn aloittamisen yhteydessä esitettyihin lukuihin on se, että BNFL siirtää enemmän rahoitusomaisuutta NDA:lle.
- (123) Komissio on tietoinen siitä, että Sellafieldin laitoksen tulevia tuloja koskevat arviot voivat olla kyseenalaiset. Greenpeace liitti huomautuksiinsa raportin, jossa kyseenalaistettiin näihin laitoksiin ja erityisesti SMP:hen tehtyjen investointien merkitys.
- (124) Komissio toteaa kuitenkin, että THORP:n tuleva kassavirta perustuu pääasiassa jo allekirjoitettuihin sopimuksiin, jotka toteutetaan voimalan jäljellä olevana toiminta-aikana. Arviot THORP:n tulevasta kassavirrasta eivät tämän vuoksi ole todennäköisesti kovin virheellisiä. Voi toki olla mahdollista, kuten Greenpeace esittää, että jälleenkäsittely ei ole ympäristösuojelun kannalta paras ydinjätehuollon ratkaisu. Komissio katsoo kuitenkin, että valtuudet tämän

päätöksen tekemiseen ovat pelkästään kyseessä olevilla valtioilla, eikä asialla ole merkitystä yhteisön valtiontuki-politiikan kannalta.

- (125) SMP:n tilanne on toisenlainen, sillä SMP:n on vielä tehtävä sopimukset pääosasta toimintaansa. Komissio vertasi Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten toimittamia lukuja tuloksiin, jotka saatiin arvioitaessa BNFL:n taloudellisia toimia Sellafieldin MOX-voimalan osalta⁽¹⁴⁾. Komissio totesi, että Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten käyttämät luvut sijoittuvat riippumattomien asiantuntijoiden arviointia varten toteuttaman analyysin mukaisten realististen skenaarioiden keskivälille⁽¹⁵⁾.
- (126) Komissio toteaa Greenpeacen huomautuksista, että edellä mainittu arvio BNFL:n taloudellisista toimista Sellafieldin MOX-voimalan osalta toteutettiin sen jälkeen, kun pääosa investointikustannuksista SMP:hen oli jo aiheutunut. Tämä ajoitus merkitsi sitä, että investointikustannuksia ei otettu huomioon päätettäessä, onko voimalan toimintaa kannattavaa jatkaa taloudellisista syistä. Komissio katsoo, että myönteinen päätös saattaa tässä yhteydessä antaa väärän kuvan siitä, että SMP:hen olisi ollut kaikesta huolimatta kannattavaa investoida. Käytännössä tulos tarkoitti kuitenkin vain sitä, että oli loogisempaa jatkaa toimintaa siinä toivossa, että edes osa investoiduista varoista saataisiin takaisin. Komissio toteaa kuitenkin, että tämä ero vaikuttaa ainoastaan arviointiajankohdan valintaan eikä arvioinnin sisältämiin ennusteisiin tulevasta kassavirrasta.

- (127) Arvioissa Magnox-voimaloiden tulevasta kassavirrasta otetaan huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan tuoreimmat sähköhinnat. Sähkön hinta oli maassa erityisen korkea loppuvuonna 2005. On epäselvää, pysyvätkö hinnat korkeina pitkään. On kuitenkin todennäköistä, että korkean

⁽¹⁴⁾ Ks. kaikki tätä julkista kuulemista koskevat raportit sivustolta <http://www.defra.gov.uk/environment/consult/mox/>.

⁽¹⁵⁾ Asiantuntijoiden soveltamien diskonttokorkojen ja komission soveltaman viitekoron välisten erojen vuoksi komissio pystyi arvioimaan ainoastaan suuruusluokkaa eikä täsmällisiä lukuja.

hinnan perusteina usein käytetyt syyt, varsinkin kaasun hinnan nousu ja päästökaupan vaikutukset, säilyvät muuttumattomina jatkossakin ja päästökaupan vaikutus voi jopa kasvaa. Vaikka tämän kassavirran arvioinnissa käytetyissä luvuissa otetaan noususuuntaus huomioon, ne ovat kuitenkin edelleen varovaisia verrattuna nykyhintoihin⁽¹⁶⁾. Näistä syistä komissio pitää tätä arviota hyväksyttävänä niiden muutaman vuoden ajan, jonka Magnox-voimalat vielä toimivat.

- (128) NDA laskee ja julkaisee omat arvionsa ydinalan kokonaisvastuista. Nämä arviot ovat korkeammat kuin BNFL:n tilinpäätöksessä käytetyt luvut. Niissä ei erotella taloudellisia ja muita vastuuta, koska tällä erolla ei ole merkitystä NDA:n toiminnan kannalta, vaikka se on tärkeää valtiontukien valvonnassa. Jos NDA:n viimeisimmät arviot⁽¹⁷⁾ kokonaisvastuista kuitenkin jaetaan taloudellisiin ja muihin vastuisiin edellä esitetystä laskelmasta sovelletussa suhteessa, Yhdistyneen kuningaskunnan mukaan ydinalan taloudelliseksi kokonaisvastuiksi saadaan 18,2 miljardia puntaa maaliskuun 2005 hinnoissa (verrattuna BNFL:n tilinpäätöksen mukaiseen 15,1 miljardiin puntaan). Taulukon 3 mukaisesta laskelmasta tulokseksi saatava BNFL:n kokonaisosuus olisi negatiivinen eli -1,9 miljardia puntaa (+1,1 miljardin punnan sijaan⁽¹⁸⁾).
- (129) Komissio myöntää, että ydinalan vastuuta on vaikea arvioida, koska ne liittyvät kaukana tulevaisuudessa toteutettavaan toimintaan, josta on vasta vähän kokemusta. Tämä koskee erityisesti käytöstäpoistamista, sillä tämä toiminta liittyy vain NDA:lle siirrettyjen kaltaisiin harvoihin voimaloihin. Näiden epävarmuustekijöiden vuoksi komissio katsoo, että 3,1 miljardin punnan epävarmuusmarginaali on hyväksyttävä 15–18 miljardin punnan kokonaismäärässä.
- (130) On ymmärrettävää, että BNFL arvioi vastuut pienemmiksi kuin NDA. On selvästi BNFL:n edun mukaista, että sen taseeseen on kirjattu pienemmät vastuut. Toisaalta NDA:n edun mukaista on olla arvioissaan varovainen, jotta se saa riittävästi rahoitusta toiminnalleen, erityisesti budjettirajoitusten aikaan. NDA:n on lisättävä toimintansa tuottoa 2 prosenttia vuodessa, mikä myös kannustaa sitä esittämään melko varovaiset ensimmäiset ennusteet.
- (131) Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset toteavat, että Yhdysvalloissa on jo saatu enemmän vastaavanlaisia kokemuksia. Niiden perusteella arviot käytöstäpoistokustannuksista kehittyvät yleensä siten, että arviot kasvavat aluksi mutta laskevat lopuksi kokemuksen kasvaessa ja teknologian kehittyessä.
- (132) Viimeisten kymmenen vuoden ajan Yhdysvaltojen hallitus on soveltanut tulosperusteisia sopimuksia ydinlaitosten puhdistamiseen. Myös NDA on nyt sitoutunut noudattamaan tätä käytäntöä. Yhdysvalloissa saadut kokemukset osoittavat, että noin viiden vuoden ajan vastuunneustien taipumusta kasvuun on voitu hillitä ja ennusteita on voitu pienentää töiden nopeutuessa ja kustannusten supistuessa. Esimerkiksi Yhdysvaltain valtiovarainministeriön toimintakertomuksessa varainhoitovuodelta 2003 todetaan, että energiaministeriö on supistanut ympäristövastuitaan 26,3 miljardilla Yhdysvaltain dollarilla eli 12,5 prosentilla varainhoitovuonna 2003. Ympäristövastuita voitiin supistaa jo toisena vuonna peräkkäin. Vastuiden supistaminen vuonna 2003 johtui pääasiassa puhdistamisohjelman uudelleensuuntaamisesta päätehtäviin ja puhdistamisen nopeutumisesta⁽¹⁹⁾. Yhdysvaltojen hallituksen tilitoimiston GAO:n (Government Accountability Office) uudemmassa kertomuksessa tarkistettiin energiaministeriön asettamaa supistamistavoitetta ydinlaitosten puhdistamiskustannuksille. GAO:n kertomuksessa osoitettiin, että maaliskuussa 2005 energiaministeriön yhteensä 16:sta puhdistushankkeesta moni oli toteutettu aikataulussa tai jopa nopeammin. Ainoastaan kolme hanketta oli viivästynyt haasteellisuuden ja suurten kustannusten vuoksi. GAO:n kertomuksessa todettiin, että energiaministeriö odottaa voivansa supistaa kustannuksia edelleen tuntuvasti alkuperäisestä 50 miljardin Yhdysvaltain dollarin tavoitteesta⁽²⁰⁾.
- (133) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo voivansa kohtuudella olettaa, että näistä ennusteista BNFL:n esittämä arvio osoittautuu todennäköisesti realistisemmaksi.
- (134) Tämän vuoksi komissio päätelee, että toimenpidekokonaisuus ei sisällä tukea BNFL:lle tämän järjestelymallin perusteella.

7.3.2. Toiseen järjestelymalliin perustuva analyysi (saastumiskustannusten käsittely käyttökustannuksina)

- (135) Jotta voidaan laskea BNFL:n osuus tämän järjestelymallin perusteella, ensimmäiseksi on kohdennettava ydinalan vastuut asianmukaisesti laitosten peräkkäisille omistajille. Kohdentamisessa on otettava huomioon palkkiot, jotka kuvitteellinen käytöstäpoisto-operaattori olisi veloittanut kultakin omistajalta. Tällaisen palkkion määrä olisi todennäköisesti tiukasti sidoksissa laitoksista saatuihin tuloihin.

- (136) Magnox-voimaloiden osalta komissio katsoo, että paras lähestymistapa on jakaa syntyneet vastuut toiminta-ajan perusteella, sillä näiden voimalaitosten tuotanto on pysynyt koko ajan vakaana.

⁽¹⁶⁾ Nämä arviot sähkön hinnasta vaihtelevat välillä 28 GBP/MWh–31 GBP/MWh. Vertailun vuoksi mainittakoon, että huhtikuun 2006 peruskuormahinta on 54,48 GBP/MWh ja vuoden 2007 peruskuormahinnat (laskettu kesä- ja talvihintojen keskiarvon mukaan) ovat 53,75 GBP/MWh (Lähde: Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten lainaus: Platts European Power Daily, 8.2.2006).

⁽¹⁷⁾ Tähän arvioon viitataan nimellä "Lifecycle Baseline 2".

⁽¹⁸⁾ Määrät eivät välttämättä täsmää täydellisesti pyöristyksen vuoksi.

⁽¹⁹⁾ Ks. Yhdysvaltain hallituksen toimintakertomus varainhoitovuonna 2003, s. 11: <http://fms.treas.gov/fr/03frusg.html>.

⁽²⁰⁾ GAO Report to the Chairman and Ranking Minority Member, Subcommittee on Energy and Water Development, Committee on Appropriations, House of Representatives *Nuclear Waste* July 2005.

- (137) Springfieldsin tapauksessa vastuiden kohdentamisessa on erotettava toisistaan käytetyn Magnox-polttoaineen jälleenkäsittelyyn liittyvät vastuut, käytetyn AGR-polttoaineen jälleenkäsittelyyn liittyvät vastuut ja muut vastuut. Magnox-vastuut kohdennetaan soveltamalla samaa mallia kuin edellä Magnox-voimaloihin, sillä ydinjätteen muodostumisella on suora yhteys voimalan sähköntuotannon määrään. AGR-vastuut kohdennetaan BNFL:lle sen BE:n kanssa sopiman järjestelyn mukaisesti, jonka perusteella BE vastaa näistä velvoitteista vuoteen 1995 asti. Samaa menetelmää sovelletaan Sellafieldin laitoksen Magnox-vastuisiin ⁽²¹⁾.
- (138) Muut Springfieldsin laitokseen liittyvät vastuut (muut kuin Magnox ja AGR) jaetaan suhteessa toiminta-aikaan. Samanlaista toiminta-aikaan suhteutettua laskumenetelmää sovelletaan Driggin ja Capenhurstin voimaloihin.
- (139) Tilanne on kuitenkin erilainen Sellafieldin alueen THORP- ja SMP-laitosten osalta. BNFL rakensi nämä yksiköt. BNFL vastasi ensin THORP-laitoksen toiminnasta, mutta jatkossa siitä vastaa NDA. SMP:n toiminnasta vastaa NDA yksin tai lähes yksin. Vastuiden kohdentaminen toiminta-ajan perusteella johtaisi näin ollen siihen, että merkittävä osa näistä vastuista jakautuisi NDA:lle.
- (140) Toisin kuin voimalaitoksilla tai polttoaineen toimitusyksiköillä, näille laitoksille ei laadita vakiintunutta liiketoimintasuunnitelmaa. Niiden taloutta johdetaan yleensä siten, että pääosa tuloista tuotetaan heti toiminnan alussa. Ensimmäisiä sopimuksia kutsutaan tässä yhteydessä peruskuormasopimuksiksi. Operaattorit pyrkivät kattamaan mahdollisuuksien mukaan kaikki käytöstäpoistokustannukset näistä sopimuksista saaduilla tuloilla. Tämä koskee myös THORP- ja SMP-laitoksia. Komissio katsoo, että jopa tässä järjestelymallissa on tällöin kohtuullista kohdentaa kaikki vastuut ensimmäiselle omistajalle, koska varovainen sääntelyviranomaisen huolehtisi todennäköisesti siitä, että käytöstäpoistokustannukset maksetaan suurimmaksi osaksi tai jopa kokonaan ensimmäisen omistajan tekemien peruskuormasopimusten mukaisista maksuista.
- (141) Komissio toteaa, että Greenpeace viittaa huomautuksissaan siihen, että on varsin todennäköistä, että THORP- ja SMP-laitosten kannattavuusnäköymät eivät ole niin hyvät kuin alun perin luultiin. Komission mielestä vastuiden kohdentamismenetelmää ei kuitenkaan kannata muuttaa tämän vuoksi, sillä vaikka laitosten toiminta on kokonaisuudessaan vähentynyt, niiden tulojen yleinen muodostumisrakenne (ts. pääosa tuloista tuotetaan aluksi) pysyy todennäköisesti samana.
- (142) Tällä perusteella komissio on kohdentanut kaikki THORP- ja SMP-laitoksiin liittyvät ydinalan vastuut BNFL:lle.
- (143) Seuraavaksi on määritettävä BNFL:n osuus näistä vastuista.
- (144) Osuuden laskemisessa on otettava ensiksi huomioon vastuut, jotka BNFL on jo suorittanut. Eräät voimalaitokset, myös eräät Magnox-voimalat, ovat jo lopettaneet toimintansa ja käytöstäpoisto on aloitettu. BNFL on käyttänyt 5,1 miljardia Englannin puntaa näiden vastuiden kattamiseen. BNFL ei tällöin tarkistanut, kuuluivatko sen kattamat vastuut sille tämän mallin mukaisesti. Tämä koko maksuosuus voidaan kuitenkin ottaa huomioon laskelmassa, sillä hoidetut vastuut joko kuuluivat BNFL:lle ja ne voidaan näin ollen sisällyttää laskelmaan, tai ne eivät kuuluneet sille, ja BNFL on tällöin suorittanut edellytettyä suuremman osan vastuista ja se olisi ansainnut siitä korvausta.
- (145) Toiseksi osuudessa on otettava huomioon rahoitusomaisuus, jonka BNFL siirtää NDA:lle. NDA:lle siirrettävien omaisuuserien arvosta on vähennettävä määrä, jonka BNFL sai ostaessaan Magnox-voimalat, sillä ainoastaan omaisuuserien arvonnousu voidaan katsoa BNFL:n osuudeksi.
- (146) SMP- ja THORP-laitosten tuleva kassavirta, jonka NDA saa BNFL:n sijaan, olisi myös laskettava BNFL:n osuudeksi, jotta voidaan noudattaa johdonmukaisesti edellä mainittua päätöstä kohdentaa kaikki näitä laitoksia koskevat vastuut BNFL:lle.
- (147) Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenvedo tämän mallin mukaisen laskelman tuloksista:

Taulukko 4

Arvio BNFL:n suorittamasta vastuuosuudesta (vuoden 2005 hinnat, diskontattu 5,4 prosentin nimelliskorolla, miljardia Englannin puntaa)

BNFL:lle kohdennetut muut kuin Thorp/SMP-vastuut	a		-8,0
BNFL:lle kohdennetut Thorp/SMP-vastuut	b		-1,4
BNFL:n rahoittamat vastuut yhteensä	c	a+b	-9,4
NDA:lle osoitettavat varat			
<i>Magnox-sitoumus</i>	d		8,3
NLIP	e		4,0
THORP:n ja SMP:n tuleva kassavirta	f		2,6
Muut omaisuuserät	g		0,7
Varojen arvo yhteensä	h	d+e+f+g	15,6
BNFL:lle osoitetut varat Magnox-liiketoimessa			
<i>Magnox-sitoumus</i>	i		-5,3
Muut varat	j		-4,0
BNFL:lle osoitetut varat yhteensä	k	I+j	-9,4

⁽²¹⁾ Lukuun ottamatta THORP- ja SMP-yksiköitä, jotka käsitellään erikseen.

Varojen nettoarvo	l	h-k	6,2
BNFL:n kattamat vastuut	m		5,1
Vastuiden kattamiseen osoitetut varat	n	l+m	11,4
BNFL-toimenpiteen tulos	o	n-c	2,0

- (148) Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset toimittivat edellä esitetyn taulukon. Se perustuu BNFL:n tilinpäätösteihin, kuten taulukko 3.
- (149) Johdanto-osan 128–133 kappaleessa esitettyjä perusteluja voidaan soveltaa myös tässä tapauksessa.
- (150) Tämän vuoksi komissio päätelee, että toimenpidekokonaisuus ei sisällä tukea BNFL:lle tämän järjestelymallin perusteella.

7.4. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki — NDA:lle myönnetty tuki

- (151) Edellä kuvailtuja kahta laskelmaa voitaisiin soveltaa myös sen päättelemiseen, onko toimenpidekokonaisuudesta etua NDA:lle ja missä määrin.
- (152) Komissio kuitenkin katsoo, että tässä asiassa laskelmat eivät ole tarpeen. Toimenpidekokonaisuus tarjoaa rajattoman takauksen siitä, että valtio kattaa kaikki NDA:n menot, jos viranomainen ei voi kattaa menoja liiketoiminnasta tai sille siirretystä rahoitusomaisuudesta saamallaan tuloilla. Takauksen soveltamisalaa tai kestoja ei ole rajattu. Sen ulkopuolelle ei ole jätetty kustannuksia, jotka liittyvät kilpailun alaiseen toimintaan, varsinkin kun toiminnasta voi syntyä uusia lisävastuita, eikä katettujen kustannusten määrää ole rajattu.
- (153) Komissio katsoo, että tämä rajoittamaton takaus on itsessään etu, jonka valtio on myöntänyt NDA:lle.
- (154) Koska takaus rahoitetaan valtion varoista ja sen kohteena on erityisesti NDA ja koska NDA jatkaa jonkinasteista liiketoimintaa markkinoilla, joilla käydään jäsenvaltioiden välistä kauppaa, komissio päätelee, että toimenpide sisältää EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea NDA:lle.
- (155) Komissio toteaa, että Yhdistynyt kuningaskunta ei ole kiistänyt sitä, että toimenpide sisältää valtiontukea NDA:lle.

7.5. EY:n perustamissopimuksen mukainen arviointi NDA:lle myönnetyn tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille

- (156) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätään valtiontuen yleisestä kiellosta yhteisössä.
- (157) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa määrätään poikkeuksista 87 artiklan 1 kohdassa määrätystä yleisestä kiellosta.

(158) Tässä asiassa ei voida soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan poikkeuksia, koska toimenpidekokonaisuus ei ole luonteeltaan sosiaalinen eikä tukea myönnetä yksittäisille kuluttajille, tuella ei korvata luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttamaa vahinkoa eikä tukea myönnetä sellaisille Saksan liittotasavallan alueille, joihin Saksan jako on vaikuttanut.

(159) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohta sisältää lisää poikkeuksia. Tässä asiassa ei voida soveltaa 87 artiklan 3 kohdan a, b ja d alakohdan mukaisia poikkeuksia, koska tuella ei edistetä taloudellista kehitystä alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma, sillä ei edistetä Euroopan yhteistä etua koskevaa tärkeää hanketta tai poisteta jäsenvaltion taloudessa olevaa vakavaa häiriötä eikä sillä edistetä kulttuuria tai kulttuuriperintöä.

(160) Sen vuoksi ainoastaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaista poikkeusta voidaan mahdollisesti soveltaa. Tämän kohdan nojalla on mahdollista hyväksyä valtiontuki tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

(161) Komission käytäntönä on tulkita 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaa siten, että toimenpide voidaan katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaaksi, jos sen myönteiset vaikutukset joidenkin yhteisön tavoitteiden saavuttamiseen ovat suurempia kuin sen kielteiset vaikutukset kilpailuun sisämarkkinoilla.

(162) Edellä 7.1 jaksossa käsiteltiin yksityiskohtaisemmin toimenpidekokonaisuuden yhteensopivuutta Euratomin perustamissopimusten tavoitteiden kanssa. Komissio suhtautuu myönteisesti NDA:n perustamiseen ja pitää sitä erinomaisena tapana käsitellä tehokkaasti ydinalan vastuita, jotka ovat peräisin ajalta, jolloin ympäristöpolitiikka ei ollut vielä nykynormien tasolla. Komissio katsoo, että NDA edistää ratkaisevasti ydinteollisuuden tuotantoketjun loppuosuuden hoitamista parhaalla mahdollisella tavalla. Tällä tavoin se edistää selvästi Euratomin perustamissopimuksessa vahvistetun yhteisön ydinvoimapolitiikan tavoitteita. Toimenpiteen myönteinen vaikutus onkin komission mielestä erittäin merkittävä ja perusteltu.

(163) Jos NDA olisi velvoitettu lopettamaan mahdollisimman nopeasti liiketoimintansa laitoksissa, joista se jatkossa vastaa, toimenpiteellä ei todennäköisesti olisi ollut tuntuvaa kielteistä vaikutusta kilpailuun. Yhdistynyt kuningaskunta ei kuitenkaan päätenyt tähän ratkaisuun, vaan antoi NDA:n jatkaa liiketoimintaansa laitoksissa tietyin edellytyksin. Komissio voi vain todeta, että toimimalla näin Yhdistynyt kuningaskunta on antanut NDA:n toiminnalle mahdolli-

suuden vaikuttaa sisämarkkinoihin. Tämän vuoksi onkin tarpeen määrittää vaikutuksen suuruus toimenpiteen arvioimiseksi.

- (164) Komissio katsoo, että NDA:n laitoksissa jatkamalla liiketoiminnalla ja sen taustalla olevalla valtiontuella on hyvin samankaltainen vaikutus kilpailuun kuin tilanteessa, jossa rakenneuudistustukea saava yritys jatkaa toimintaansa. Tässä suhteessa yhtäläisyydet ovat huomattavia BE:n uudelleenjärjestelyä koskevan asian kanssa ⁽²²⁾. Näiden yhteneväisyyksien vuoksi komissio katsoo, että asianmukaisin tapa arvioida toimenpidekokonaisuuden vaikutusta kilpailuun ja määrittää rajat, joissa sen voidaan katsoa soveltuvan yhteisemarkkinoille, perustuu vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen ⁽²³⁾ mukaisiin periaatteisiin ja erityisesti tarpeeseen löytää tarvittaessa oikeasuhteinen vastasuorite tuen vaikutusten lieventämiseen.
- (165) Ennen kunkin laitoksen kilpailutilanteen yksityiskohtaista analysointia on syytä esittää kaksi yleistä huomiota toimenpidekokonaisuuden vaikutuksesta kilpailuun.
- (166) Ensimmäisenä huomiona voidaan todeta, että NDA:n yhtiösääntö lieventää toimenpidekokonaisuuden kilpailuvaikutuksia jopa niiden laitosten osalta, joiden toiminta jatkuu. Voittoa tavoitteleva yritys käyttäisi todennäköisesti toimintatukea supistamaan kustannuksiaan ja myisi tuotteensa halpaan hintaan. NDA sitä vastoin hyödyntää laitoksia vain siinä tapauksessa, että toiminta voi tuottaa lisäarvoa sen päätehtävän eli laitosten käytöstäpoiston kannalta. Tämän vuoksi NDA:lla ei ole kannustinta käyttää tukea palvelujen tarjoamiseen markkinahintaa halvemmalla eikä sille selvästikään ole etua tuen käytöstä kustannustensa supistamiseen. Vaikka NDA jatkaa olemassa olevien laitosten toimintaa, se ei investoi uusiin yksiköihin. Tämän vuoksi sen edun mukaista ei ole noudattaa liiketoimintapolitiikkaa, jolla pyritään vaikutusvallan ja markkinaosuuden kasvattamiseen.
- (167) NDA ei sijoita uusiin laitoksiin eikä aloita uutta toimintaa. Eräiden laitosten toiminnan jatkamisesta saatu kassavirta käytetään yksinomaan tarjoamaan lisää varoja ydinalan vastuiden hoitoon. NDA:n toimintakehitys sääntelee tiukasti NDA:n tuloja ja estää niiden käytön muihin tarkoituksiin.
- (168) Kaikkien ydinvoimalatoiminnan harjoittajien olisi periaatteessa katettava oma osuutensa ydinalan vastuista aiheuttamisperiaatteen nojalla. Tämän vuoksi Yhdistynyt kuningaskunta vaati NDA:ta ja voimalaitosten lisenssinhaltijoita (SLC) sitoutumaan siihen, että ne toteuttavat kaikki kohtuulliset toimenpiteet kattaakseen hinnoittelullaan NDA:lle kohdennettavan osan vastuista. Jos tätä tavoitetta ei saavuteta, Yhdistynyt kuningaskunta ilmoittaa asiasta komissiolle ja selittää myös, miksi tavoitetta ei saavutettu.
- (169) Toisena huomiona voidaan todeta, että kilpailujärjestelmä, jonka Yhdistynyt kuningaskunta ottaa käyttöön

voimalaitosten lisenssinhaltijoiden nimeämiseksi, vaikuttaa erittäin myönteisesti kilpailuun sisämarkkinoilla. Se muodostaa perustan eräiden Yhdistyneen kuningaskunnan ydinlaitosten hoidon ja varsinkin niiden käytöstäpoiston todellisille markkinoille. Komissio katsoo, että näiden markkinoiden kehittäminen on erinomainen tilaisuus koko yhteisön taloudelle. Se mahdollistaa taitotiedon levittämisen koko yhteisön teollisuudelle. Toimenpidekokonaisuudella on näin ollen merkittäviä myönteisiä ulkoisvaikutuksia, jotka ovat hyödyllisiä erityisesti niiden lukuisten ydinlaitosten osalta, jotka unionissa on tulevana vuosikymmeninä poistettava käytöstä.

- (170) Komissio on myös analysoinut kilpailutilannetta kunkin sellaisen laitostyyppin osalta, jonka liiketoimintaa NDA jatkaa.

7.5.1. Magnox-voimalat

- (171) Magnox-voimalat toimivat Ison-Britannian sähkömarkkinoilla, joilla kilpailu on tiukkaa.
- (172) Komissio panee merkille mikrotaloutta koskevat Yhdistyneen kuningaskunnan väitteet. Vaikka toimenpidekokonaisuus supistaisi voimalan lyhyen aikavälin rajakustannuksia, se ei viranomaisten mukaan vaikuta aikaan, jona kilpailijat käyttävät voimaloitaan, eikä hintaan, jolla kilpailijat myyvät sähkönsä.
- (173) Komissio suhtautuu tähän varauksellisesti. Tällaiset väitteet voivat toki pitää paikkansa yksittäisillä, pääasiassa lyhytaikaisilla täydellisillä markkinoilla, joilla tieto on täydellistä ja joilla toimitaan mieluiten poolissa. Ison-Britannian nykyiset sähkömarkkinat eivät kuitenkaan ole tällaiset. Markkinat perustuvat pääasiassa kahdenvälisiin sopimuksiin ja moniin johdannaismarkkinoihin. Lisäksi markkinat ovat lähtökohdaisesti jakautuneet tukkumarkkinoihin ja suoriin toimituksiin liike-elämän käyttöön. Näistä jälkimmäinen markkinasegmentti on selvästi kannattavampi. Vaikka toimenpidekokonaisuus ei vaikuttaisikaan NDA:n kilpailijoiden todellisuudessa myymään sähkön määrään, se voi pakottaa kilpailijan siirtymään osittain markkinoiden vähemmän tuottavalle segmentille, mikä vaikuttaa kilpailijan tuloksiin.

- (174) Tämän vuoksi komissio katsoo, että toimenpidekokonaisuus vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua näillä markkinoilla, ja vääristymisen vaikutusta on lievennettävä.
- (175) Ihanteellinen tapa lieventää tuen kielteistä vaikutusta markkinoilla olisi lopettaa näiden voimalaitosten toiminta.

- (176) Komissio on kuitenkin tietoinen siitä, että näiden voimaloiden välitön sulkeminen voisi vaikuttaa kielteisesti käytöstäpoisto-operaatioiden tehokkuuteen ja turvallisuuteen. Koska Sellafieldin voimala ei pystyisi aloittamaan monien ydinlaitosten jätteiden jälleenkäsittelyä näin lyhyellä

⁽²²⁾ Ks. alaviite 9.

⁽²³⁾ Ks. alaviite 8.

varoitussajalla, olisi löydettävä tilapäisiä varastointiratkaisuja. Tämä mutkistaisi käytöstäpoistotyötä, lisäisi kustannuksia ja mahdollisesti myös turvallisuusongelmia. Se voisi myös aiheuttaa ongelmia sähköntarjontavarmuudelle jo ennestään kireillä Ison-Britannian markkinoilla. Komissio katsoo, että voimaloiden välittömän sulkemisen vaatiminen ei tämän vuoksi ole oikeasuhteinen toimenpide kilpailu-ongelmien lieventämiseen.

- (177) Komissio toteaa, että vaikka kyseisiä voimaloita ei suljeta välittömästi, Yhdistynyt kuningaskunta on jo käynnistänyt ohjelman niiden kaikkien sulkemiseksi suhteellisen lyhyellä aikavälillä. Viimeinen laitos on tarkoitus sulkea vuonna 2010. Tämä merkitsee, että toimenpidekokonaisuuden mahdolliset vaikutukset kilpailijoihin vähenisivät ja loppuisivat pian. Tämän päätöksen ja viimeisen laitoksen sulkemisen välinen aika on pituudeltaan samaa luokkaa kuin aika, jonka uusi markkinoilletulija tarvitsisi saattaakseen uuden sähkövoimalahankkeen käyttööntöövaiheeseen. NDA ei myöskään aloita uutta sähköntuotantotoimintaa eikä rakenna uusia laitoksia.
- (178) Lieventääkseen tällä välin toimenpidekokonaisuuden vaikutuksia markkinoihin komissio on tarkastellut mahdollisuutta edellyttää NDA:lta toimenpiteitä, jotka vastaisivat tehokkuudeltaan BE:ltä sen uudelleenjärjestelyyn liittyvän valtiontukiasian⁽²⁴⁾ yhteydessä edellytetyjä toimia. Tällaisia vastasuoritteita oli kolme.
- (179) Ensimmäisenä vastasuoritteena edellytettiin, että BE:n ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto, muu kuin ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto ja myyntitoiminta erotetaan toisistaan. Käsiteltävänä olevassa asiassa NDA:n muu kuin ydinvoimaan perustuva sähköntuotanto ei ole merkittävää. Tämän vuoksi komissio katsoo, että tällainen vastasuorite ei sovellu tähän asiaan.
- (180) Toisena vastasuoritteena BE:lle määrättiin kuuden vuoden kielto kapasiteetin lisäämiseen. Käsiteltävänä olevassa asiassa NDA ei käytännössä lisää sähköntuotantokapasiteettiaan, vaan supistaa sitä ja lopettaa tuotannon kokonaan neljän vuoden kuluessa. Tämän vuoksi tämän vastasuoriteen vaikutukset saavutetaan jo NDA:n tavanomaisen toiminnan kautta.
- (181) Kolmantena vastasuoritteena BE:tä kiellettiin myymästä sähköä suoraan yrityksille alle tukkumarkkinahintojen.
- (182) Komissio katsoo, että samanlainen toimenpide on tarpeen NDA:n tapauksessa. Yhdistynyt kuningaskunta on sitoutunut toteuttamaan toimenpiteen.
- (183) Käytännössä sovelletaan samantyyppisiä poikkeuksia kuin BE:n tapauksessa hyväksyttiin silloin, kun markkinaolosuhteet ovat poikkeukselliset. Komissio katsoo, että tällaiset poikkeukselliset vapautukset ovat tarpeen, jotta toimenpidekokonaisuuden varsinaista tavoitetta ei vaaranneta. BE:tä

koskevan komission päätöksen seurannasta saatu kokemus osoittaa, että vapautus ei ole johtanut väärinkäyttöön.

- (184) Tässä asiassa, kuten BE:tä koskevassa asiassakin, poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden olemassaolo määrittellään konkreettisten toimintatestien avulla.
- (185) Testit ovat kuitenkin hieman yksinkertaisempia kuin BE:n tapauksessa. Komissio katsoo, että tämä on perusteltua ja oikeasuhteista, koska NDA:n markkinaosuus on paljon BE:tä pienempi ja toimenpiteen vaikutus sähkömarkkinoihin on tämän vuoksi vähäisempi.
- (186) Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ovat tarjoutuneet toteuttamaan toimenpiteen johdanto-osan 187–190 kappaleessa määriteltyin säännöin.
- (187) Jos NDA haluaa tavanomaisissa markkinaolosuhteissa tehdä uuden myyntisopimuksen loppukäyttäjien kanssa, ministeriö nimittää riippumattoman asiantuntijan raportoimaan kahdesti vuodessa siitä, että sopimushinnoissa energianhinnan osuus on asetettu vallitsevan tukkumarkkinahinnan tasolle tai sen yläpuolelle.
- (188) NDA voi poikkeuksellisissa markkinaolosuhteissa tarjota uusia sopimuksia, joissa energianhinnan osuus on asetettu vallitsevan tukkumarkkinahinnan alapuolelle ainoastaan silloin kun NDA:n tai sen lukuun toimivien yhtiöiden tilintarkastajat ovat sitä mieltä, että toisen jäljempänä kuvaillun poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden testin mukaiset edellytykset täyttyvät.
- Testi A: NDA tai sen lukuun toimiva yhtiö on tarjonnut vallitsevaan tukkuhintaan tukkumarkkinoilla [...] (*) myytäväksi [...] ajan, josta vähintään [...] talvikaudella ja [...] kesäkaudella, eikä näitä tarjouksia ole hyväksytty kyseisenä aikana.
- Testi B: raportoidut seuraavan kauden peruskuormasähkön myyntimäärät ovat Yhdistyneen kuningaskunnan sähkön tukkumarkkinoilla olleet alle [...] (brutto) keskimäärästä, joka myytiin viimeisten [...] aikana.
- (189) Jos toisen testin mukaiset edellytykset täyttyvät, poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden jakson katsotaan alkavan. NDA voisi tällöin tehdä uusia myyntisopimuksia [...] loppukäyttäjien kanssa ja niiden hinnat saisivat alittaa vallitsevat tukkumarkkinahinnat edellyttäen, että tällainen hinnoittelukäytäntö on liiketoiminnan kannalta välttämätöntä poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden vallitessa.
- (190) Poikkeukselliset markkinaolosuhteet voivat kestää enintään [...]. Jotta toinen peräkkäinen poikkeuksellisten olosuhteiden kausi voisi alkaa, testin A tai B mukaisten edellytysten on täyttyttävä uudelleen.

⁽²⁴⁾ Ks. alaviite 9.

(*) Liikesalaisuus.

- (191) Komissio katsoo, että tämä menettely soveltuu vastasuorituksen toteuttamiseen. Se perustuu riittävän läpinäkyviin ja käytännöllisiin kriteereihin, jotta päätökset voidaan tehdä perustellusti ja tehokkaasti. Vastasuorituksen avulla voidaan lieventää tuntuvasti kilpailun vääristymistä markkinoilla ennen Magnox-voimaloiden sulkemista.
- (192) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että toimenpidkokonaisuudesta johtuva kilpailun vääristyminen, jota voimaloiden pikainen sulkeminen ja toteutettava vastasuorite lieventävät, kumoutuu sillä, että edistää Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamista.
- 7.5.2. THORP
- (193) Komissio katsoo, että toimenpidkokonaisuuden vaikutus siihen, että NDA jatkaa THORP-laitoksen toimintaa, on varsin rajallinen.
- (194) Ensiksikin merkittävä osa THORP-laitoksen jälleenkäsittelystä on AGR-polttoaineen käsittelyä. Sillä ei ole tällä hetkellä kilpailijoita alalla. Koska BE on nykyisin ainoa käytetyn AGR-ydinpolttoaineen lähde Euroopassa, komissio katsoo, että yksikään markkinasijoittaja ei harkitsisi investoimista uuteen AGR-ydinpolttoaineen jälleenkäsittelylaitokseen.
- (195) Greenpeace esittää, että suora varastointi voisi olla vaihtoehto AGR-polttoaineen jälleenkäsittelylle ja saattaisi olla sijoittajan kannalta houkuttelevampi vaihtoehto.
- (196) Komissio katsoo kuitenkin, että vaikka investointi suoraan varastointiin voi olla edullisempaa, se ei edelleenkään ole houkutteleva vaihtoehto. Kuten Yhdistynyt kuningaskunta toteaa, ainoalla käytetyn AGR-polttoaineen lähteellä BE:llä on jo elinikäiset sopimukset sen tuottaman käytetyn AGR-polttoaineen hoidosta. Komissio huomauttaa, että BNFL:ää ei ollut todellisuudessa velvoitettu jälleenkäsittelymään tätä jätettä, toisin kuin Greenpeace näyttää esittävän. Sillä oli ainoastaan sen hoitoa koskeva velvoite. Komission saatavilla olevien tietojen mukaan BNFL ei aikonut jälleenkäsittellä kaikkea jätettä.
- (197) Nämä sopimukset perustuvat alkuperäisten sopimusten uudelleenjärjestämiseen yhtiön rakenneuudistuksen aikana. Tämän vuoksi hinnat ovat erityisen mielenkiintoisia BE:n kannalta. Tällaisessa tilanteessa BNFL, kuten mikä tahansa markkinatalousolosuhteissa toimiva yksityinen sijoittaja, oli valmis pelkät rajakustannukset kattaviin hintoihin ja luopui joidenkin tai kaikkien kiinteiden kustannusten kattamisesta (Greenpeacen esittämät ja johdanto-osan 53 kappaleessa mainitut 140 000 punnan kiinteät kustannukset tonnia kohden eivät pidä paikkaansa, sillä näissä järjestelyissä sovelletut hinnat riippuvat sähkön hinnoista, kuten edellä mainitun BE:tä koskevan komission päätöksen taulukossa 7 esitetään).
- (198) Komission mielestä on mahdotonta, että kilpailija, jonka pitäisi joko rakentaa uusi varastointilaitos, jossa kiinteät kustannukset ovat suuret, tai hoitaa vaarallisten aineiden kuljetusten korkeat kustannukset, voisi näissä olosuhteissa tehdä kilpailukykyisen tarjouksen BE:lle.
- (199) Tämän vuoksi kilpailuongelmat ovat rajoittuneet THORP-laitoksen toimintaan LWR-polttoaineen jälleenkäsittelyksi.
- (200) Käytetyn LWR-polttoaineen osalta komissio katsoo, että suora varastointi ei ole todellinen kilpailija jälleenkäsittelylle. Uraanin markkinoilla tällä hetkellä ja lähitulevaisuudessa vallitsevien taloudellisten olosuhteiden perusteella käytetyn polttoaineen jälleenkäsittely on tuntuvasti kalliimpi vaihtoehto kuin suora varastointi ⁽²⁵⁾. Jälleenkäsittelyn valitseminen suoran varastoinnin sijaan on tämän vuoksi varsin usein maiden hallitusten poliittinen valinta, joissa on ydinvoimaloita. Tällainen usein lailla tai asetuksilla toteutettu poliittinen valinta jättää erittäin vähän (jos ollenkaan) valinnanvaraa operaattoreille näiden kahden vaihtoehdon välillä.
- (201) THORP-laitoksella on muun kuin AGR-polttoaineen jälleenkäsittelyn markkinoilla tämän vuoksi vain yksi kilpailija EU:ssa eli ranskalainen yhtiö Areva.
- (202) Komissio katsoo, että THORP:n aikaistetun sulkemisen vaatiminen toimenpiteen aiheuttamien kilpailuongelmien lieventämiseksi pikemminkin lisäisi kuin poistaisi kilpailuongelmia. Sen myötä Areva saisi monopoliaseman, joka olisi varmasti pitkäkestoinen, sillä markkinoilletulo edellyttäisi huomattavia teknologisia ja taloudellisia resursseja.
- (203) Komissio katsoo, että edellä esitetyistä syistä parempi tapa lieventää toimenpiteen kilpailuvaikutuksia on varmistaa, että NDA:n toiminnan aikana valtion varoja ei käytetä vääristämään THORP:n kilpailua Arevan kanssa.
- (204) Edellä 7.3 jaksossa osoitettiin, että BNFL on rahastoinut riittävästi varoja maksaakseen THORP:n kiinteät käyttöstä poistokustannukset. Tämän vuoksi komissio katsoo, että varmistaakseen sen, että NDA ei pääse asemaan, jossa se voi käyttää kilpailunvastaista hinnoittelua, riittää, kun vaaditaan, että NDA sisällyttää uusien THORP:ta koskevien sopimustensa hintoihin kaikki kustannukset, myös kaikki uudet ydinalan vastuut.
- (205) Yhdistynyt kuningaskunta on sitoutunut noudattamaan tätä hinnoittelumeکانismia. Sitä sovelletaan kaikkiin uusiin sopimuksiin, joita NDA tekee tämän päätöksen päiväyksen jälkeen. Tätä rajoitusta ei sovelleta sopimuksiin, jotka tehdään ennen kuin komission päätös tehdään, eikä sopimuksiin, joissa NDA:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kauppa- ja teollisuusministeriön hyväksymät viralliset tarjoukset on annettu asiakkaille ja niistä on neuvoteltu ennen kyseistä päivää, eikä sopimuksiin, jotka tehdään kyseisen päivän jälkeen sitä ennen tehdyn aiesopimuksen perusteella.

⁽²⁵⁾ Ks. OECD/NEA, "The Economics of the Nuclear Cycle", 1994, joka on yksi tämän alan toistaiseksi kattavimpia tutkimuksia.

(206) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että toimenpidkokonaisuudesta johtuva kilpailun vääristyminen, jota toteutettava vastasuorite lieventää, kumoutuu sillä, että se edistää Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamista.

7.5.3. SMP

(207) SMP-laitos on niin ikään erityisessä kilpailutilanteessa. SMP tuottaa MOX-polttoainetta. MOX-polttoainetta voidaan käyttää vain harvoissa ydinvoimaloissa, jotka on suunniteltu tai sopeutettu sen käyttöön. SMP-laitoksella on tällä hetkellä ainoastaan kaksi kaupallista kilpailijaa: Areva ja Belgonucléaire. Näillä kahdella kilpailijalla on merkittäviä keskinäisiä sidoksia. Komission käsityksen mukaan Belgonucléairen teknologinen kapasiteetti riittää MOX-polttoaineen tuottamiseen, mutta se on riippuvainen Arevasta ydinvoimaloissa käytettävän lopputuotteen kokoamiseksi. Lisäksi Belgonucléairen tuotteet myy Commox, joka on Arevan (60 %) ja Belgonucléairen (40 %) yhteinen tytäryhtiö.

(208) SMP:n poistuminen markkinoilta rajoittaisi kilpailun enintään kahteen yhtiöön, jolla on merkittäviä yhteisiä etuja, tai jopa yhteen yhtiöön. Ei ole mahdollista, että japanilaiset ja venäläiset operaattorit, jotka omistavat nykyisin julkisia MOX-tuotantolaitoksia, aloittaisivat kaupallisen toiminnan lähivuosina. Tämä ei kuitenkaan ole varmaa, ja voi olla, että SMP:n ja näiden mahdollisten uusien EU:n ulkopuolisten kaupallisten operaattoreiden samanaikainen toiminta markkinoilla rajoittuu vain muutamaan vuoteen.

(209) Komissio katsoo, että SMP:n aikaistetun sulkemisen vaatiminen toimenpiteen aiheuttamien kilpailuongelmien lieventämiseksi saattaisi pikemminkin lisätä kuin vähentää niitä.

(210) Komissio katsoo, että edellä esitetyistä syistä parempi tapa lieventää toimenpiteen kilpailuvaikutuksia on varmistaa, että NDA:n toiminnan aikana valtion varoja ei käytetä vääristämään SMP:n kilpailua Arevan ja/tai Belgonucléairen kanssa.

(211) Edellä 7.3 jaksossa osoitettiin, että BNFL on rahastoinut riittävästi varoja maksaakseen SMP:n kiinteät käytöstäpoistokustannukset. Tämän vuoksi komissio katsoo, että varmistaakseen sen, että NDA ei pääse asemaan, jossa se voi käyttää kilpailunvastaista hinnoittelua, riittää, kun vaaditaan, että NDA sisällyttää uusien SMP-laitosta koskevien sopimustensa hintoihin kaikki kustannukset, myös kaikki uudet ydinalan vastuut.

(212) Yhdistynyt kuningaskunta on sitoutunut noudattamaan tätä hinnoittelumekanismia. Sitä sovelletaan kaikkiin uusiin sopimuksiin, joita NDA tekee tämän päätöksen päiväyksen jälkeen. Tätä rajoitusta ei sovelleta sopimuksiin, jotka tehdään ennen kuin komission päätös tehdään, eikä sopimuksiin, joissa NDA:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kauppa- ja teollisuusministeriön hyväksymät viralliset tarjoukset on annettu asiakkaille ja niistä on neuvoteltu

ennen kyseistä päivää, eikä sopimuksiin, jotka tehdään kyseisen päivän jälkeen sitä ennen tehdyn aiesopimuksen perusteella.

(213) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että toimenpidkokonaisuudesta johtuva kilpailun vääristyminen, jota toteutettava vastasuorite lieventää, kumoutuu sillä, että se edistää Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamista.

7.5.4. Springfields

(214) Vuoden 2006 loppuun mennessä Springfieldsin toiminta rajoitetaan Magnox- ja AGR-ydinpolttoaineen tuotantoon.

(215) Näitä polttoaineita käytetään ainoastaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Magnox-polttoainetta käytetään ainoastaan Magnox-voimaloissa, joista viimeinen suljetaan vuoteen 2010 mennessä. AGR-polttoainetta käyttää vain BE, joka neuvotteli rakenneuudistuksensa yhteydessä uudelleen pitkäaikaiset sopimuksensa AGR-polttoainetoimituksista BNFL:n kanssa.

(216) Tähän tapaukseen soveltuvat 196–198 kappaleessa esitetyt perustelut. Yksikään kilpailija ei pitäisi taloudellisesti houkuttelevana investoimista laitokseen, joka kilpailisi Springfieldsin kanssa samalla alalla. Tämän vuoksi komissio katsoo, että toimenpiteen vaikutus kilpailuun Springfieldsin laitoksen osalta on vähäinen eikä se edellytä vastasuoritteita.

(217) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että toimenpidkokonaisuudesta seuraava kilpailun vääristyminen kumoutuu sillä, että se edistää Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamista.

7.5.5. Drigg

(218) Driggin laitoksessa varastoidaan matala-aktiivista ydinjätettä. Se on ainoa lajissaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

(219) Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ilmoittivat komissiolle, että tällä varastointilaitoksella on riittävästi kapasiteettia ottaa vastaan kaikki matala-aktiivinen jäte, joka maassa tuotetaan vuoteen 2050 asti. Tästä jätteestä noin 90 prosenttia on peräisin NDA:lta.

(220) Ydinjätteen pitkät kuljetukset eivät ole suositeltavia, ja eräät maat ovat jopa kieltäneet jätteen maahantuonnin.

(221) Komissio katsoo, että näissä olosuhteissa uuden operaattorin mahdollisuudet tulla markkinoille kilpailemaan Driggin laitoksen kanssa ovat erittäin rajalliset ja tämän vuoksi matala-aktiivisen jätteen kilpailevan varastointilaitoksen rakentamisella tuskin olisi taloudellista arvoa.

(222) Tämän vuoksi komissio katsoo, että toimenpiteen vaikutus kilpailuun Driggin laitoksen osalta on vähäinen eikä se edellytä vastasuoritteita.

(223) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että toimenpidetekonaisuudesta seuraava kilpailun vääristyminen kumoutuu sillä, että se edistää Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden saavuttamista.

7.6. BNFL tilapäisenä laitosten lisenssinhaltijana (SLC)

(224) Komissio totesi menettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään, että BNFL saattaa saada tukea NDA:lta aikana, jona se toimii NDA:n laitosten tilapäisenä lisenssinhaltijana (SLC) ennen kuin tarjouskilpailu laitosten lisenssinhaltijoiden nimeämiseksi voidaan käynnistää.

(225) Komissio toteaa, että Yhdistynyt kuningaskunta on toimitanut kattavan ja yksityiskohtaisen selityksen tavasta, jolla laitosten lisenssinhaltijoille (myös BNFL:lle) maksetaan korvausta. Ainoastaan tarpeelliset kustannukset korvataan vuosittaisen enimmäismäärän rajoissa. Tavanomaiseen maksuun ei sisälly voittoa ja sitä voidaan saada ainoastaan silloin, kun hallituksen asettamat tehokkuustavoitteet täyttyvät. Tällöinkään voitot eivät ole verrattavissa alan kansainvälisiin viitearvoihin.

(226) Komissio katsoo, että tämän prosessin perusteella voidaan päätellä, että laitosten lisenssinhaltijoiden rahoitukseen ei sisälly valtiontukea.

(227) Komissio korostaa myös, että sillä ei ole perusteita katsoa, että laitosten lisenssinhaltijoiden (edes BNFL:n) kanssa tehtyihin sopimukseen sisältyisi ristikkäistukea. Sen sijaan se katsoo, että käyttöön otettu järjestely on läpinäkyvämpi kuin tilanne, jossa BNFL harjoitti kaikkea toimintaa yhden ryhmän sisällä.

8. PÄÄTELMÄ

(228) Komissio päätelee, että toimenpide ei sisällä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tukea BNFL:lle eikä se sisällä tällaista tukea NDA:lle. Koska kyseessä ei ole valtiontuki, tällä päätöksellä ei vaikuteta Euratomin perustamissopimuksen soveltamiseen. Koska tämä tuki on Euratomin perustamissopimuksen tavoitteiden mukaista eikä vaikuta kilpailuun yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla, kyseessä oleva toimenpide soveltuu yhteismarkkinoille. Tämä päätös ei vaikuta komission kantaan muille kuin BNFL:lle ja NDA:lle mahdollisesti myönnetystä valtiontuesta,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Toimenpidetekonaisuus, jolla Yhdistynyt kuningaskunta perusti komissiolle 22 päivänä joulukuuta 2003 ilmoitetun ydinjätehuoltoviraston (*Nuclear Decommissioning Authority*, NDA) ja jolla NDA:lle siirretään British Nuclear Fuels Limitedin (BNFL) Magnox-ydinvoimalat, Capenhurstin, Driggsin, Sellafieldin ja

Springfieldin laitokset ja näihin laitoksiin liittyvä rahoitusomaisuus sekä velvoite hoitaa niihin liittyvät ydinalan vastuut, eivät sisällä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea British Nuclear Fuels Limitedille.

2. Ydinjätehuoltovirasto NDA:n perustamiseen 1 kohdassa kuvatulla tavalla sisältyy EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea NDA:lle, mutta valtiontuki soveltuu yhteismarkkinoille ja Euratomin perustamissopimuksen toimintaan, kunhan tämän päätöksen 2–9 artiklassa säädetyt edellytykset täytetään.

2 artikla

Kun 1 artiklassa tarkoitettuihin ydinalan vastuisiin liittyvät kustannukset ylittävät 15 100 000 000 Englannin puntaa maaliskuun 2005 hintoina, Yhdistyneen kuningaskunnan on toimitettava komissiolle tarkempia selvityksiä, joissa osoitetaan, että menot rajoittuvat kyseisessä artiklassa tarkoitettujen vastuiden kattamiseen ja että on ryhdytty asianmukaisiin toimiin menojen rajoittamiseksi vähimmäismäärään, joka on välttämätön kyseisten vastuiden kattamiseksi. Nämä selvitykset on esitettävä vuosittain.

Laskeakseen määrät maaliskuun 2005 hintoina Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten on sovellettava viite- ja diskonttokorkoa, jonka komissio julkaisee Yhdistyneen kuningaskunnan osalta, ja ajantasaistettava korko viiden vuoden välein.

3 artikla

1. Yhdistyneen kuningaskunnan on edellytettävä, että ydinjätehuoltovirasto NDA ja voimalaitosten lisenssinhaltijat sitoutuvat siihen, etteivät ne tarjoa muille loppukäyttäjille kuin kotitalouksille, jotka ostavat sähkönsä suoraan NDA:lta ja voimalaitosten lisenssinhaltijoilta, toimituksia sellaisin ehdoin, joissa sopimukseen sisältyvä energianhinta alittaa tukkumarkkinoilla vallitsevan hinnan. Poikkeuksellisissa markkinaolosuhteissa, joissa 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen objektiivisten testien mukaiset edellytykset täyttyvät, NDA ja voimalaitosten lisenssinhaltijat voivat, jos poikkeukselliset olosuhteet jatkuvat, laskea sopimukseen sisältyvän energianhinnan osuutta alle vallitsevan tukkumarkkinahinnan silloin, kun se on tarpeen, jotta NDA ja voimalaitosten lisenssinhaltijat voisivat vastata kilpailuun 4 artiklassa tarkoitetuissa olosuhteissa.

2. Yhdistyneen kuningaskunnan on toimitettava komissiolle vuosittain kertomuksia siitä, miten NDA ja voimalaitosten lisenssinhaltijat noudattavat tätä edellytystä.

4 artikla

1. Poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden on katsottava vallitsevan, jos

a) NDA tarjoaa vallitsevaan tukkuhintaan tukkumarkkinoilla [...] myytäväksi [...] ajan, josta vähintään [...] talvikaudella

ja [...] kesäkaudella, eikä näitä tarjouksia ole hyväksytty kyseisenä aikana (testi A); tai

- b) raportoidut seuraavan kauden peruskuormasähkön myyntimäärät ovat Yhdistyneen kuningaskunnan sähkön tukku-markkinoilla olleet alle [...] (brutto) keskimäärästä, joka myytiin viimeisten [...] aikana (testi B).

2. Jos toisen testin mukaiset edellytykset täyttyvät, NDA ja voimalaitosten lisenssinhaltijat voivat tehdä uusia myyntisopimuksia enintään [...] loppukäyttäjien kanssa ja hinnat saavat alittaa vallitsevat tukkuarvot edellyttäen, että tällainen hinnoittelukäytäntö on liiketoiminnan kannalta välttämätöntä poikkeuksellisissa markkinaolosuhteissa.

3. Poikkeukselliset markkinaolosuhteet saavat kestää enintään [...]. Jotta toinen peräkkäinen poikkeuksellisten markkinaolosuhteiden kausi voisi alkaa, testin A tai B mukaisten edellytysten on täyttyvä uudelleen.

5 artikla

1. Yhdistyneen kuningaskunnan on edellytettävä, että NDA ja Thermal Oxide Reprocessing Plant (THORP) ja Sellafield Mox Plant (SMP) -voimalaitosten lisenssinhaltijat eivät tarjoa käytetyn ydinpolttoaineen jälleenkäsittely- ja varastointipalveluja tai MOX-ydinpolttoaineen toimitussopimuksia hintoihin, jotka alittavat toimitusten arvioitujen rajakustannukset. Tällaiset rajakustannukset sisältävät toimintaan liittyvät rajakustannukset ja mahdolliset käytöstäpoiston ja jätehuollon rajakustannukset sen suuruusina kuin ne on arvioitu juuri ennen sopimuksen alkua.

2. Edellä 1 kohtaa ei sovelleta sopimukseen, jotka tehdään ennen tämän päätöksen päiväystä, eikä sopimukseen, joissa

NDA:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kauppa- ja teollisuusministeriön hyväksymät viralliset tarjoukset on annettu asiakkaille ja niistä neuvotellaan ennen kyseistä päivää, eikä sopimukseen, jotka on tehty kyseisen päivän jälkeen sitä ennen tehdyn aiesopimuksen perusteella.

6 artikla

Yhdistyneen kuningaskunnan on toimitettava vuosittainen kertomus 3–5 artiklan soveltamisesta. Kertomuksessa on erityisesti mainittava, onko kyseisenä vuonna esiintynyt poikkeuksellisia markkinaolosuhteita, ja eriteltävä näistä olosuhteista seuranneiden sopimusten ehdot. Kertomuksessa on myös mainittava, tehtiinkö kyseisenä vuonna 5 artiklan 1 kohdan säännösten mukaisia sopimuksia, ja eriteltävä näiden sopimusten ehdot. Kertomuksessa on myös tarvittaessa kommentoitava niiden laitosten arvioitun tulevan kassavirran kehitystä, jotka British Nuclear Fuels Limited siirsi NDA:lle. Lisäksi on mainittava, saavuttiko NDA tavoitteensa kattaa osuutensa ydinalan vastuista, jotka ovat syntyneet sille kohdennetuista ydinvoimalaitoksista, ja jos ei saavuttanut, on selitettävä syyt siihen.

7 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle.

Tehty Brysselissä 4. huhtikuuta 2006.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen